ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ СТАТИСТИКА ҚЎМИТАСИ

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИНИНГ СТАТИСТИК АХБОРОТНОМАСИ

2018 ЙИЛ
ЯНВАРЬ– ДЕКАБРЬ

Урганч – 2019

СЎЗ БОШИ

Хоразм вилоятининг статистик ахборотномасиХоразм вилоятининг ижтимоий–иқтисодий ривожланиши, иқтисодиёттармоқлари ва ҳудудлар ҳолатини комплекс тавсифловчи Хоразм вилояти статистика бошқармасининг йиллик нашри ҳисобланади. Статистик ахборотномада 2018 йил январь-декабрь ойлари якунлари бўйича Хоразм вилоятининг асосий статистик кўрсаткичлари чоп этилган.

Ушбу нашрда 2017 йилнинг I чорагидан бошлаб, ҳисобот даври учун статистик кўрсаткичлар Европа ҳамжамиятининг Иқтисодий фаолият турлари статистик таснифлагичига (NACE Rev.2) асосланган Ўзбекистон Республикасининг иқтисодий фаолият турлари умумдавлат таснифлагичи (ИФУТ–2) бўйича шакллантирилган ва тақдим этилган.

Шу билан бирга, мавжуд иқтисодий фаолият турларидан фойдаланишда ИФУТ–2 талаблари қўлланилган. Хусусан, фойдаланилаётган ёки қайта ишланаётган маҳсулотларни уларнинг янги турларига қайта шакллантиришга йўналтирилган барча фаолият турлари ишлаб чиқариш жараёнларига киритилган: тоғ–кон саноати ва очиқ конларни ишлаш, қайта ишлаб чиқариш саноати, электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш, сув таъминоти, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш, қурилиш (таснифлагичнинг B,C,D,E,F секциялари). Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини, иқтисодиёт тармоғи сифатида талқин қилишдаги тафовутни бартараф этиш мақсадида, янгиланган таснифлагичда қишлоқ хўжалиги фақатгина дехқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини ишлаб чиқаришни ўз ичига олмай, балки ўрмон ва балиқ хўжаликлари маҳсулотларини ҳам ўз ичига олади.

Шунингдек, халқаро статистика амалиётига мувофиқ, иқтисодий трендларни янада аниқроқ таҳлил қилиш мақсадида, Ялпи ҳудудий маҳсулот тузилмасидаги иқтисодий фаолият турларининг улуш кўрсаткичлари ялпи қўшилган қийматга нисбатан келтирилган (яъни, ЯҲМ ҳажмидан маҳсулотларга солиқлар ва субсидиялар чиқариб ташланган).

Нашр 12 та тематик қисмлардан ташкил топган бўлиб, у асосий макроиқтисодий индикаторларни, шунингдек ялпи ҳудудий маҳсулотни ишлаб чиқариш, корхоналар ва ташкилотлар, жумладан кичик тадбиркорликсубъектларининг иқтисодий фаолияти, инвестицион фаоллик, қишлоқ, ўрмонва балиқ хўжалиги, саноат, қурилиш, бозор хизматларининг ривожланиш динамикаси тўғрисидаги статистика маълумотларини ўз ичига олади.

Статистик ахборотномада саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги, транспорт, ички ва ташқи савдо, улгуржи ва чакана савдо, меҳнат бозори ва демографик ҳолат тўғрисидагитаҳлилий маълумотлар кенг ёритилган.

Дастлабки ҳисобларга асосан келгусида аниқлик киритилиши мумкин бўлган кўрсаткичлар келтирилмоқда.

Таҳризчилар: А.Р.Ўтамуратов– Бошқарма бошлиғининг биринчи ўринбосари

А.И.Рахимов–Бошқарма бошлиғининг ўринбосари

МУНДАРИЖА

Номи	бет.
Асосий иқтисодий кўрсаткичлар	6
I. ЯЛПИ ҲУДУДИЙ МАҲСУЛОТ	**7-9**
Ялпи ҳудудий маҳсулотнинг тармоқлар бўйича таркиби	7-10
II. САНОАТ	**11-24**
Иқтисодий фаолият турлари бўйича саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш	11-13
Ҳудудлар кесимида саноат маҳсулотлари ва истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажми	14-24
III. ҚИШЛОҚ, ЎРМОН ВА БАЛИҚ ХЎЖАЛИГИ	**25-39**
Хўжалик тоифалари бўйича асосий турдаги деҳқончилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш	25-31
Ишлаб чиқарилган чорвачилик маҳсулотлари	30
Ҳудудлар кесимида асосий турдаги деҳқончилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш	36-39
IV. ИНВЕСТИЦИЯЛАР ВА ҚУРИЛИШ	**40-55**
Асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг ўсиш сурьатлари	40-41
Молиялаштириш манбалари бўйича асосий капиталга киритилган инвестициялар	42-46
Асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг технологик таркиби	47-48
Асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг молиялаштириш манбалари бўйича таркиби	49-51
2018 йил январь – декабрь ойларида Ҳудудлар кесимида ишга туширилган турар жойлар	52-54
Иқтисодий фаолият турлари бўйича қурилиш ишлари хажми	55
V. КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК	**56-60**
Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг асосий кўрсаткичлари	50-60
VI. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАРИ	**61-65**
2018 йилнинг январь-ноябрь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича якуний молиявий натижалари1)	**62**
2018 йилнинг январь-ноябрь ойларида ҳудудлар кесимида якуний молиявий натижалари	**63-65**

Номи	бет.
VII. КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ УМУМИЙ ТАВСИФИ	**66-82**
Иқтисодий фаолият турлари бўйича рўйхатга олинган ва фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сони	66
Рўйхатга олинган ҳамда фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар иқтисодий фаолият турлари	67-82
VIII. ХИЗМАТЛАР	**83-91**
Иқтисодий фаолият турлари бўйича бозор хизматлари ишлаб чиқариш	83
Транспорт хизматларининг таркиби	84-91
IX. ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА	**92-94**
Юк ташиш	93
Йўловчи ташиш	94
X. ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИ	**95-99**
Чакана савдо товар айланмаси кўрсаткичлари	95
Шаҳар ва туманлар кесимида чакана товар айланмаси ҳажми умумий овқатланишни қўшган ҳолда	97-99
XI. ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ	**100-110**
Вилоят ташқи савдо айланмасида МДҲ ва бошқа давлатларнинг улуши	100-103
Товар ва хизматларнинг экспорт таркиби, жамига нисбатан фоизда	104
Товар ва хизматларнинг импорт таркиби, жамига нисбатан фоизда	105
МДҲ ва бошқа давлатлар билан амалга оширилган ташқи савдо таркиби	106
Хоразм вилоятида ҳудудлар кесимида 2018 йил январь-декабрь ойларида Ташқи савдо айланмаси ҳажми (минг АҚШ долл.)	108-110
XII. ДЕМОГРАФИК ҲОЛАТ	**111-119**
Доимий аҳоли сони	111
Аҳолининг табиий ҳаракати	112

Номи	бет.
Тузилган никоҳлар ва никоҳдан ажралишлар сони	113-118
Кўчиб келиш ва кўчиб кетишлар сони	119
XIII. ЎРТАЧА ОЙЛИК НОМИНАЛ ҲИСОБЛАНГАН ИШ ҲАҚИ	**120-126**
Иш ҳақи	121-123
Шаҳар ва туманлар бўйича ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи	124-126

Қисқартма ва шартли белгилар

ЯҲМ	–	ялпи ҳудудий маҳсулот	л.	–	литр
%.	–	фоиз	0,0	–	катта бўлмаган миқдор
млрд.	–	миллиард	м	–	марта
млн.	–	миллион	–	–	кўрсаткичнинг йўқлиги
млн.АҚШ долл.	–	миллион АҚШ доллари	га.	–	гектар
кв.	–	квадрат	тн.	–	тонна
км.	–	километр	[1], [2], [3].....	–	изоҳнинг мавжудлиги
м.	–	метр			

Асосий иқтисодий кўрсаткичлар
2018 йил январь–декабрь

	млрд. сўм	*2017 йил январь-декабрига нисбатан фоиз ҳисобида*
Ялпи ҳудудий маҳсулот	15154,2	103,0
Саноат маҳсулоти	5930,9	117,3
Истеъмол товарлари	3828,2	127,3
Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги	12599,9	98,9
Асосий капиталга киритилган инвестициялар	2980,0	122,8
Қурилиш ишлари	1748,5	105,7
Юк айланмаси *(млн. тн-км)*	656,6	105,8
Йўловчи айланмаси *(млн.йўловчи-км)*	7309,2	102,4
Чакана товар айланмаси	5209,8	109,4
Хизматлар, жами	4403,5	108,5
Ташқи савдо айланмаси *(млн. АҚШ долл)*	241,7	94,4
Экспорт *(млн. АҚШ долл)*	77,5	63,1
Импорт *(млн. АҚШ долл)*	164,2	123,2
Сальдо (+;-) *(млн. АҚШ долл)*	-86,7	x

I. ЯЛПИ ҲУДУДИЙ МАҲСУЛОТ

Дастлабки маълумотларга кўра, 2018 йил январь-декабрда ишлаб чиқарилган ялпи ҳудудий маҳсулотнинг (ЯҲМ) ҳажми 15154,2 млрд. сўмни ташкил этди ва 2017 йилнинг январь-декабрига нисбатан ўсиш суръати 103,0 фоизга тенг бўлди.

2018 йил январь-декабрь ойларида ЯҲМ дефлятор индекси 128,4 фоизни ташкил қилди.

2018 йил январь-декабрь ойлари учун ЯҲМнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича ўсиш суръатлари

(фоиз ҳисобида)

Иқтисодиётнинг асосий тармоқларида кузатилган ўсиш суръатлари ЯҲМ ўсишида асосий омил бўлиб хизмат қилди. Жумладан, саноат – 114,3 фоиз (13,9 фоиз), қурилиш – 105,7 фоиз (5,4 фоиз), ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа – 104,8 фоиз (6,6 фоиз),хизмат кўрсатувчи бошқа тармоқлар – 104,2 фоиз (17,1 фоиз) ва савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар – 104,5 фоиз (7,9 фоиз)ни ташкил қилди.

2018 йил январь-декабрь ойларида вилоят ялпи ҳудудий маҳсулотининг иқтисодий фаолият турлари бўйича таркиби

	млрд.сўм		2017 йил январь-декабрига нисбатан фоиз ҳисобида
	2017 йил январь-декабрь	2018 йил январь-декабрь	
I. Ялпи ҳудудий маҳсулот, жами	**11457,2**	**15154,2**	**103,0**
шу жумладан:			
Тармоқларнинг ялпи қўшилган қиймати	11125,0	14658,2	102,9
Маҳсулотларга соф солиқлар	332,2	496,0	107,9
II. Тармоқларнинг ялпи қўшилган қиймати	**11125,0**	**14658,2**	**102,9**
Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги	5616,6	7565,4	98,9
Саноат (қурилишни қўшган ҳолда)	1943,2	2825,2	111,5
саноат	1321,9	2035,0	114,3
қурилиш	621,3	790,2	105,7
Хизматлар	3565,2	4267,6	104,3
савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	638,2	791,2	103,8
ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа хизматлари	893,4	968,0	104,8
бошқа хизматлар	2033,6	2508,4	104,2

2018 йилнинг январь-декабрь ойларида вилоятнинг ялпи ҳудудий маҳсулотининг ўсиш суръатига асосий таъсири 114,3 фоиз– саноат, 105,7-қурилиш тармоқлари ҳиссасига тўғри келмоқда.

ЯҲМ ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг 75,9 фоизи кичик тадбиркорлик (бизнес) ҳиссасига тўғри келди, бу кўрсаткич 2017 йил январь-декабрь ойларида 78,3 фоизни ташкил қилган.

Ялпи ҳудудий маҳсулотнинг тармоқлар бўйича таркиби

январь–декабрь ҳолатига (жамига нисбатан фоизда)

2017 йил январь-декабрь

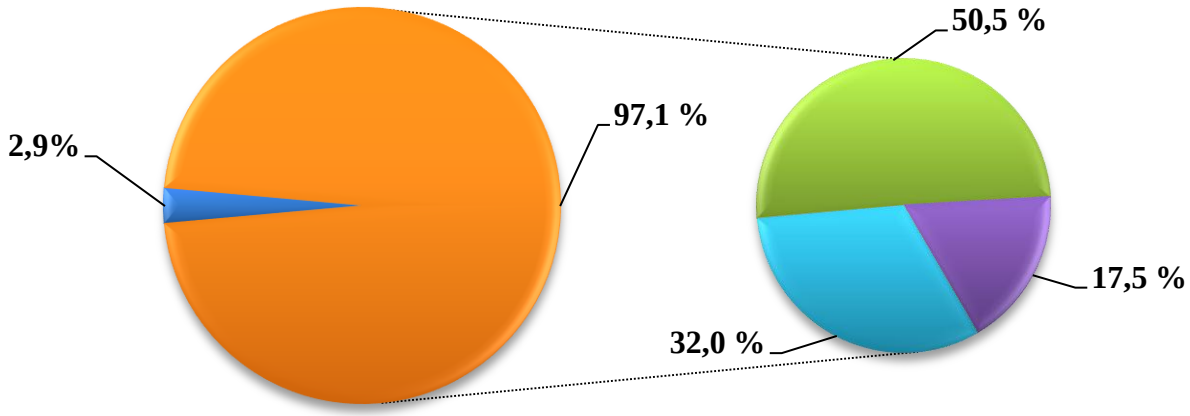

2018 йил январь-декабрь

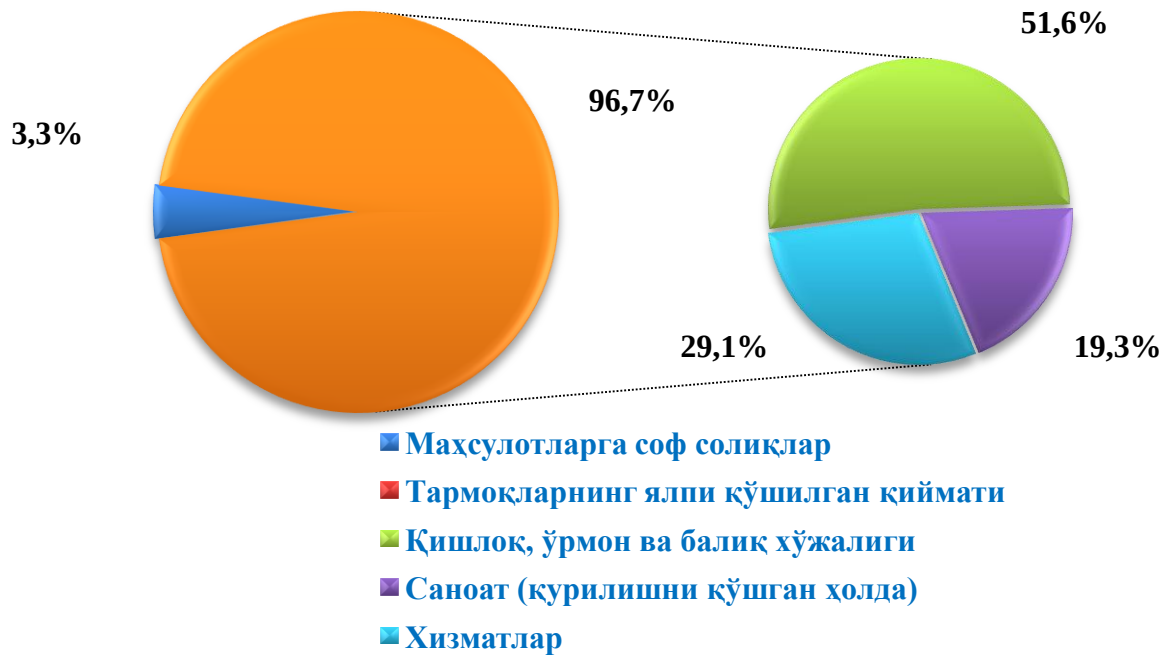

2018 йилнинг январь-декабрь ойларида ЯҲМ таркибида қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги соҳасининг улуши 51,6 фоизни ташкил қилди, бу эса 2017 йилнинг январь-декабрига нисбатан 1,1 пунктга кўпдир (50,5фоиз). Ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа хизматлари 1,4 пунктга камайди ва ҳисобот даврида 8,0 фоизни ташкил қилди. Хизмат кўрсатувчи бошқа тармоқлар улуши 2017 йил январь-декабрь ойларидаги 18,3 фоиздан 2018 йил январь-декабрь ойларида17,1 фоизга тушди.

Ўзбекистон Республикасининг Хоразм вилояти билан солиштирма макроиқтисодий кўрсаткичлари

(2018 йил январь-декабрь)

	Ўзбекистон Республикаси		*Хоразм вилояти*		*Республикадаги улуши % да*	
	млрд. сўм	*Ўсиш суръати, % да*	*млрд. сўм*	*Ўсиш суръати, % да*	*январь-декабрь 2017 й.*	*январь-декабрь 2018 й.*
Ялпи ички маҳсулот (худудий) маҳсулот	407514,5	105,1	15 154,2	103,0	3,8	3,7
Саноат	228866,2	114,4	5930,9	117,3	2,7	2,6
Истеьмол товарлари	84329,9	115,9	3828,2	127,3	4,0	4,5
Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги	199537,4	100,3	12599,9	98,9	6,1	6,3
Инвестициялар	107333,0	118,1	2980,0	122,8	2,9	2,8
Қурилиш ишлари	47260,7	109,9	1748,5	105,7	4,0	3,7
Чакана товар айланиши	131768,2	105,5	5209,8	109,4	3,8	4,0
Хизматлар, жами	146836,3	108,4	4 403,5	108,5	3,1	3,0
Экспорт *(млн. АҚШ. долл)*	14253,9	113,5	77,5	63,1	1,0	0,5
Импорт	19555,2	139,6	164,2	123,2	1,0	0,8

II. САНОАТ

2018 йил январь-декабрь ойларида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми 5930,9 млрд.сўмни ёки ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати 117,3 фоизни ташкил этди.

Ҳисобот даврида 3828,2 млрд. сўмлик халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқарилиб, 2017 йил январь-декабрь ойларига нисбатан 127,3 фоизни ташкил этди.

Жумладан, 971,9 млрд. сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари, 2856,3 млрд. сўмлик ноозиқ-овқат моллари (2017 йил январь-декабрь ойларига нисбатан мос равишда 105,6 фоиз ва 136,8 фоиз) ишлаб чиқарилди.

Тармоқлараро саноат кооперациясини ривожлантириш, тайёр маҳсулотлар, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш дастурини амалга ошириш доирасида тадбиркорлик субъектлари томонидан 2018 йилнинг январь-декабрь ойларида 14,7 млрд. сўмлик маҳаллийлаштирилган маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш таркиби январь-декабрь ҳолатига
(жами саноат махсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмига нисбатан фоизда)

2017 йил январь-декабрь

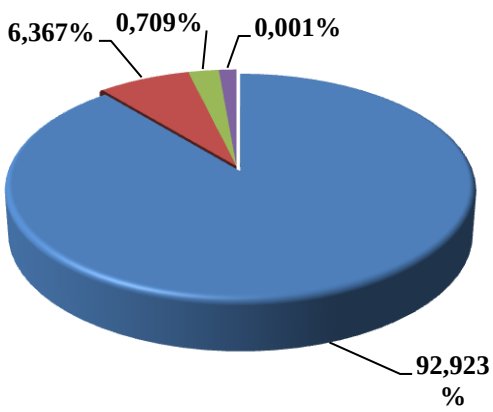

2018 йил январь-декабрь

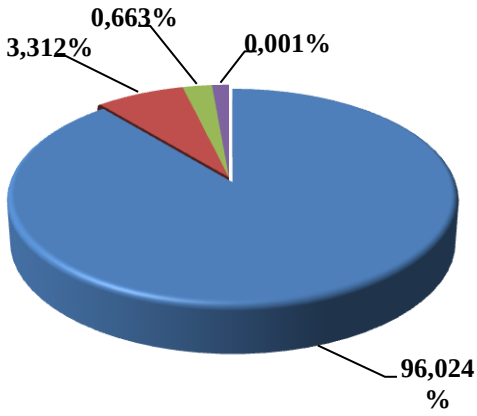

- **Ишлаб чиқарадиган саноат**
- **Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш**
- **Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш**
- **Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш**

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш таркиби кўпроқ қайта ишлаш саноатига тўғри келиб, унинг улуши 96,024 фоизни ташкил қилди. (2017 йилнинг январь-декабрь ойларига нисбатан ўсиш суръати 120,0 фоиз). Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш улуши 0,001 фоизни (ўсиш суръати 101,5 фоиз), электр, газ, буғ билан таъминлаш ва хавони кондициялаш улуши 3,312 фоизни (ўсиш суръати 69,3 фоиз), сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш улуши 0,663 фоизни (ўсиш суръати 111,2 фоиз) ташкил қилади.

2018 йил январь-декабрь ойларида шаҳар ва туманлар кесимила саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ўсиш суръатлари (фоизда)

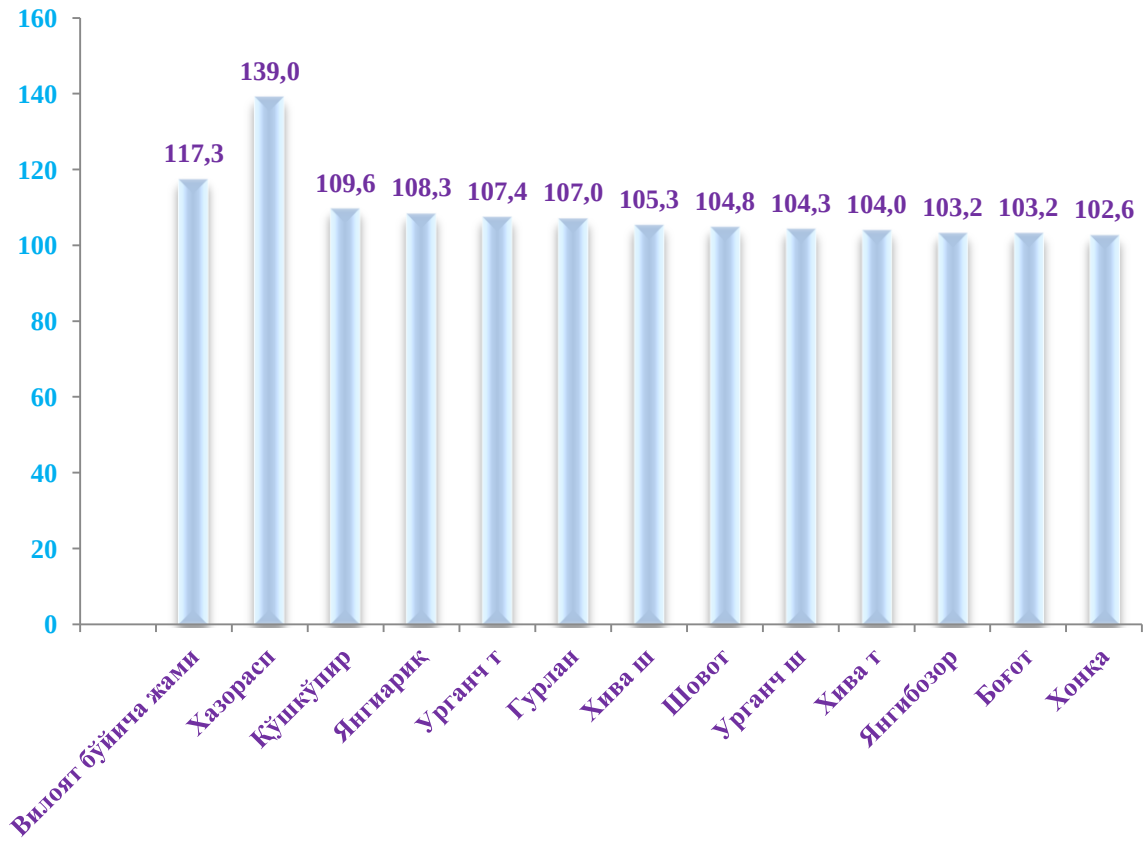

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмида ўсиш даражаси юқори бўлган Ҳазорасп тумани (2017 йил январь-декабрь ойларига нисбатан 139,0 фоиз), Қўшкўпир тумани (109,6 фоиз), Янгиариқ тумани (108,3 фоиз), ва Урганч тумани (107,4 фоиз)га ва паст ўсишга эга бўлган Янгибозор тумани (103,2 фоиз), Боғот тумани (103,2 фоиз), Хонқа тумани (102,6 фоиз)га ўсганини кўриш мумкин.

2018 йил январь-декабрь ойларида шаҳар ва туманлар кесимида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми тўғрисида (млрд.сўмда)

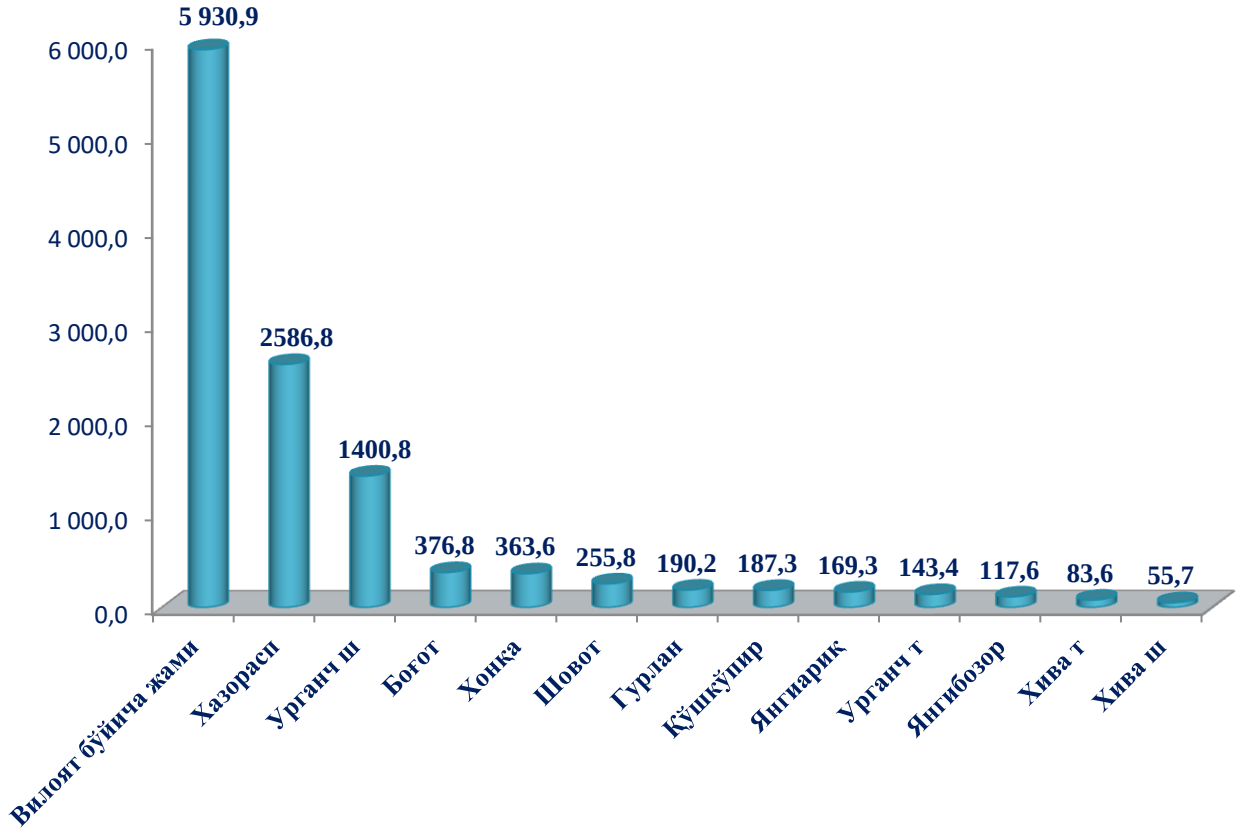

Вилоятда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми бўйича юқори бўлган Ҳазорасп тумани, Урганч шаҳри, Боғот, Хонқа ва Шовот туманларига тўғри келади.

Ишлаб чиқарадиган саноатда йирик саноат корхоналари томонидан натура кўринишида айрим турдаги саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш

(2018 йил январь-декабрь ойлари учун)

Махсулот турлари	*2018 йил январь-декабрь*	*2017 йил январь-декабрь*	*Ўсиш суръати, фоиз ҳисобида*
Гидроэлектрстанциялари ишлаб чикарган электр энергияси – млнкВтс	136,3	604,2	22,6
Иссиклик энергияси – мингГкал.	116,4	212,9	54,7
Енгил автомобиллари - дона	31145	20245	153,8
Юк автомобиллари – дона	7380	3446	2,1 р
Арок – минг литр	1776	2188	81,2
Узум виноси ёки узум турупини дистерлаш натижасида олинган спирт настойкалари коньяк спиртидан ташкари – минг литр	19,3	19,0	101,8
Табиийок ва кизил десерт узум винолари – минг литр	1200	1200	100,0
Юмшок буғдой ва спельта уни – тонна	76169,1	73650,0	103,4
Макарон махсулотлари ва шу каби хамирдан тайёрланган махсулотлар– тонна	119,3	492,0	24,2
Биринчи навли ундан тайёрланган буғдой нони,оғирлиги 600 гр. (буханка) – тонна	1922,7	3415,5	56,3
Миллий нон (ёпган нон) – тонна	535,8	632,3	84,7
Тозаланган ўсимлик ёғи – тонна	18864,6	22830,6	82,6
Хўжалик совуни – тонна	7379	7306,7	101,0
Пахта толаси – тонна	78768	90872	86,7
Пахта чигити- тонна	125117	140752	88,9
Пахта чигити (линт) - тонна	6792	8518	79,7

Вилоятда йирик корхоналар томонидан фаолият турлари бўйича асосий турдаги маҳсулот ишлаб чиқариш ўтган йилга нисбатан гидро электр станциялари ишлаб чиқарган электр энергияси 22,6 фоиз, иссиқлик энергияси 54,7 фоиз, ароқ 81,2 фоиз, макарон маҳсулотлари ва шу каби хамирдан тайёрланган маҳсулотлар 24,2 фоиз, биринчи навли ундан тайёрланган буғдой нони, оғирлиги 600 гр. (буханка) 56,3 фоиз, пахта толаси 86,7 фоиз, пахта чигити 88,9 фоиз, пахта чигити (линт) 79,7 фоизга камайганлигини кузатилди.

Шаҳар ва туманларнинг вилоят жами саноат ишлаб чиқариш ҳажмидаги улуши
(2018 йил январь-декабрь ойлари учун)

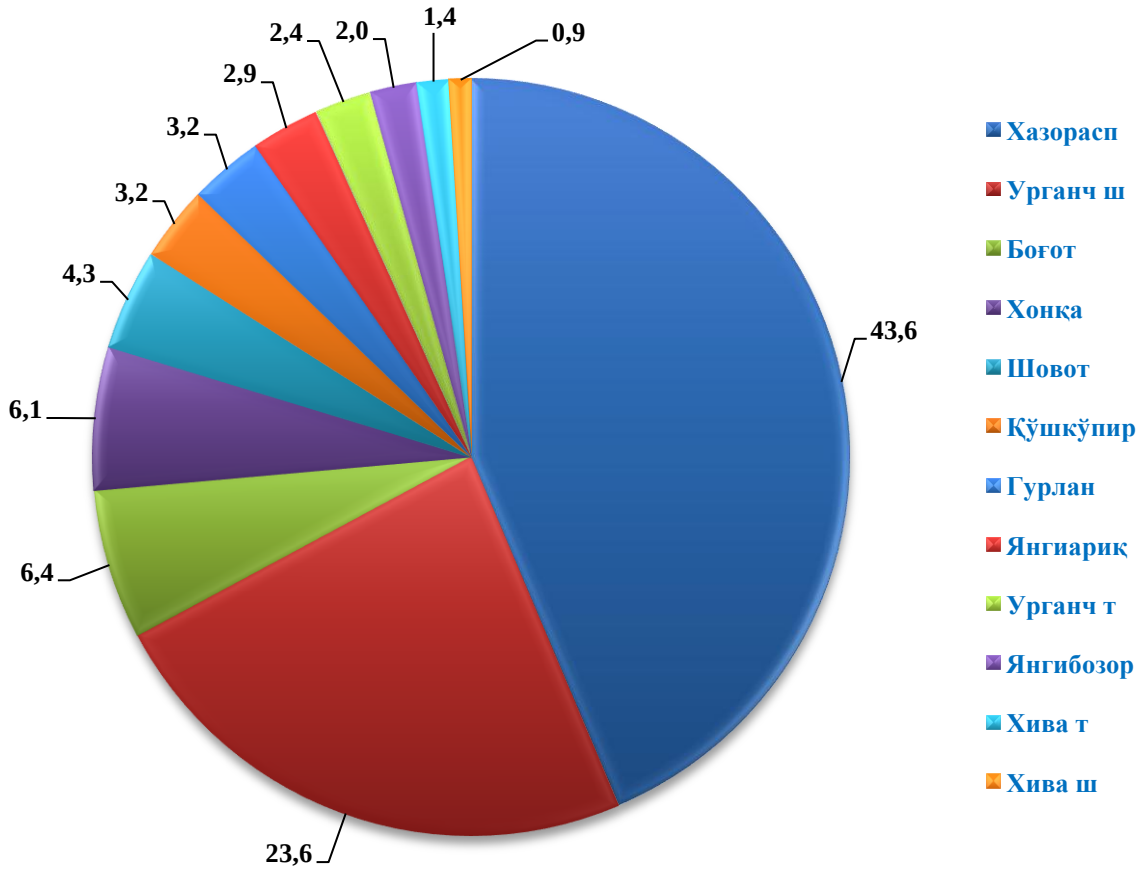

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмида улуши юқори бўлган Ҳазорасп тумани 46,3 фоиз Урганч шаҳри 23,6 фоиз, Боғот тумани 6,4 фоиз, Хонқа тумани 6,1 фоиз ва Шовот тумани 4,3 фоизни ва энг паст бўлган Янгибозор тумани 2,0 фоиз, Хива тумани 1,4 фоиз ҳамда 0,9 фоиз Хива шаҳрига тўғри келади.

2018 йил январь-декабрда иқтисодий фаолият турлари бўйича саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш

	млрд. сўм	*ўсиш суръати, фоиз ҳисобида*
Иқтисодий фаолиятнинг алоҳида турлари бўйича саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми	**5930,9**	**117,3**
Тоғ- кон саноати ва очиқ конларни ишлаш	**0,03**	**101,5**
улардан:		
Тоғ- кон саноатига боғлиқ бошқа фаолият	0,03	101,5
Қайта ишлаш саноати	**5695,1**	**120,0**
ундан:		
Озиқ- овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш	1021,4	99,3
Ичимликлар тамаки маҳсулотлари ишлаб чиқариш	228,0	119,1
Тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш	1279,4	104,0
Кийим ишлаб чиқариш	65,6	167,6
Тери ва унга тегишли маҳсулотлар ишлаб чиқариш	7,8	102,3
Ёғоч ва пўкак буюмлар, поҳол ва тўқиш учун материаллардан буюмлари, ишлаб чикариш	4,3	106,3
Қоғоз ва қоғоз маҳсулотларини ишлаб чиқариш	15,8	105,9
Ёзилган материалларни нашр қилиш ва акс эттириш	0,7	108,8
Нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқариш	0,03	109,4
Кимё маҳсулотлари ишлаб чиқариш	10,3	108,1
Асосий фармацевтика маҳсулотлари ва препаратлари ишлаб чиқариш	8,2	108,8
Резина ва пластмасса буюмлар ишлаб чиқариш	24,8	109,1

	млрд. сўм	*ўсиш суръати, фоиз ҳисобида*
Бошқа нометалл минерал маҳсулотлар ишлаб чиқариш	177,6	104,6
Металлургия саноати	15,0	109,5
Машина ва ускуналардна ташқари тайёр металл буюмлар ишлаб чиқариш	137,3	118,8
Компьютер ва электрон оптикали маҳсулотлар ишлаб чиқариш	0,01	109,7
Электр ускуналар ишлаб чиқариш	24,0	108,6
Бошқа тоифаларга киритилмаган машина ва ускуналар ишлаб чиқариш	162,0	109,7
Автотранспорт воситалари, трейлерлар ва ярим прицеплар ишлаб чиқариш	2345,0	152,5
Мебель ишлаб чиқариш	21,6	105,3
Бошқа тайёр буюмлар ишлаб чиқариш	129,5	89,4
Машина ва ускуналарни таъмирлаш ва ўрнатиш ҳамда тайёр металл буюмлар ишлаб чиқариш	16,7	91,4
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	196,4	69,3
Сув билан таъминлаш; канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш	39,3	111,2
Истеъмол товарларини ишлаб чиқариш	**3828,2**	**127,3**
шу жумладан:		
озиқ-овқат товарлари	971,9	105,6
ноозиқ-овқат товарлари	2856,3	136,8

Фаолият турлари бўйича ишлаб чиқариш 2018 йил январь-декабрь ойларида озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 99,3, бошқа тайёр буюмлар ишлаб чиқариш 89,4 фоиз, машина ва ускуналарни таъмирлаш ва ўрнатиш ҳамда тайёр металл буюмлар ишлаб чиқариш 91,4 фоизга камайган.

Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш таркиби

(жами истеъмол товарлари ишлаб чиқариш хажмига нисбатан фоизда)

2017 йил январь-декабрь

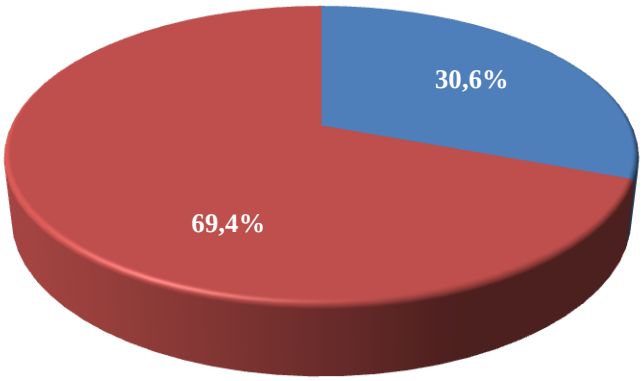

2018 йил январь-декабрь

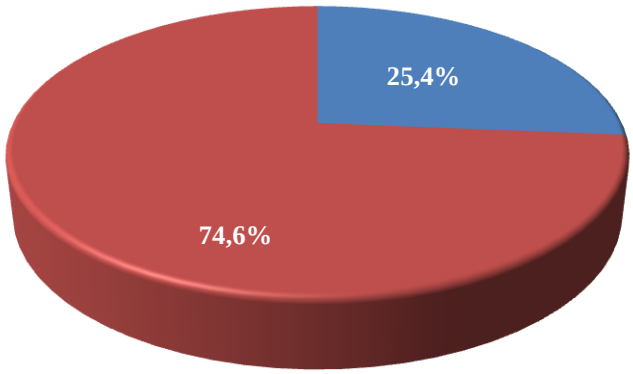

Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш таркибида озиқ-овқат товарлари ишлаб чиқариш улуши 2017 йилда 30,6 фоиздан 25,4 фоизга камайганлиги, ноозиқ-овқат товарлари ишлаб чиқариш эса 69,9 фоиздан 74,6 фоизга кўпайганлиги кузатилди.

2018 йил январь-декабрь ойларида истаъмол товарлари ишалб чиқариш,
(млрд. сўм)

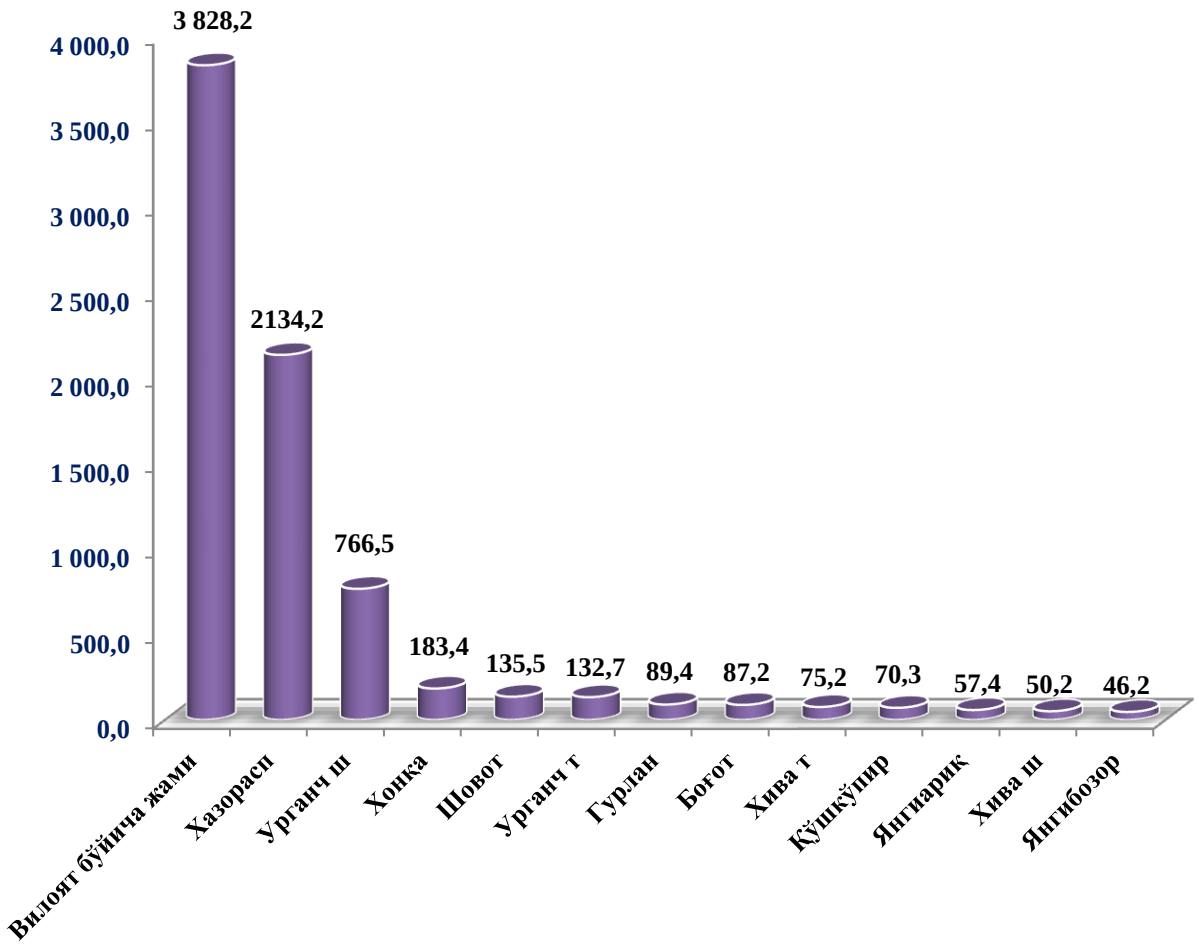

Тайёр маҳсулотлар турларини кенгайтириш ва ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш, кичик бизнес субъектлари томонидан замонавий технологиялар олиб келиниши натижасида вилоятда 3828,2 млрд.сўмлик халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқарилиб, 2017 йилнинг январь-декабрь ойларига нисбатан 127,3 фоизни ташкил этди.

Жами саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги улуши 64,5 фоизни ташкил қилди.

2018 йил январь-декабрь ойларида истаъмол товарлари ишлаб чиқариш ўсиш суръати (фоизда)

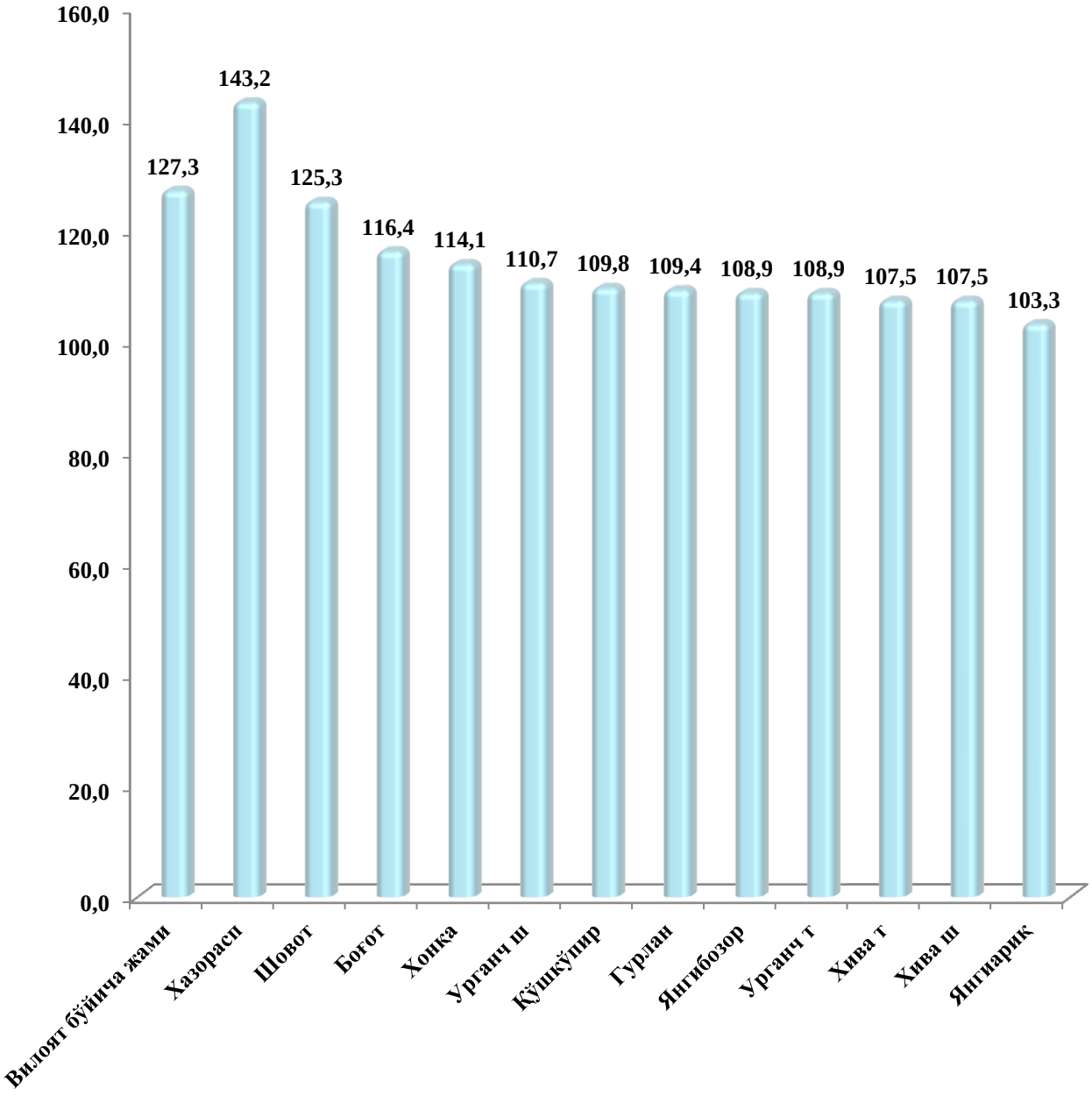

Шаҳар ва туманлар кесимида ўтган йилга нисбатан ўсиш суръатини кўрадиган бўлсак, энг юқори бўлган Ҳазорасп тумани 143,2 фоиз, Шовот тумани 125,3 фоиз, Боғот тумани 116,4 фоиз, Хонқа тумани 114,1 фоиз ва Урганч шаҳри 110,7 фоизга ўсган.

Шунингдек, жами истеъмол товарлари ишлаб чиқариш улушида 2017 йил январь-декабрь ойларида Ҳазорасп тумани 44,2 фоиздан 2018 йилда 55,7 фоизга ошган бўлса, Урганч шаҳри 23,6 фоиздан 20 фоизга, Хонқа тумани 5,9 фоиздан 4,8 фоизга ва Гурлан тумани 3,3 фоиздан 2,3 фоизга камайган.

Саноат маҳсулотлари ва истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажми (2018 йил январь-декабрь ойлари учун)

	Саноат маҳсулотлари, млрд.сўмда [1)]	*2017 йил январь-декабрь ойига нисбатан, % да*	*Истеъмол товарлари, млрд.сумда*[1)]	*2017 йил январь-декабрь ойига нисбатан, % да*
Вилоят бўйича жами	**5930,9**	**117,3**	**3828,2**	**127,3**
шахарлар:				
Урганч ш.	1400,8	104,3	766,5	110,7
Хива ш.	55,7	105,3	50,2	107,5
туманлар:				
Боғот	376,8	103,2	87,2	116,4
Гурлан	190,2	107,0	89,4	109,4
Қўшкўпир	187,3	109,6	70,3	109,8
Урганч	143,4	107,4	132,7	108,9
Ҳазорасп	2586,8	139,0	2134,2	143,2
Хонқа	363,6	102,6	183,4	114,1
Хива	83,6	104,0	75,2	107,5
Шовот	255,8	104,8	135,5	125,3
Янгиариқ	169,3	108,3	57,4	106,0
Янгибозор	117,6	103,2	46,2	108,9

[1)] *Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган маълумотларни қўшган ҳолда*

Шахар ва туманлар бўйича аҳоли жон бошига саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми, минг сўмда

(2018 йил январь-декабрь ойлари учун)

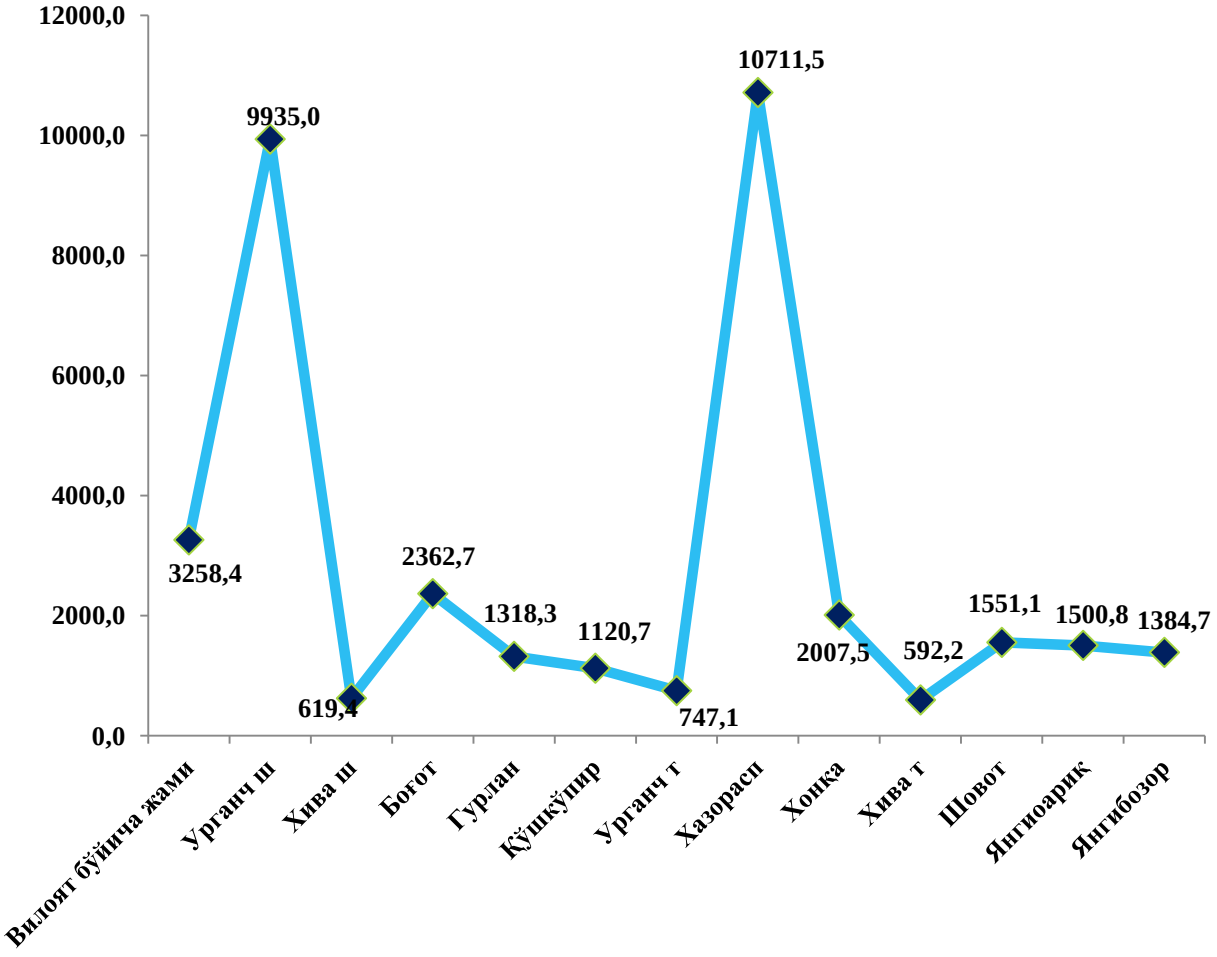

2018 йил январь-декабрь ойларида аҳоли жон бошига саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш вилоят бўйича 3258,4 минг сўмни ташкил қилиб, ўтган йилга нисбатан ўсиш суръати 115,4 фоизни ташкил қилди. Шаҳар ва туманлар кесимида таҳлил шуни кўрсатмоқдаки, 2017 йил январь-декабрь ойларида Ҳазорасп тумани 5337,6 минг сўмдан 2018 йилда 10711,5 минг сўмга, Урганч шаҳри 8526,0 минг сўмдан 9935,0 минг сўмга, Боғот тумани 1246,3 минг сўмдан 2362,7 минг сўмга ошган бўлса, Шовот тумани 1778,0 минг сўмдан 1551,1 минг сўмга ва Хива шаҳри 825,8 минг сўмдан 619,4 минг сўмга камайгани кузатилди.

Шахар ва туманлар бўйича аҳоли жон бошига истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажми, минг сўмда

(2018 йил январь-декабрь ойлари учун)

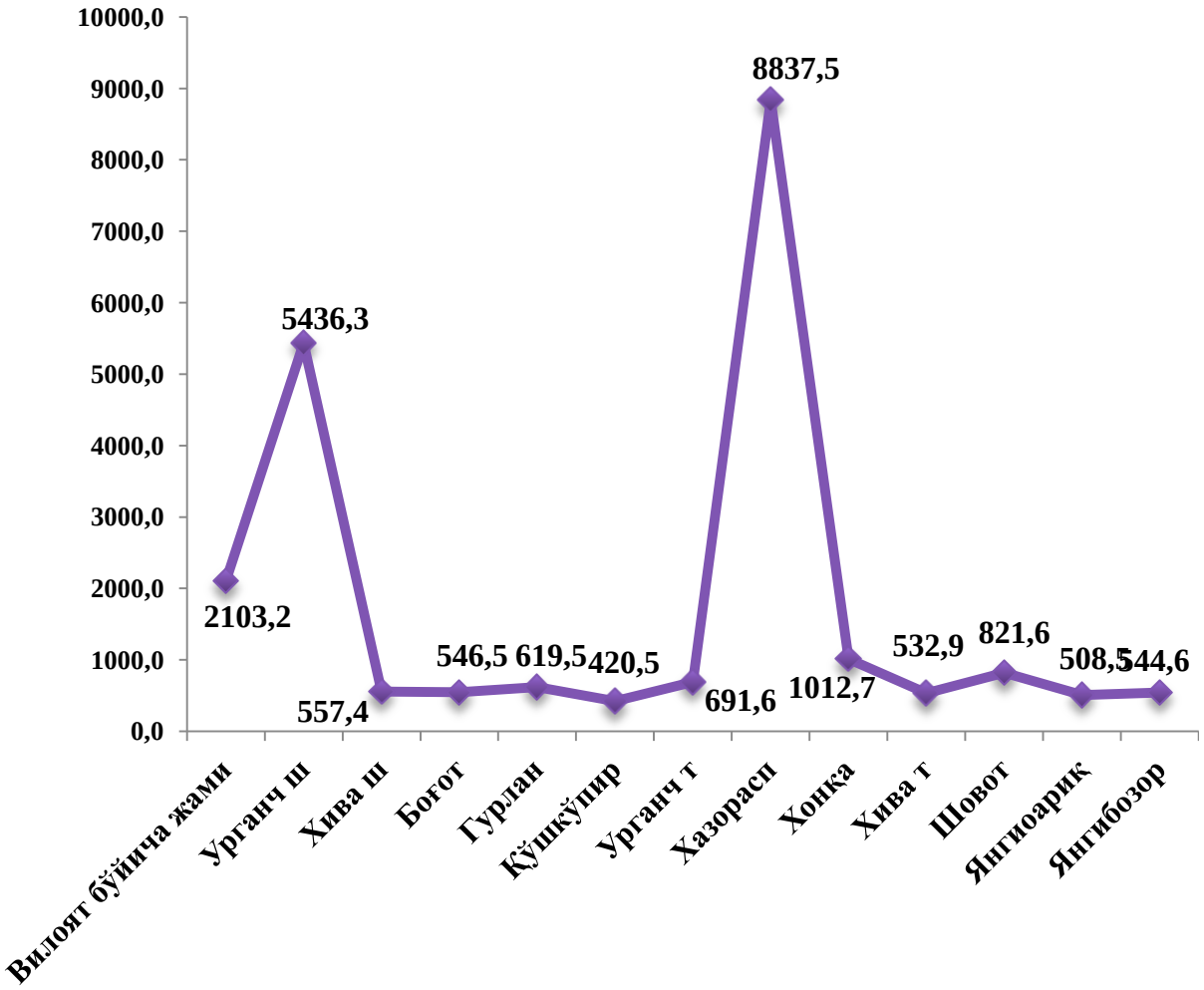

Аҳоли жон бошига истеъмол товарлари ишлаб чиқариш вилоят бўйича 2103,2 минг сўмни ташкил қилиб, ўтган йилга нисбатан ўсиш суръати 125,2 фоизни ташкил қилди. 2017 йил январь-декабрь ойларида Ҳазорасп тумани 4450,7 минг сўмдан 2018 йилда 8837,5 минг сўмга, Урганч шаҳри 5020,7 минг сўмдан 5436,3 минг сўмга, Шовот тумани 375,5 минг сўмдан 821,6 минг сўмга, Янгиариқ тумани 120,6 минг сўмдан 508,5 минг сўмга ошган бўлса, Урганч тумани 1014,9 минг сўмдан 691,6 минг сўмга камайгани кузатилди.

Шахар ва туманлар бўйича кичик бизнеснинг саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги улуши, % да

(2017 йил январь-декабрь ва 2018 йил январь-декабрь ойлари учун)

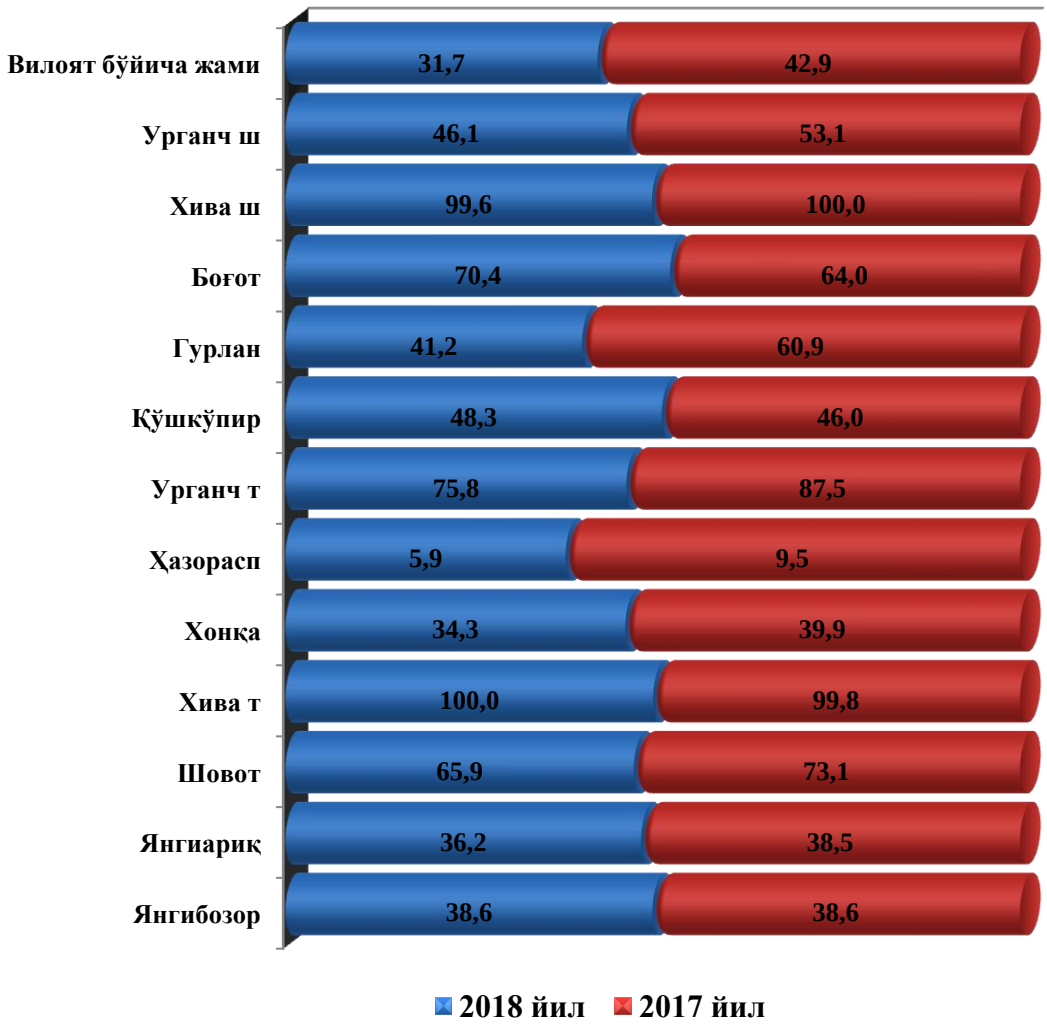

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмида кичик бизнеснинг улуши 2018 йил январь-декабрь ойларида 31,7 фоизни ташкил қилди. Ушбу кўрсаткич бўйича энг юқори бўлган Хива тумани 100,0 фоиз, Хива шаҳри 99,6 фоиз бўлиб, энг кам Хонқа тумани 34,3 фоиз, Янгиариқ 36,2 фоиз, Янгибозор тумани 38,6 фоиз ва 5,9 фоиз Ҳазорасп туманларига тўғри келади.

III. ҚИШЛОҚ, ЎРМОН ВА БАЛИҚ ХЎЖАЛИГИ

2018 йилнинг январь-декабрда ишлаб чиқарилган (кўрсатилган хизматлар) умумий ҳажми 12599,9 млрд. сўмни ёки 2017 йилнинг шу даврига нисбатан 98,9 фоизни, шу жумладан, деҳқончилик ва чорвачилик, овчилик ва бу соҳаларда кўрсатилган хизматлар ҳажми 12386,1 млрд. сўмни (98,9 фоиз), ўрмончилик хўжаликларида 118,4 млрд. сўмни (101,7 фоиз), балиқчилик хўжаликларида 95,4 млрд. сўмни (90,9 фоиз) ташкил қилди.

2018 йилнинг январь-декабр ойларида ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг хўжалик тоифалари бўйича тақсимланиши

(умумий ҳажмга нисбатан фоиз ҳисобида)

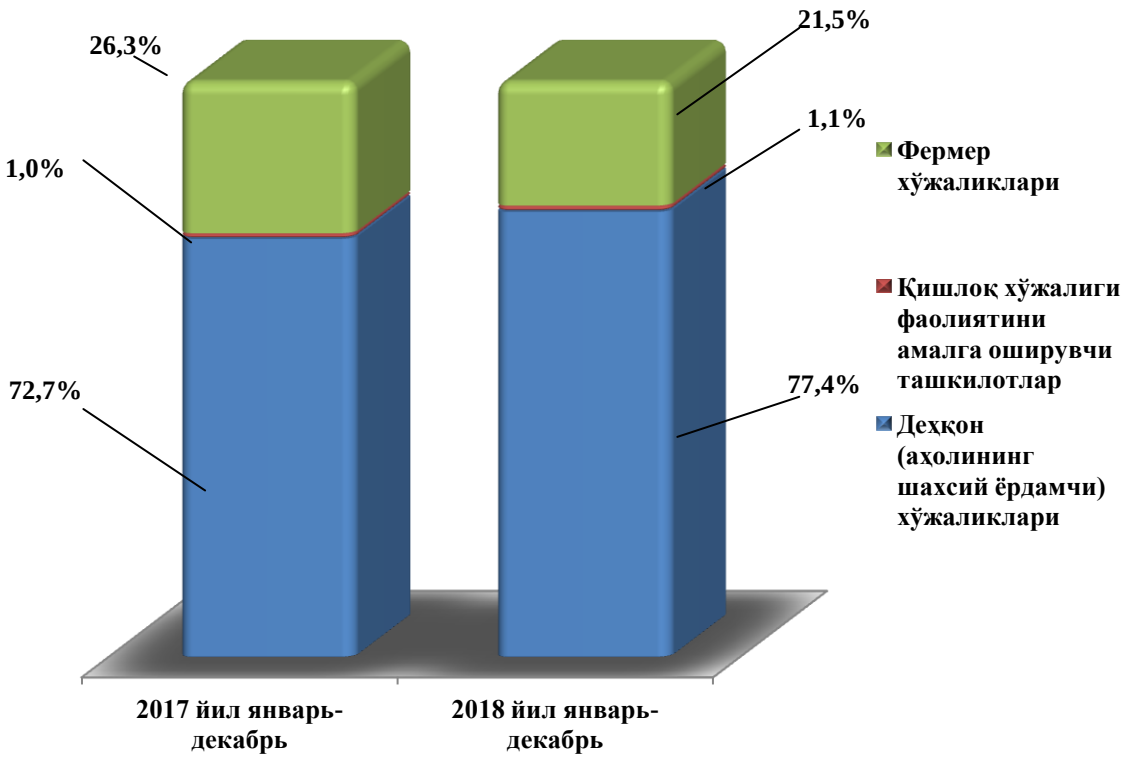

Вилоят қишлоқ хўжалиги маҳсулотларида энг катта улушни деҳқон (аҳолининг шахсий ёрдамчи) хўжаликлари хўжаликлари эгаллаган бўлиб, 2018 йил январь-декабрида жами қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг 77,4 фоизини ташкил қилди (2017 йил январь-декабрида – 72,7 фоиз), фермер хўжаликлари томонидан қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг 21,5 фоизи ишлаб чиқарилган (2017 йилда 26,3 фоиз), шунингдек қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи корхоналар томонидан жами қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг 1,1 фоизи ишлаб чиқилган.

Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги маҳсулотлари(хизматлар)нинг ҳажми

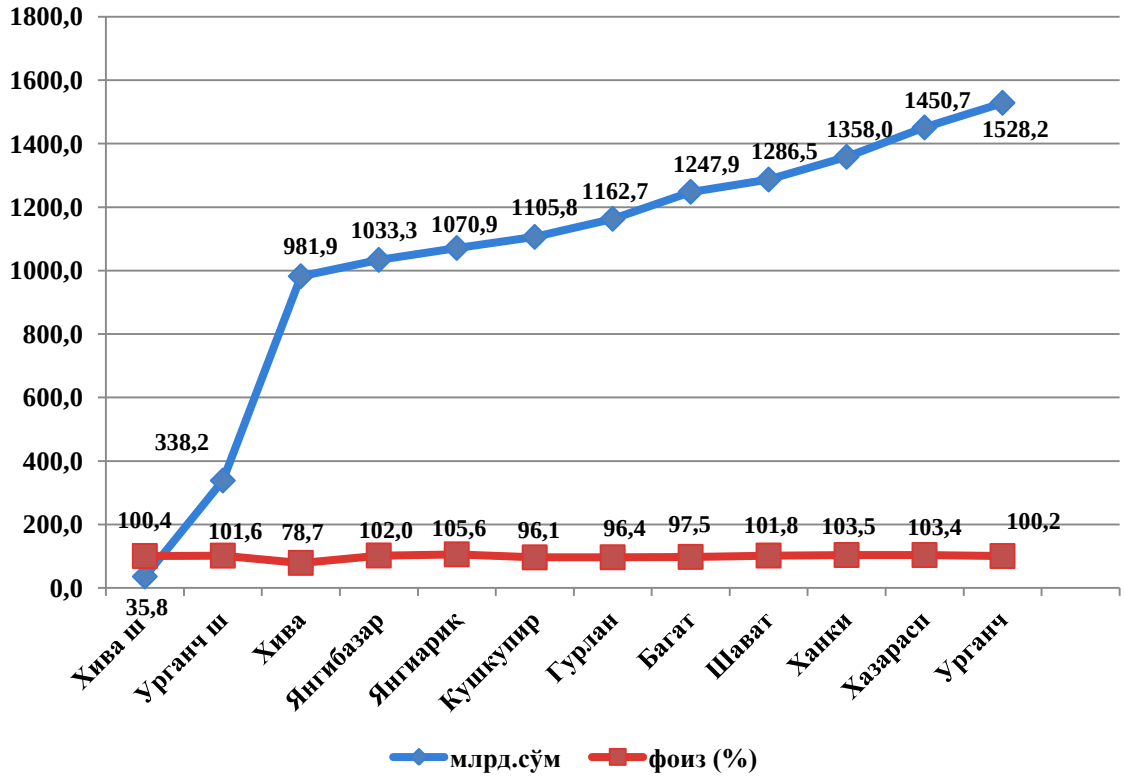

Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликлари маҳсулот (хизмат) ларини худудлар кесимида тақсимланиши.

(фоиз хисобида)

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг худудлар кесимида хўжалик тоифалари кесимида тақсимланиши.

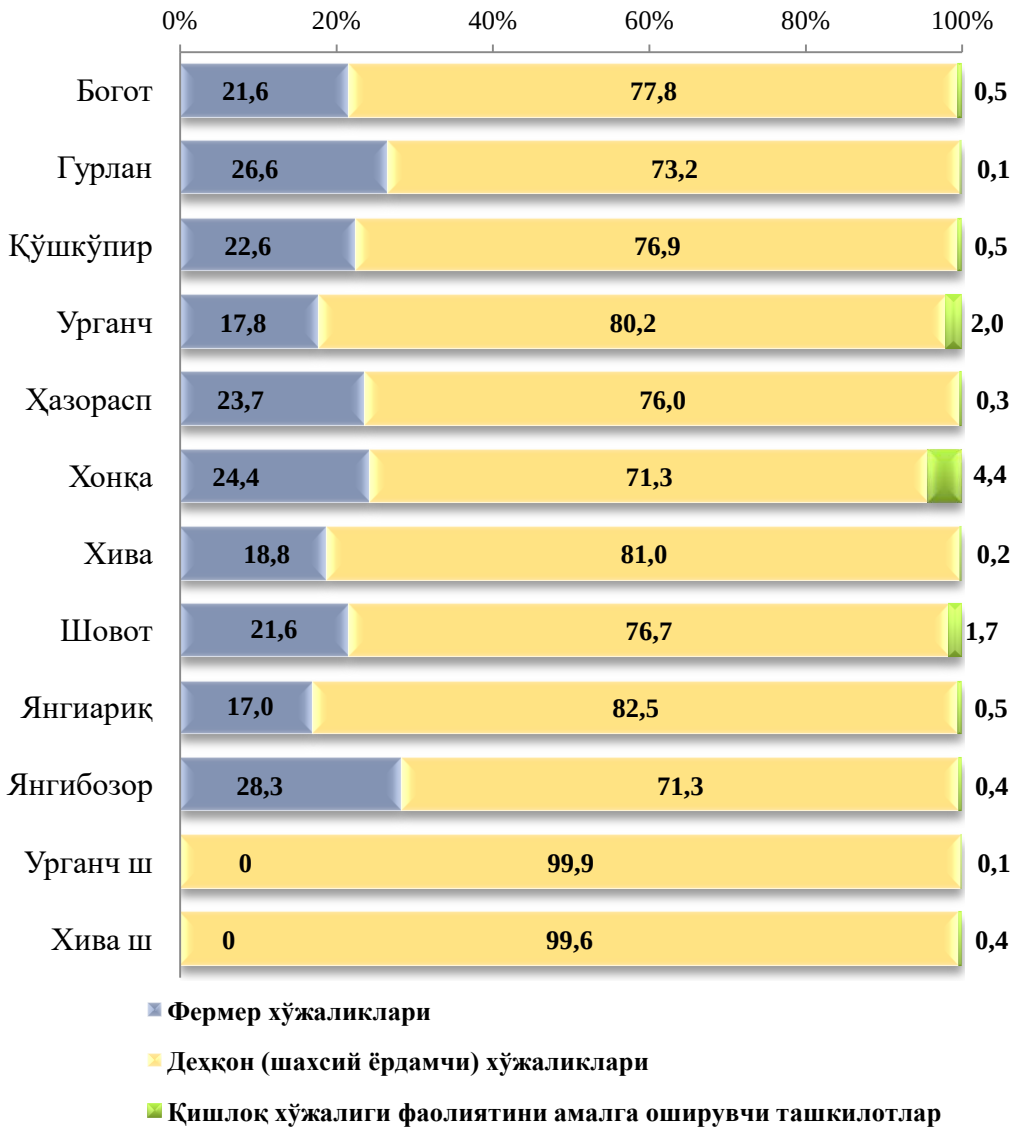

Деҳқончилик. 2018 йилнинг январь-декабрида ишлаб чиқарилган деҳқончилик маҳсулот (кўрсатилган хизматлар) умумий ҳажми 5845,9 млрд. сўмни ёки 2017 йилнинг шу даврига нисбатан 89,7 фоизни, жумладан, фермер хўжаликларида 2444,2 млрд. сўмни (76,1 фоиз), деҳқон (шахсий ёрдамчи) хўжаликларида 3370,4 млрд. сўмни (102,7 фоиз), қишлоқ хўжалик фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 31,3 млрд. сўмни (72,5 фоиз) ташкил қилди.

Деҳқончилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни туманлар кесимида хўжаликлар тоифалари бўйича тақсимланиши.

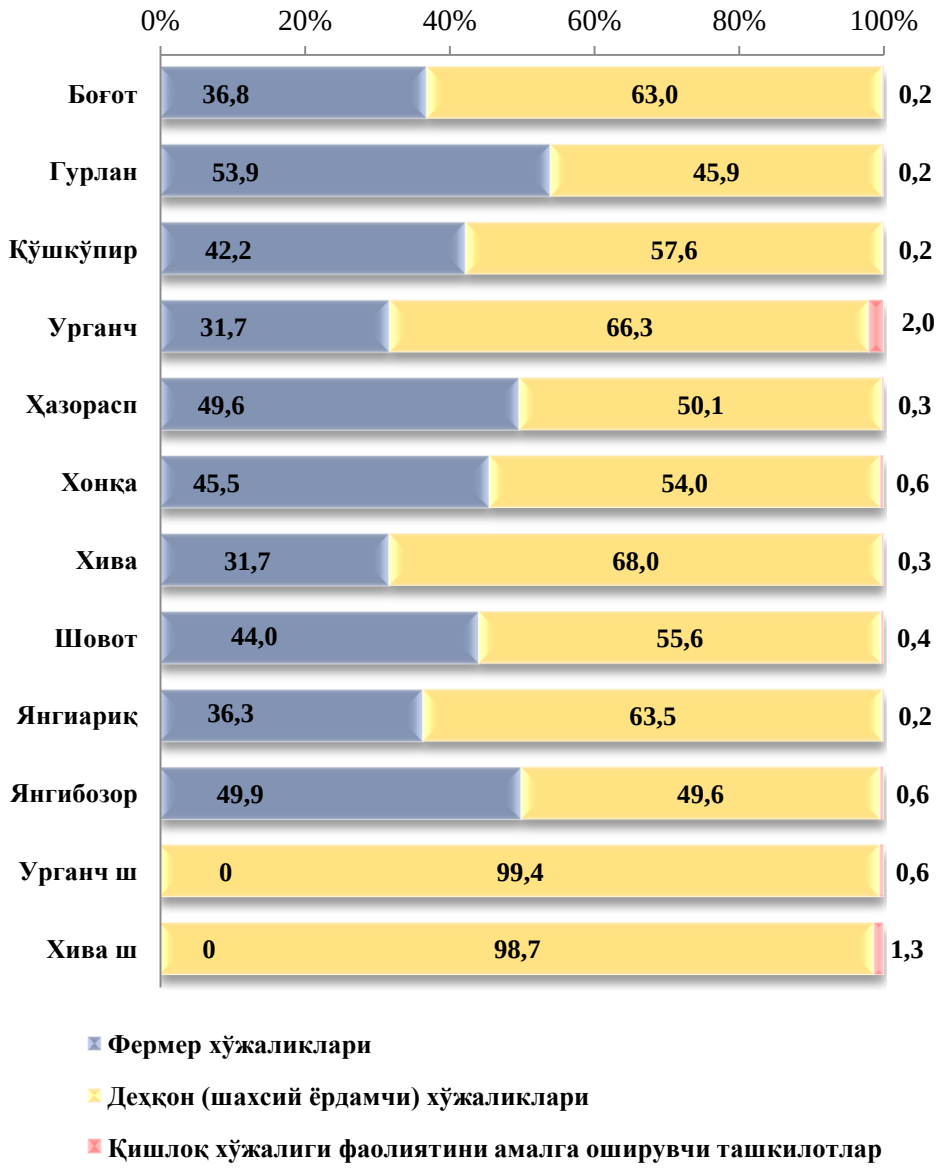

Ҳосил йиғими. 2018 йилнинг январь-декабр ойларида барча тоифадаги хўжаликлар томонидан 381,1 минг тонна дон экинлари ишлаб чиқарилиб, шундан 258,4 минг тоннаси бошоқли дон экинлари, жумладан 256,7 минг тонна буғдой, 9,4 минг тонна маккажўхори дони, 102,2 минг тонна шоли, 3,5 минг тонна дуккакли дон ва 7,6 минг тонна бошқа дон экинлари ташкил қилди.

Жами дон экинлари турларининг салмоқлари бўйича тақсимланиши

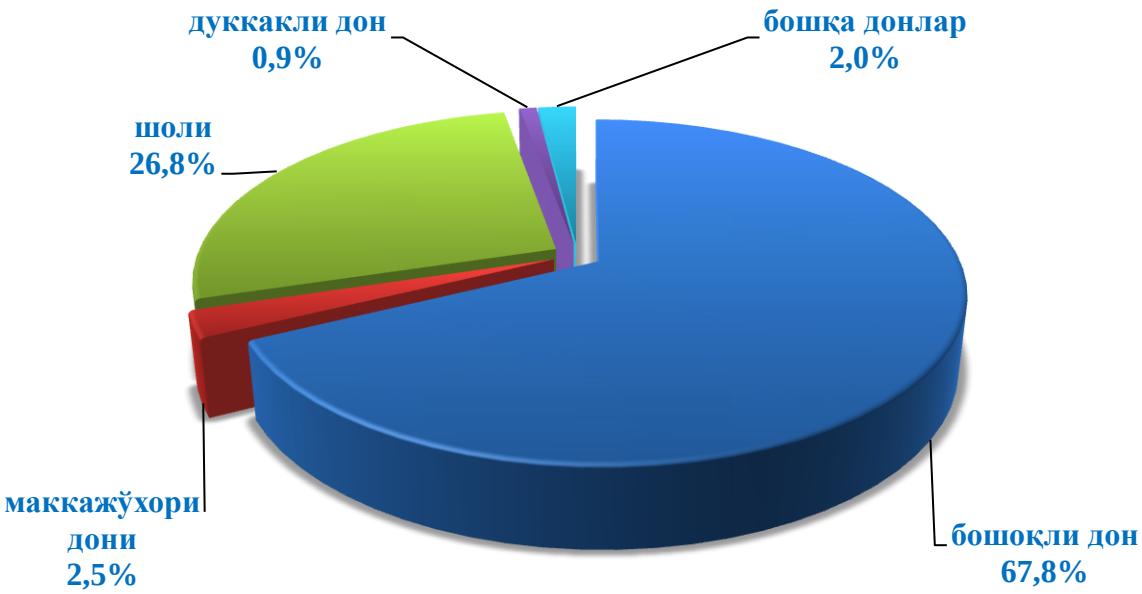

Бундан ташқари барча тоифадаги хўжаликларда 115,3 минг тонна картошка қазиб олинди (2017 йилга нисбатан 99,7 фоиз), 559,5 минг тонна сабзавот (88,6 фоиз), 121,5 минг тонна полиз экинлари (90,3 фоизга), 146,0 минг тонна мева ва резаворлар (99,6 фоиз) ва 38,9 минг тонна узум (95,0 фоиз) йиғиб олинди.

Деҳқончилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг хўжаликлари тоифалари бўйича тақсимланиши.

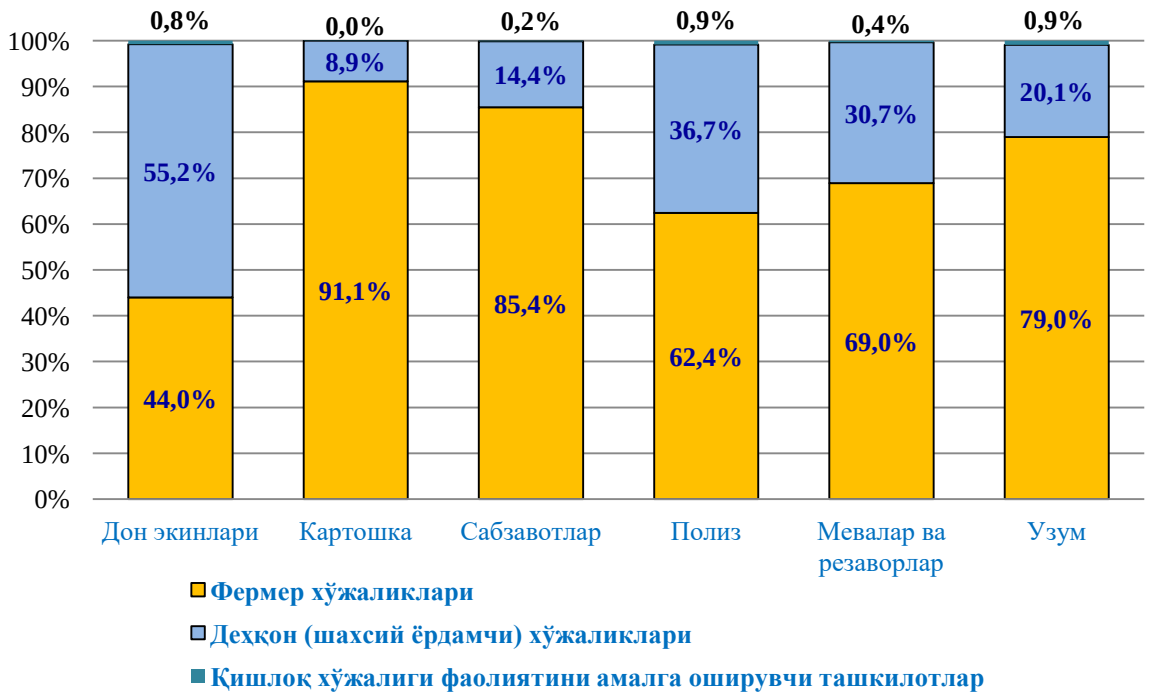

Чорвачилик. 2018 йил январь-декабр ойларида чорвачиликда ишлаб чиқарилган маҳсулот (кўрсатилган хизматлар) лар умумий ҳажми 6453,9 млрд. сўмни ёки 2017 йилнинг шу даврига нисбатан 108,5 фоизни, жумладан, фермер хўжаликларида 203,0 млрд. сўмни (93,6 фоиз), деҳқон (шаҳсий ёрдамчи) хўжаликлари)да 6144,7 млрд. сўмни (108,6 фоиз), қишлоқ хўжалик фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 106,2 млрд. сўмни (142,2 фоиз) ташкил қилди.

Вилоят туманларида чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг хўжаликлари тоифалари бўйича тақсимланиши

(фоиз хисобида)

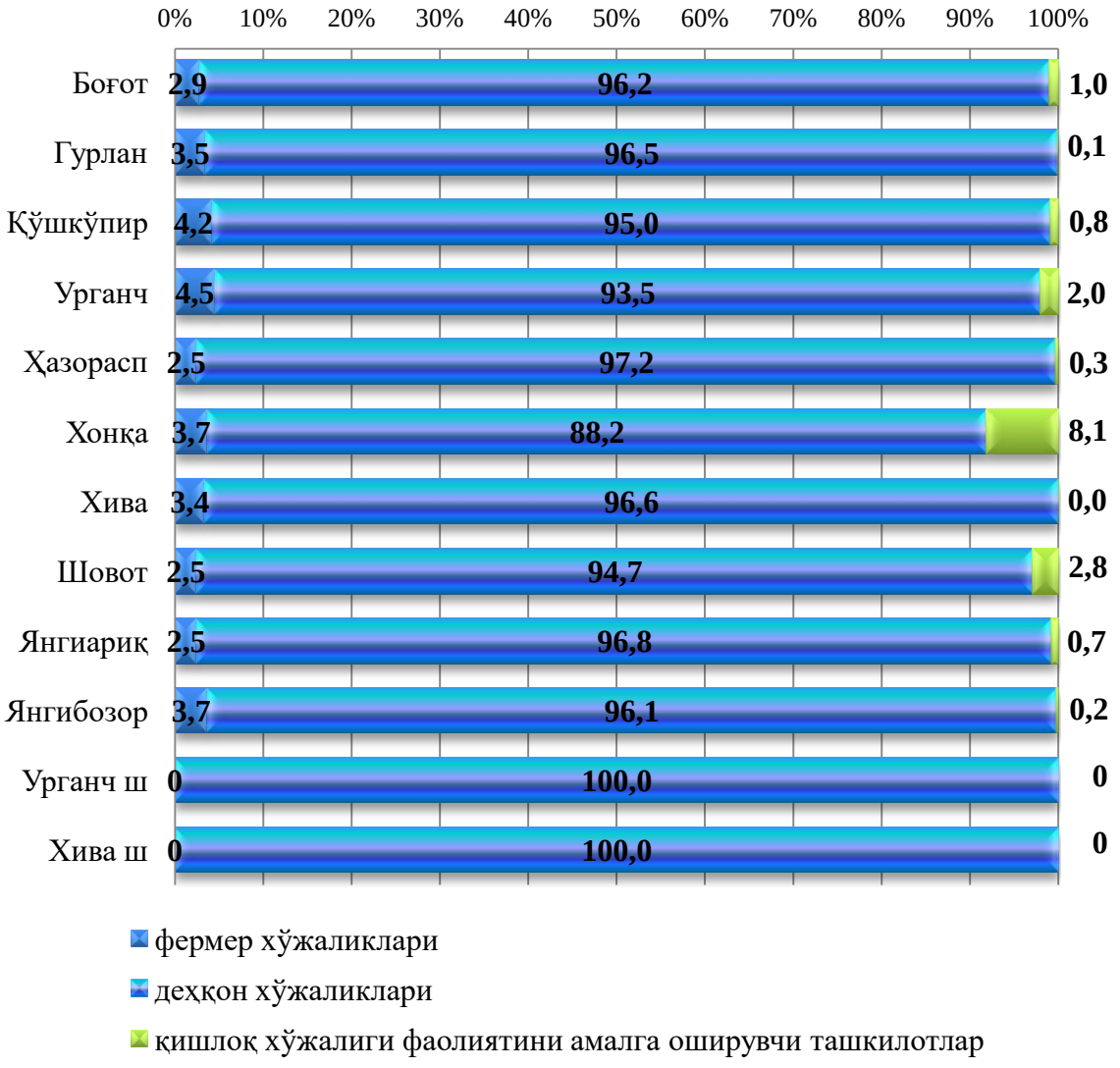

2019 йилнинг 1 январ ҳолатига ўтган йилнинг шу даврига нисбатан йирик шохли қорамоллар 100,6 фоизни (жами 909,6 минг бошни ташкил қилди), шу жумладан сигирлар 103,9 фоизни (343,9 минг бош), қўй ва эчкилар 102,1 фоизни (423,9 минг бош), отлар 102,7 фоизни (5,6 минг бош), паррандалар 107.3 фоизни (5301,7 минг бошга) ташкил қилди.

2019 йил 1 январ холатига чорва моллари бош сонларининг хўжаликлар тоифалари бўйича тақсимланиши

Барча ҳудудларда чорвачилик маҳсулотлари (гўшт, сут, тухум) ишлаб чиқаришнинг ўсиши асосан деҳқон ва фермер хўжаликлари ҳисобига бўлиб, гўшт ишлаб чиқариш умумий ҳажмида уларнинг улуши 99,5 фоизни, сут ишлаб чиқаришда 99,7 фоизни, тухум ишлаб чиқаришда 72,0 фоизни ташкил этди.

Чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг хўжалик тоифалари бўйича тақсимланиши

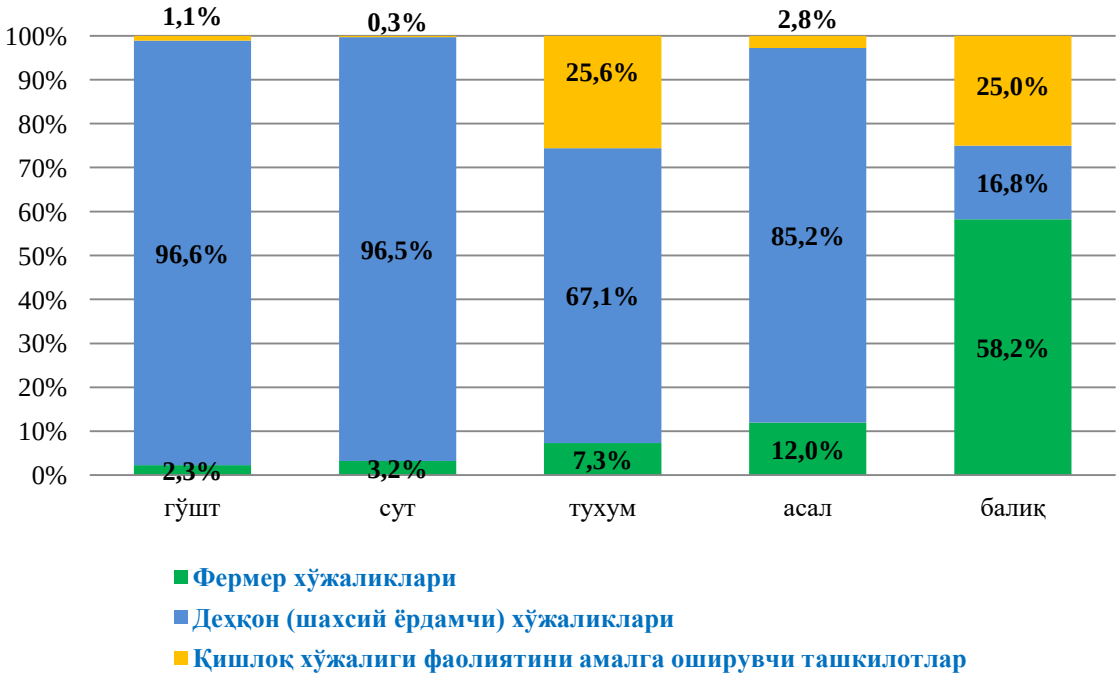

2019 йил 1 январь ҳолатига чорва моллари ва паррандалар бош сони

	минг бош	*ўсиш суръати, %*
Йирик шохли корамол	**909,6**	**100,6**
шу жумладан:		
Фермер хўжаликларида	58,1	96,6
Деҳқон (аҳолининг шахсий ёрдамчи) хўжаликларида	846,1	101,0
Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларида	5,4	89,6
***улардан:* сигирлар**	**343,9**	**103,9**
шу жумладан:		
Фермер хўжаликларида	20,3	99,2
Деҳқон (аҳолининг шахсий ёрдамчи) хўжаликларида	322,1	104,1
Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларида	1,5	122,6
Қўй ва эчкилар	**423,9**	**102,1**
шу жумладан:		
Фермер хўжаликларида	43,8	100,9
Деҳқон (аҳолининг шахсий ёрдамчи) хўжаликларида	378,8	102,3
Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларида	1,3	81,0
Отлар	**5,6**	**102,7**
шу жумладан:		
Фермер хўжаликлари	0,6	95,5
Деҳқон (аҳолининг шахсий ёрдамчи) хўжаликлари	5,0	104,8
Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар	0,015	22,4
Паррандалар	**5301,7**	**107,3**
шу жумладан:		

	минг бош	*ўсиш суръати, %*
Фермер хўжаликларида	634,1	102,8
Деҳқон (аҳолининг шахсий ёрдамчи) хўжаликларида	3575,5	102,5
Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларида	1092,1	131,1

2018 йил январь-декабрь ойларида ишлаб чиқарилган чорвачилик маҳсулотлари

	миқдори	*ўсиш суръати, %*
Гўшт (тирик вазнда), *минг тн.*	**159,2**	**108,6**
шу жумладан:		
Фермер хўжаликларида	3,7	76,4
Деҳқон (аҳолининг шахсий ёрдамчи) хўжаликларида	153,7	109,3
Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларида	1,7	168,5
Сут, *минг тн.*	**1010,0**	**104,8**
шу жумладан:		
Фермер хўжаликларида	32,4	109,0
Деҳқон (аҳолининг шахсий ёрдамчи) хўжаликларида	974,6	104,6
Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларида	3,0	163,6
Тухум, *млн. дона*	**444,5**	**116,1**
шу жумладан:		
Фермер хўжаликларида	32,5	147,9

	миқдори	*ўсиш суръати, %*
Деҳқон (аҳолининг шахсий ёрдамчи) хўжаликларида	298,4	109,7
Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларида	113,6	127,7

Фермер хўжаликлари. 2018 йилнинг январь-декабрда фермер хўжаликлари томонидан ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажми 2647,2 млрд. сўмни ёки 2017 йилнинг тегишли даврига нисбатан 77,3 фоизни ташкил қилди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари умумий ҳажмида фермер хўжаликларининг улуши 21,5 фоизни ташкил этди.

Фермер хўжаликларида етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг йўналишлар бўйича тақсимланиши

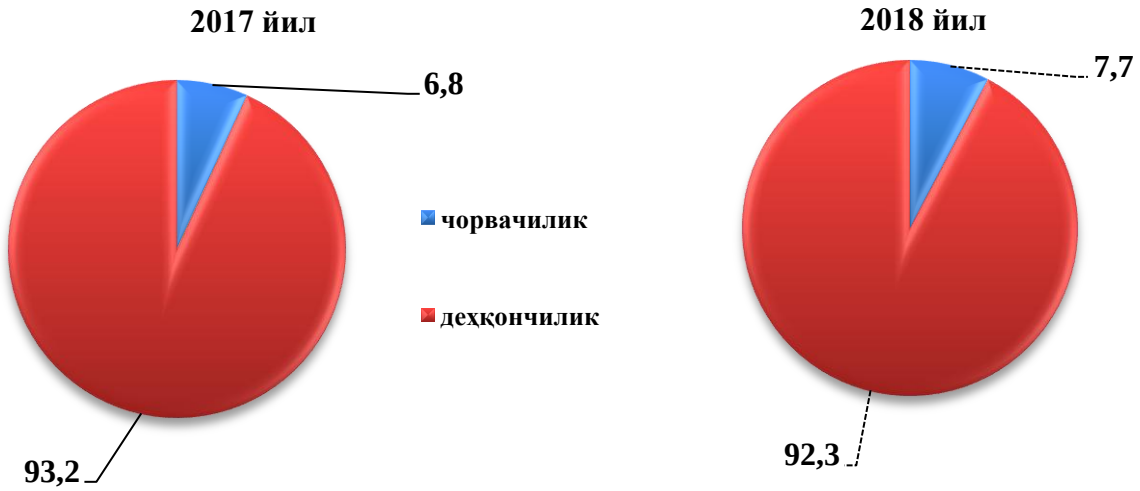

2019 йилнинг 1 январь ҳолатига фермер хўжаликларида 58,1 минг бош йирик шохли қорамол, шу жумладан 20,3 минг бош сигир, 43,8 минг бош қўй ва эчкилар, 634,1 минг бош паррандалар мавжуд бўлиб, 2018 йилнинг шу даврига нисбатан йирик шоҳли қорамоллар сони 96,6 фоизни, шу жумладан сигирлар 99,2 фоизни, қўй ва эчкилар 100,9 фоизни, паррандалар 102,8 фоизни ташкил қилди.

2018 йил январь-декабрь ойларида фермер хўжаликлари томонидан ишлаб чиқарилган асосий турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари

	январь-декабрь				*2017январь-декабрга нисбатан фоиз ҳисобида*
	2017 йил		*2018 йил*		
	тонна	*ишлаб чиқариш умумий ҳажмидаги улуши, фоиз*	*тонна*	*ишлаб чиқариш умумий ҳажмидаги улуши, фоиз*	
Бошоқли дон	161190	61,9	156992	60,7	97,4
шу жумладан:					
буғдой	160264	62,1	156167	60,8	97,4
Картошка	11923	10,3	10227	8,9	85,8
Сабзавот	167622	26,6	80571	14,4	48,1
Полиз	65868	49,0	44569	36,7	67,7
Мева ва резаворлар	51378	35,0	44772	30,7	87,1
Узум	9239	22,5	7830	20,1	84,7
Гўшт, *тирик вазнда*	4897	3,3	3740	2,3	76,4
Сут	29705	3,1	32372	3,2	109,0
Тухум, *млн. дона*	21,9	5,7	32,5	7,3	147,9
Жун, *тонна*	65	6,4	76	6,9	116,9
Қоракўл, *дона*	154	2,2	199	2,4	129,2

2018 йилнинг январь-декабрида ҳудудлар кесимида асосий турдаги деҳқончилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш

Буғдой *(тонна)*
Жами вилоят бўйича
256672

Картошка *(тонна)*
Жами вилоят бўйича
115274

Сабзавотлар *(тонна)*
Жами вилоят бўйича
559517

Полиз *(тонна) Жами вилоят бўйича* **121458**

Мевалар ва резаворлар *(тонна) Жами вилоят бўйича* **146026**

Узум *(тонна) Жами вилоят бўйича* **38945**

2018 йил 1 январь ҳолатига ҳудудлар кесимида чорва моллари ва паррандалар бош сони

Йирик шохли қорамоллар*(бош)*
Жами вилоят бўйича **909636**

шу жумладан сигирлар*(бош)*
Жами вилоят бўйича **343930**

Қўйлар ва эчкилар *(бош)*
Жами вилоят бўйича **423934**

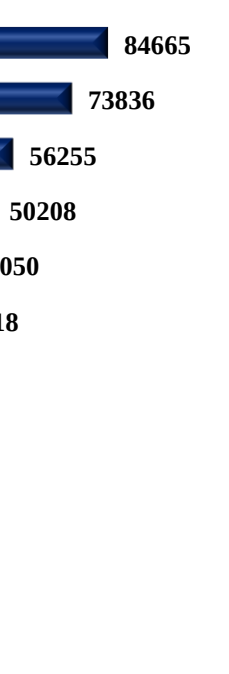

Паррандалар *(минг бош)*
Жами вилоят бўйича **5301,7**

2018 йилнинг январь-декабрьда ҳудудлар кесимида асосий турдаги чорвачилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш

Гўшт *(минг тонна)*
Жами вилоят бўйича **159,2**

Сут *(минг тонна)*
Жами вилоят бўйича **1009,9**

Тухум *(млн. дона)*
Жами вилоят бўйича **444,5**

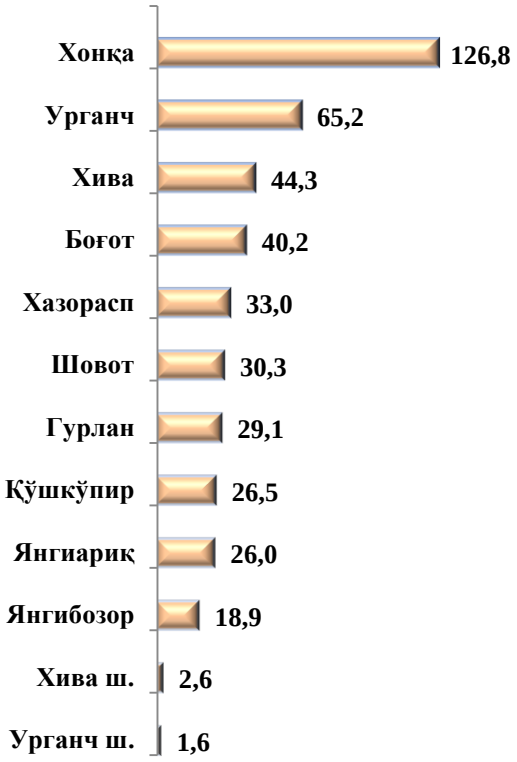

Жун *(тонна) Жами вилоят бўйича* **1099**

IV. ИНВЕСТИЦИЯЛАР ВА ҚУРИЛИШ

2018 йил январь-декабрь ойларида вилоятнинг иқтисодиёт ва ижтимоий соҳани ривожлантириш учун жами молиялаштириш манбаалари ҳисобидан 2980,0 млрд. сўм (доллар эквивалентида 369,3 млн АҚШ долл) миқдорида асосий капиталга инвестициялар киритилиб 2017 йилнинг шу даврига нисбатан 122,8 фоизни, шундан хорижий инвестициялар 355,5 млрд. сўмни (жамига нисбатан улуши 11,9 фоиз) ташкил этди.

2018 йил январь - декабрь ойларида асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг ўсиш суръати

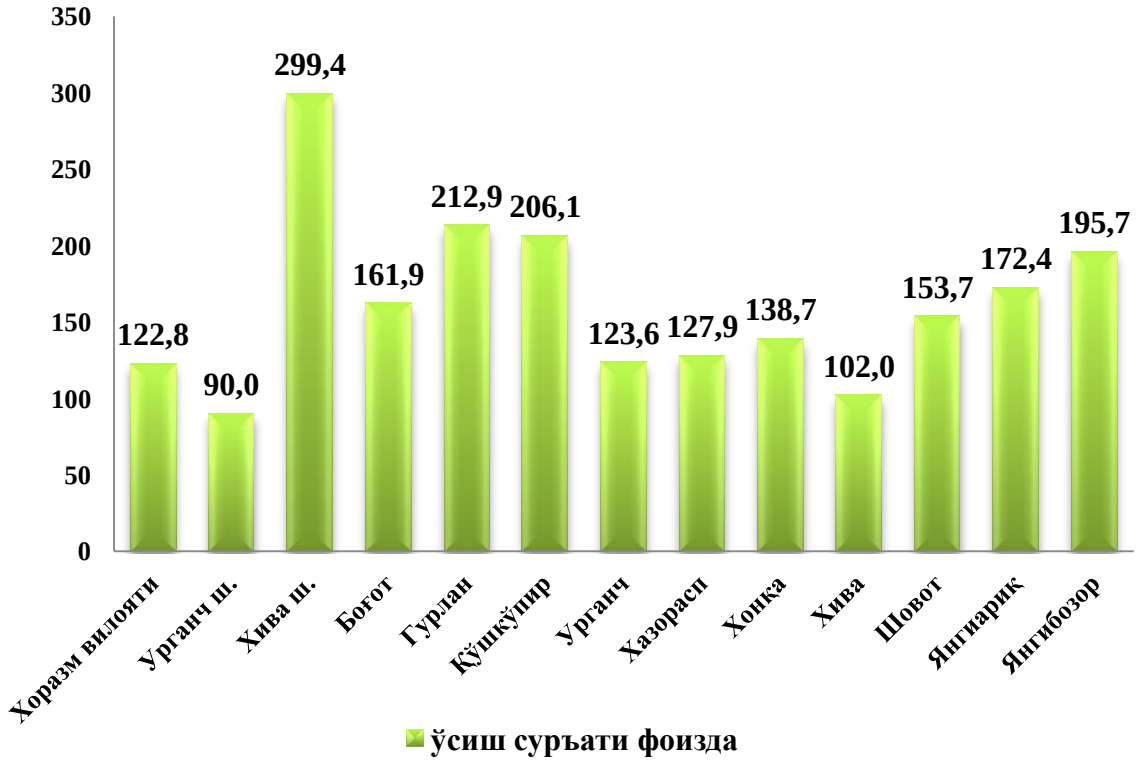

2018 йилнинг январь – декабрь ойларида жами асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг деярли ярмидан кўпи, яъни 58,9 фоизи вилоятнинг 3 та тумани ҳиссасига, жумладан Урганч шаҳри 33,9 фоиз, Шовот тумани 14,5 фоиз ва Ҳазорасп тумани 10,4 фоизи тўғри келади.

Айрим туманларда асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг юқори ўсиш суръатлари кузатилди. Жумладан ўтган йилнинг шу даврига нисбатан Хива шаҳри

299,4 фоиз, Гурлан тумани 212,9 фоиз, Қўшкўпир тумани 206,1 фоиз Янгибозор тумани 195,7 ва Янгиариқ тумани 172,4 фоиз ўсиш кузатилди.

Аҳоли жон бошига асосий капиталга киритилган инвестициялар

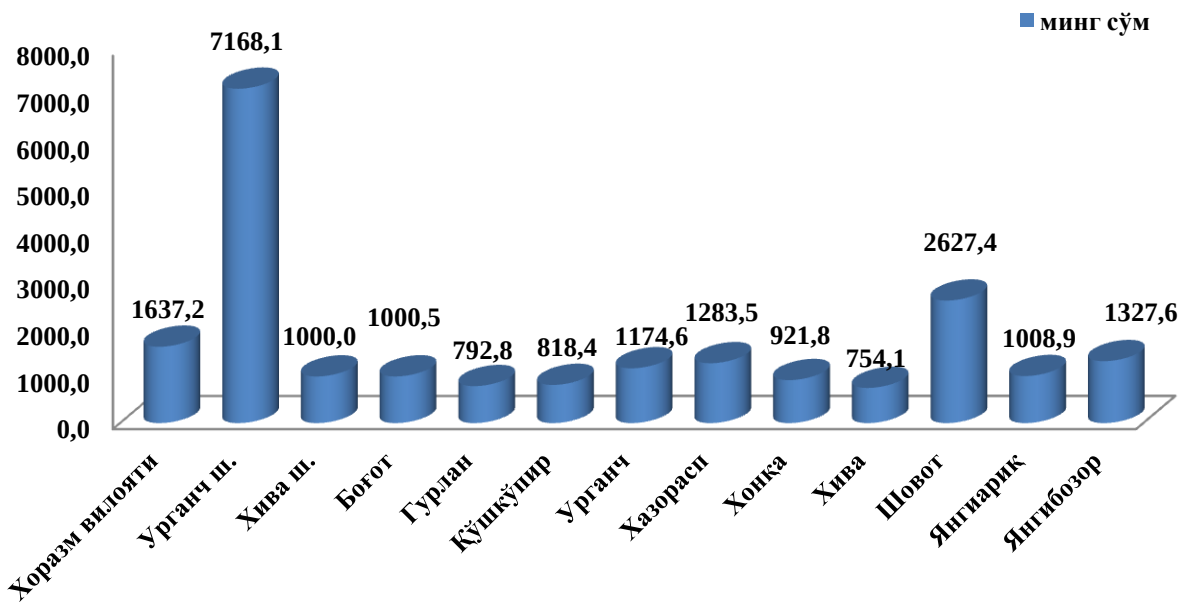

Аҳоли жон бошига асосий капиталга киритилган инвестициялар (фоиз)

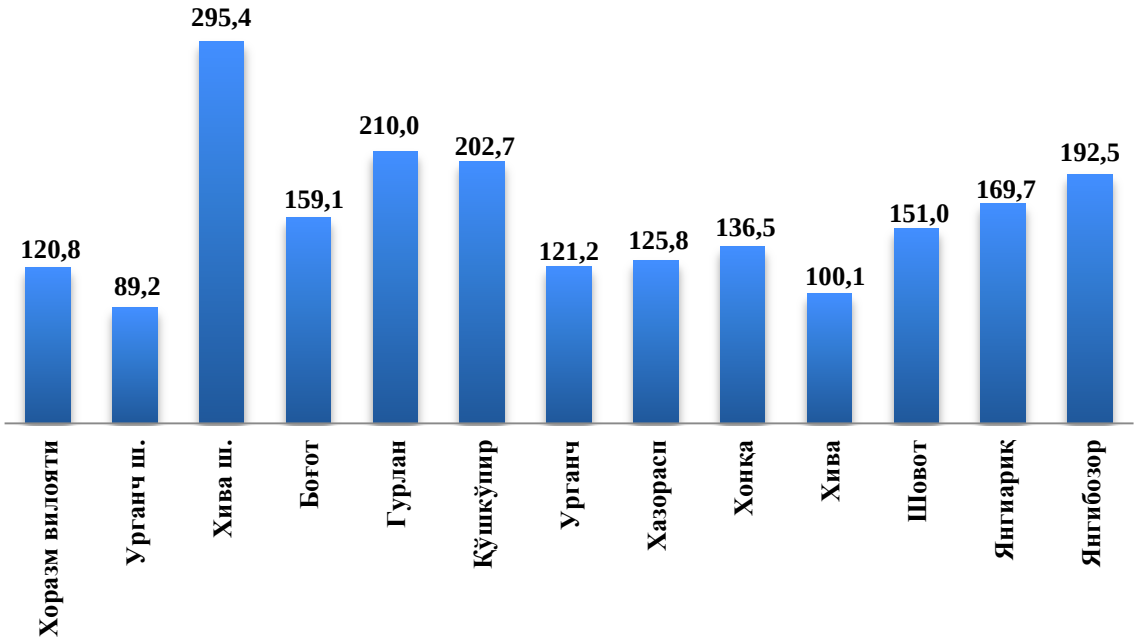

2018 йилнинг январь – декабрь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган асосий капиталга киритилган инвестициялар хажми бўйича юқори кўрсаткичлар Урганч шаҳри

7168,1 минг сўм (89,2 фоиз), Шовот тумани 2627,4 минг сўм (151,0 фоиз) ва Янгибозор тумани 1327,6 минг сўм (192,5 фоиз) қайд қилинди.

2018 йил январ - декабр ойларида молиялаштириш манбалари бўйича асосий капиталга киритилган инвестициялар

	млрд.сўм	*ўсиш суръати, %*	*якунга нисбатан фоиз*
Асосий капиталга киритилган инвестициялар	**2980,0**	**122,8**	**100,0**
шу жумладан:			
Марказлашган инвестициялар:	**723,5**	**126,0**	**24,3**
бюджет маблағлари	143,4	86,8	4,8
давлат мақсадли фонд маблағлари	329,6	200,0	11,1
тикланиш ва тараққиёт фонди маблағлари	47,6	76,4	1,6
ҳукумат кафолати остида чет эл кредитлари	202,9	253,5	6,8
Марказлашмаган инвестициялар:	**2256,5**	**121,7**	**75,7**
корхоналарнинг ўз маблағлари	976,1	121,8	32,7
аҳоли маблағлари	658,0	97,6	22,1
хорижий инвестиция ва кредитлар	152,7	646,7	5,1
шундан:			
тўғридан-тўғри хорижий инвестиция ва кредитлар	146,8	823,0	4,9
тижорат банк кредитлари ва бошқа қарз маблағлари	469,8	131,1	15,8

Асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг технологик таркиби

(2018 йил январь-декабрь)

	жами	*Давлат*	*Нодавлат*
Жами, *млрд. сўм*	**2980,0**	**784,8**	**2195,2**
шу жумладан: умумий ҳажмга нисбатан фоиз кўринишида			
қурилиш-монтаж ишлари	2076,3	661,4	1414,9
машина, ускуналар, транспорт воситалари ишлаб чиқариш ва хўжалик жиҳозлар	838,4	97,6	740,8
Бошқа ҳаражатлар	65,3	25,8	39,5

Асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг технологик таркибида Вилоят бўйича қурилиш – монтаж ишларининг улуши 69,7 фоизни, машина, ускуна, инвентар сотиб олишга харажатлар 28,1 фоизни ҳамда бошқа харажатлар улуши 2,2 фоизни ташкил этди.

Асосий капиталга киритилган инвестицияларда марказлашган ва марказлашмаган инвестицияларнинг улушлари

(январь-декабрь ҳолатига)

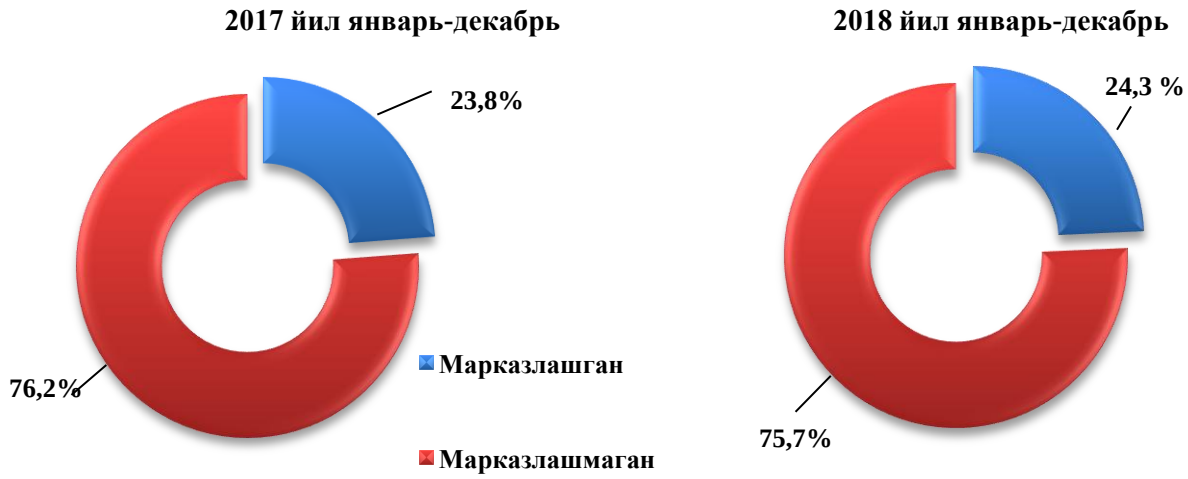

Вилоятда асосий капиталга киритилган инвестицияларда марказлашган ва марказлашмаган инвестицияларнинг улушлари 2018 йил январь-декабрь ойларида мос равишда 24,3 фоиз ва 75,7 фоизларни ташкил қилиб, ушбу кўрсаткичларнинг улушлари ўтган йилнинг шу даврида 23,8 фоиз ва 76,2 фоизларни ташкил қилди.

Асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг марказлашган молиялаштириш манбалари (улуши фоизда)

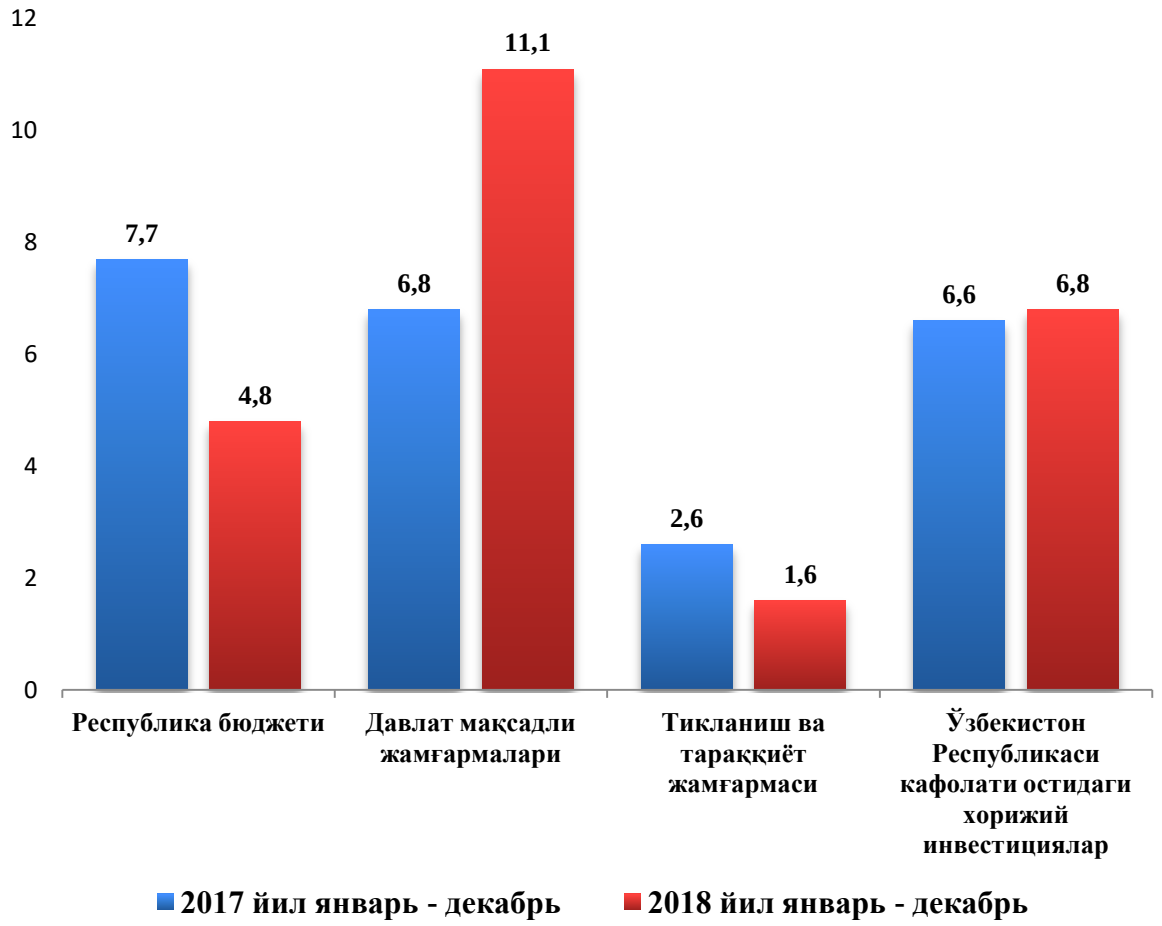

2017 йилнинг шу даври билан солиштирганда Ўзбекистон Республикаси кафолати остидаги хорижий инвестициялар улуши 0,2 фоиз пунктга ўсган, мос равишда Давлат мақсадли жамғармаси улуши 4,3 фоиз пунктга кўпайган бўлса, Республика бюджети маблағларининг улуши 2,9 фоизли пунктга камайди.

Асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг марказлашмаган молиялаштириш манбалари (улуши фоизда)

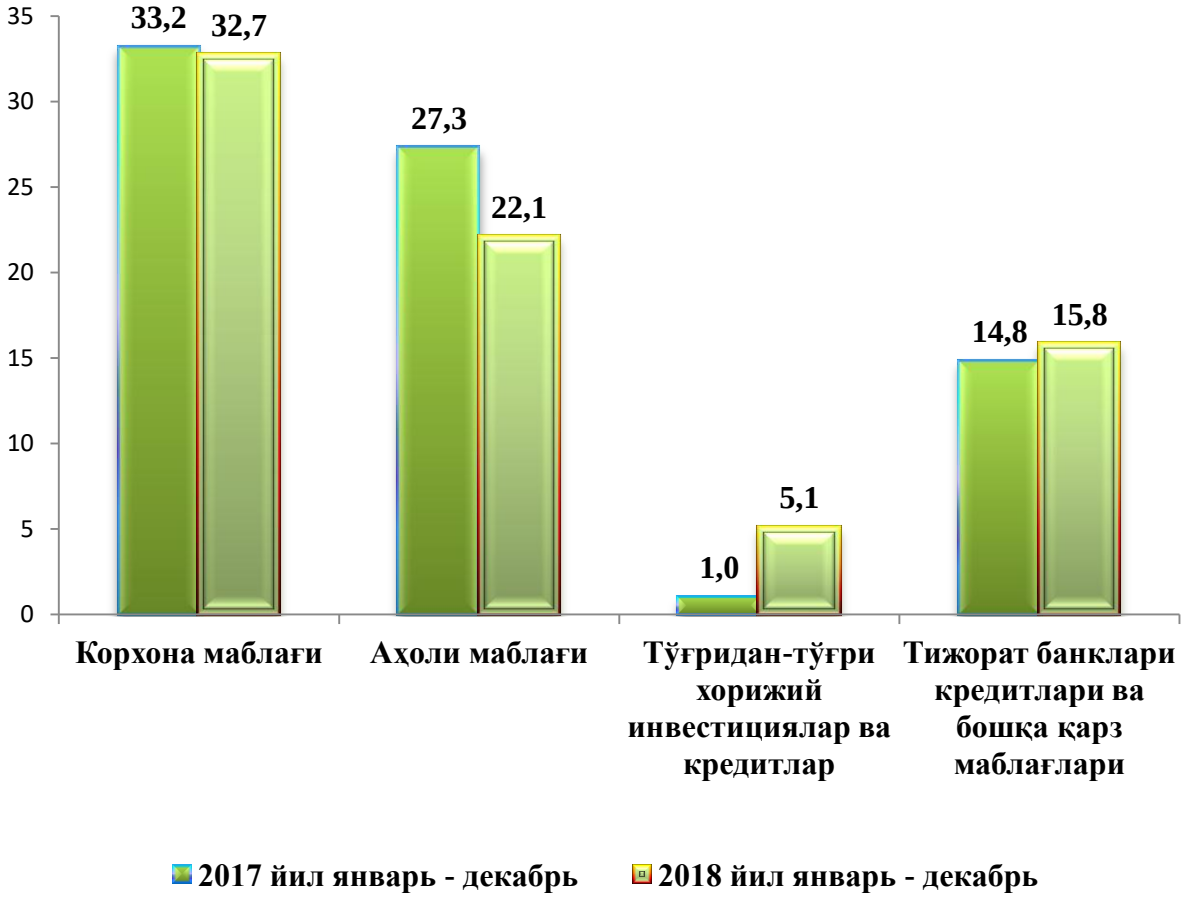

Асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг молиялаштириш манбалари бўйича таркиби

	Жами инвестициялар млрд. сўм	Шу жумладан молиялаштириш манбалари бўйича: (млрд. сўм)						
		Республика бюджети	Давлат мақсадли жамғармалари	Корхона ва аҳоли маблағи	Тижорат банк кредитлари ва бошқа қарз маблағлари	Хорижий инвестиция ва кредитлар	Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси	Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси
Хоразм вилояти	2980,0	143,4	314,8	1634,1	469,8	355,5	47,6	14,8
шаҳар ва туманлар:								
Урганч ш.	1010,7	97,4	106,6	430,3	111,7	217,1	47,6	-
Хива ш.	90,0	0,3	6,5	60,4	12,2	10,6	-	-
Боғот	159,6	3,6	41,3	67,1	41,6	0,9	-	5,1
Гурлан	114,4	4,2	12,3	65,2	30,3	2,4	-	-
Қўшкўпир	136,7	3,8	13,8	90,9	20,6	2,6	-	5,0
Урганч	225,4	4,7	25,8	107,8	78,0	9,1	-	-
Хазорасп	310,0	13,0	33,5	187,6	50,4	25,5	-	-
Хонқа	167,0	4,8	10,5	114,5	33,7	3,5	-	-
Хива	106,5	5,0	19,0	47,1	32,1	3,3	-	-
Шовот	433,2	1,6	20,9	304,4	21,1	80,5	-	4,7
Янгиариқ	113,8	2,8	16,0	69,7	25,3	-	-	-
Янгибозор	112,7	2,2	8,6	89,1	12,8	-	-	-

Иқтисодий фаолият турлари бўйича 2018 январь – декабрь ойларида асосий капиталга киритилган инвестициялар ҳажми

	Млрд. сўм	*Жамига нисбатан фоизда*
Жами:	**2980,0**	**100,0**
Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги	325,9	10,9
Тоғ- кон саноати	0	0
Ишлаб чиқариш саноати	559,8	18,8
Электр энергияси , газ ва буғ кондицияланган ҳаво	55,9	1,9
Сув билан таъминлаш, канализация, чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш	87,8	2,9
Қурилиш	113,7	3,8
Улгуржи ва чакана савдо, моторли транспорт воситалар ва мотоцикларни таъмирлаш	182,9	6,1
Ташиш ва сақлаш	262,0	8,8
Овқатланиш ва яшаш бўйича хизматлар	18,3	0,6
Ахборот ва алоқа	29,5	1,0
Молия ва суғурта фаолияти	44,6	1,5
Профессионал, илмий ва техник фаолият	20,0	0,7
Таълим	134,4	4,5
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	87,5	2,9
Санъат, кўнгил очиш ва дам олиш	6,2	0,2
Жами фаолият турларидан ташқари: турар жой қурилишига инвестициялар	762,6	25,6
Бошқа фаолият турлари	288,9	9,8

Асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг 55,3 фоизидан ортиғи қуйидаги иқтисодий фаолият турларига йўналтирилди: қишлоқ, ўрмон ва баликчилик хўжалиги (10,9 фоиз), ишлаб чиқариш саноати (18,8 фоиз) ва жами фаолият турларидан ташқари: турар жойқурилишига инвестициялар (25,6 фоиз).

2018 йилнинг январь – декабрь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича асосий капиталга киритилган инвестициялар таркиби

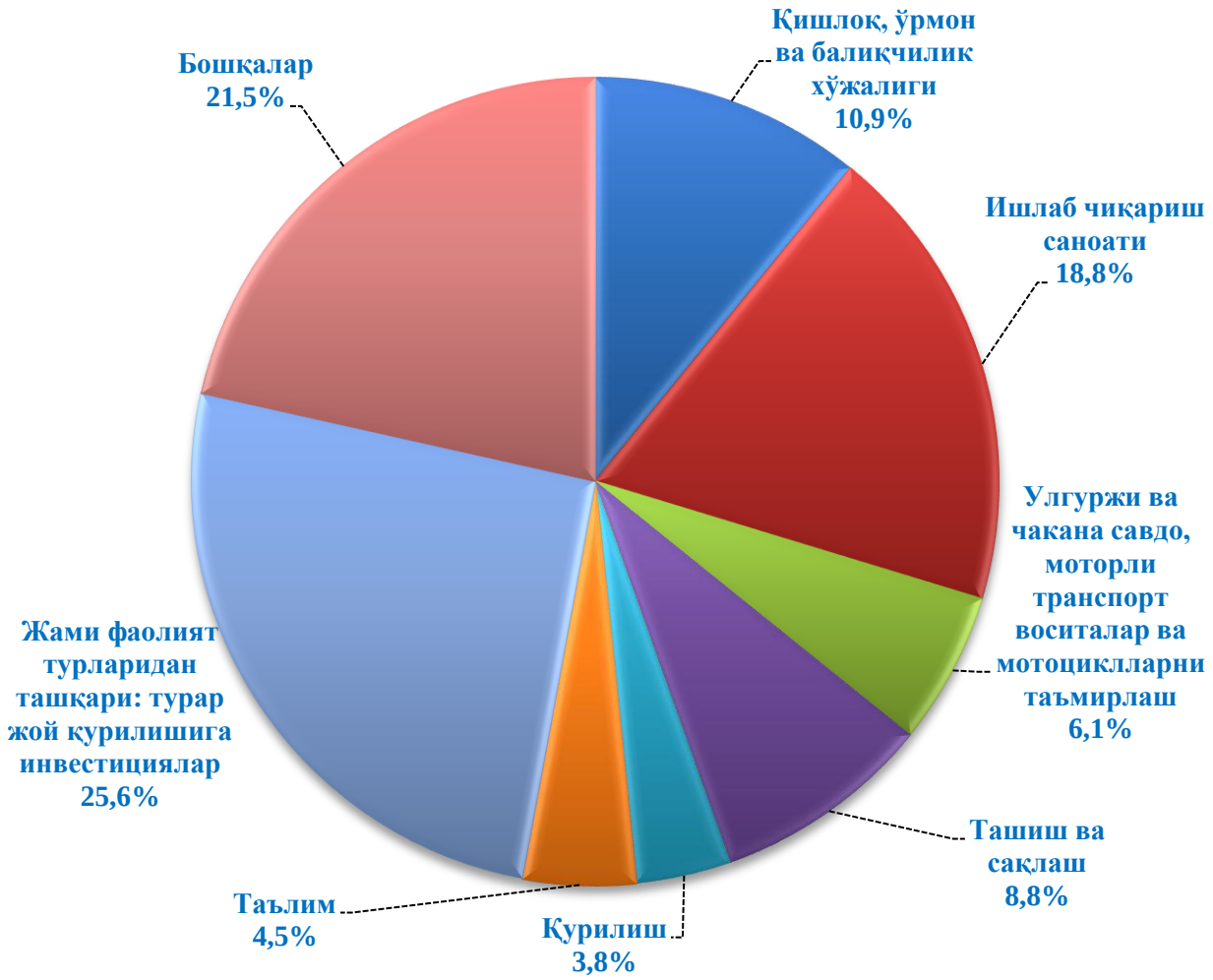

Асосий капиталга киритилган хорижий инвестиция ва кредитлар

2018 йилнинг январь – декабрь ойларида 355,5 млрд.сўм (доллар эквивалентида 44,4 млн.АҚШ долл) ёки ўтган шу даврига нисбатан 193,5 фоиз асосий капиталга хорижий инвестиция ва кредитлар ўзлаштирилди.

Хорижий инвестиция ва кредитларнинг энг катта улуши Урганч шаҳрида (61,1 %), Шовот туманида (22,6 %), Ҳазорасп туманида 7,1 % кузатилди.

Хорижий инвестицияларни ўзлаштириш, кредитларни қўшган ҳолда

	Хорижий инвестициялар ўзлаштирилди, млрд. сўм		*Хорижий инвестициялар, нисбатан % да*	
	жами	*шу жумладан, кредитлар*	*жамига*	*асосий капиталга инвестициялар*
Хоразм вилояти	**355,5**	**202,9**	**100,0**	**11,9**
шаҳар ва туманлар:				
Урганч ш.	217,1	202,9	61,1	7,3
Хива ш.	10,6	-	3,0	0,4
Боғот	0,9	-	0,3	0,0
Гурлан	2,4	-	0,7	0,1
Қўшкўпир	2,6	-	0,7	0,1
Урганч	9,1	-	2,6	0,3
Ҳазорасп	25,5	-	7,1	0,8
Хонқа	3,5	-	1,0	0,1
Хива	3,3	-	0,9	0,1
Шовот	80,5	-	22,6	2,7
Янгиариқ	-	-	-	-
Янгибозор	-	-	-	-

Хорижий инвестиция ва кредитларнинг жами асосий капиталга ўзлаштирилган инвестициялардаги улуши 11,9 фоизни ташкил қилди.

Хорижий инвестиция ва кредитларни ўзлаштириш
(млрд. сўм)

Жами ўзлаштирилган хорижий инвестиция ва кредитларни 57,1 фоизи, яни 202,9 млрд.сўм (25,5 млн.АҚШ долл)Ўзбекистон Республикаси кафолати остидаги хорижий кредитлар, 43,0 фоизи хорижий инвестициялар 152,6 млрд.сўм (18,9 млн.АҚШ долл), шундан тўғридан-тўғри инвестициялар 146,8 млрд.сўм (18,2 млн.АҚШ долл)ни ташкил қилди.

2018 йил январь-декабрь ойларида умумий майдони 700,9 минг кв.м. бўлган 4018 та (2017 йилнинг январь-декабрига нисбатан 79,9 фоиз) шу жумладан қишлоқ жойларида 579,0 минг кв.м.(80,2 фоиз) уй-жой фойдаланишга топширилди. Турар жой қурилишига ўзлаштирилган инвестициялар 762,6 млрд.сўмни ёки жами инвестициялардаги улуши 25,6 фоизни ташкил қилди.

2018 йил январь – декабрь ойларида ишга туширилган турар жойлар

	Барча молиялаштириш ҳисобидан:			
	Ишга туширилди		*Улардан якка тартибдаги турар жойлар*	
	Минг кв.метр	*2017 йил мос даврига нисбатан фоизда*	*Минг кв.метр*	*2017 йил мос даврига нисбатан фоизда*
Хоразм вилояти	700,9	79,9	614,8	85,1
шаҳар ва туманлар				
Урганч ш.	138,1	59,8	80,6	66,8
Хива ш.	37,8	-	37,8	-
Боғот	59,4	65,0	54,4	64,3
Гурлан	72,9	132,4	63,5	137,4
Қўшкўпир	73,0	138,8	67,2	144,8
Урганч	51,7	44,4	36,0	62,0
Ҳазорасп	12,1	23,1	1,8	4,0
Хонқа	87,7	91,7	79,5	100,9
Хива	26,6	29,8	19,6	24,7
Шовот	73,1	102,9	64,3	111,3
Янгиариқ	49,7	90,8	41,7	86,8
Янгибозор	74,3	122,8	68,4	122,4

Янги қурилиш ва реконсрукция ҳисобига турар жойлар ва ижтимоий обьектларни ишга тушириш

	Барча молиялаштириш ҳисобидан:			
	Ишга туширилди		*2017 йилнинг мос даврига нисбатан фоизда*	
	жами	*шу жумладан қишлоқ жойларда*	*жами*	*шу жумладан қишлоқ жойларда*
Турар жойлар умумий майдони минг кв.метр	700,9	579,0	79,9	80,2
улардан:				
якка тартибдаги турар жойлар	614,8	494,9	85,1	84,8
Намунавий лойиҳалар асосида қурилган якка тартибдаги турар жойлар	86,1	84,1	60,7	61,0
Поликлиникалар (ҚВПларни қўшган ҳолда), қатнов	925	625	-	-
Умумтаълим ва ихтисослаштирилган мактаблар, ўқувчи ўрни	6777	3502	-	-
Сув тармоғи, км	435,8	417,5	166,1	230,9
Газ тармоғи, км	2,1	2,1	10,0	18,6

Коммунал қурилиш соҳасида 435,8 км узунликдаги ичимлик суви(жумладан қишлоқ жойларда 417,5 км), 2,1 км узунликдаги газ тармоқлари(жумладан қишлоқ жойларда 2,1 км) ишга туширилди, бу 2017 йилнинг январь-декабрига нисбатан мос равишда 166,1 ва 18,6 фоизни ташкил қилди.

Ичимлик суви тармоқлари қурилишига жами маблағлари ҳисобига 59624,9 млн.сўм, газ тармоқлари қурилишига эса 210,0 млн. сўм миқдорида инвестициялар ўзлаштирилди.

Сув тармоқлари қурилишига 59,6 млрд. сўм, шундан аҳоли маблағлари ҳисобидан 0,2 млрд. сўм ўзлаштирилди.

Газ тармоқлари қурилишига 0,2 млрд. сўм, шундан аҳоли маблағлари ҳисобидан 0,2 млрд. сўм (умумий ҳажмнинг 100,0 фоизи) ўзлаштирилди.

Қурилиш ишлари

2018 йил январь-декабрь ойларида 1748,5 млрд. сўмлик қурилиш ишлари бажарилиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 105,7 фоизни ташкил этди.

Шаҳар ва туманлар кесимида қурилиш ишлари ўсиш суръати

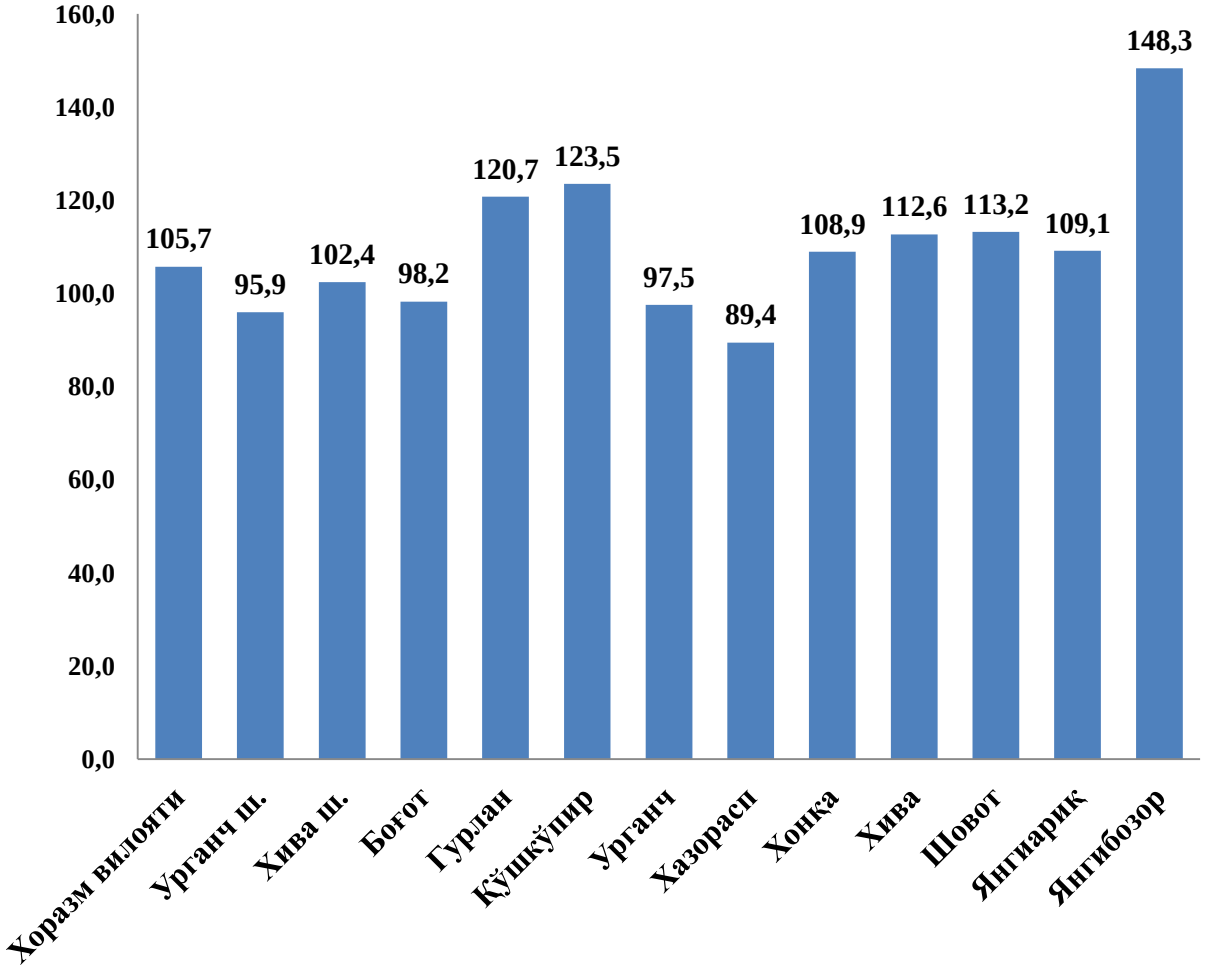

2017 йилнинг мос даврига нисбатан фоизда

Қурилиш ишлари бўйича юқори ўсиш суръатлари қуйидаги шаҳар ва туманларда: Янгибозор тумани 148,3 фоиз, Қўшкўпир тумани 123,5 фоиз ва Гурлан тумани 120,7 фоиз ўсиш кузатилди.

Шунингдек 2017 йилнинг шу даврига нисбатан камайиш кузатилган туманлар қуйидагилар: Ҳазорасп тумани 89,4 фоиз, Урганч тумани 97,5 фоиз.

Ахоли жон бошига қурилиш ишлари хажми
(минг сўмда)

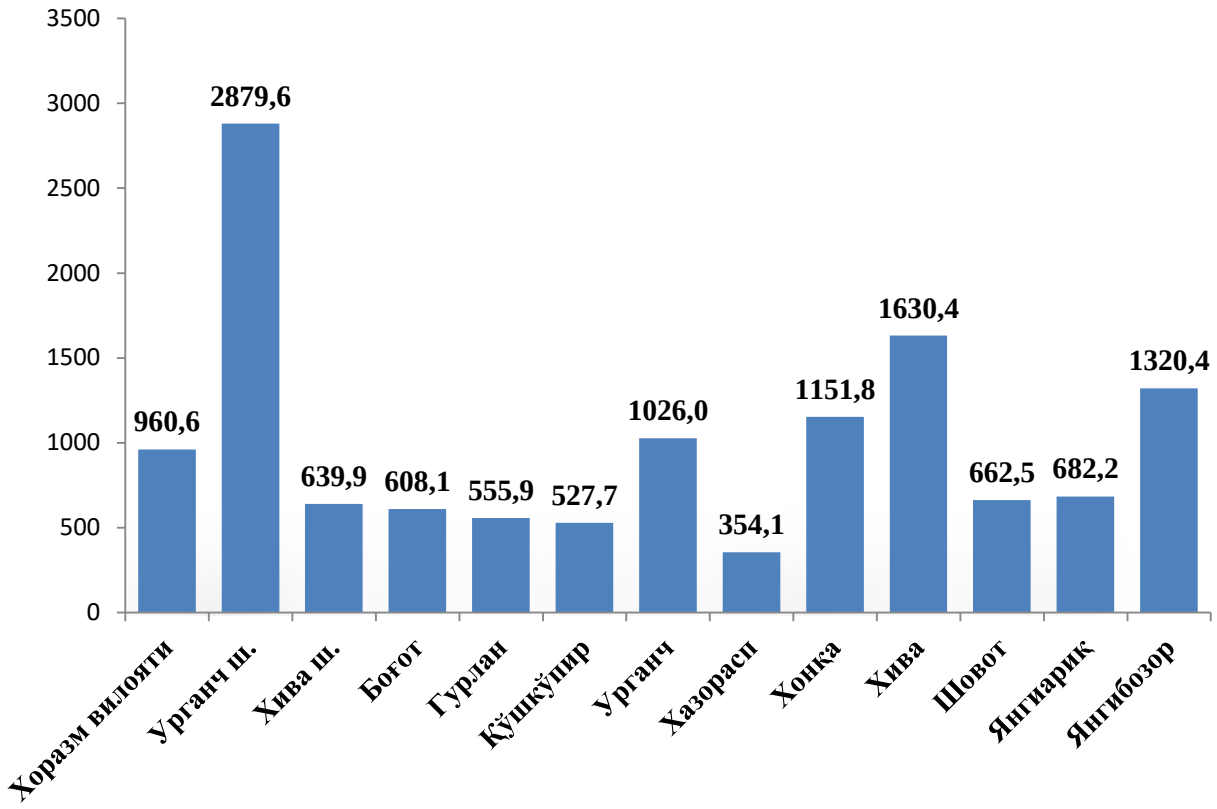

Мулкчилик шакллари бўйича қурилиш ишлари таркиби

	январь–декабрь	
	2017 й.	*2018 й.*
Қурилиш ишлари, *млрд. сўм*	**1375,8**	**1748,5**
шу жумладан:		
давлат	121,8	107,4
нодавлат	1254,0	1641,1

Нодавлат мулкчилик шаклидаги ташкилотлар томонидан 1641,1 млрд. сўмлик қурилиш ишлари амалга оширилиб, жами қурилиш ишлари ҳажмидаги улуши 91,1 фоизни (2017 йил январь-декабрига нисбатан ўсиш суръати 108,6 фоизни) ташкил қилди.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича қурилиш ишлари хажми

(млрд.сўм)

Қурилиш ишлари умумий ҳажмининг 80,5 фоизи бинолар ва иншоотларни қуриш бўйича қурилиш ишлари, 11,8 фоизи фуқаролик қурилиши объектларини қуриш бўйича қурилиш ишлари ва 7,6 фоизи ихтисослаштирилган қурилиш ишларига тўғри келди. Шу жумладан умумий ҳажмдан 78,3 фоизи янги қурилиш хажмига тўғри келади.

V. КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК

2018 йилнинг январь-декабрь ҳолатига рўйхатга олинган жами кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларининг сони 12576 тани ташкил қилди. Вилоят бўйича кичик тадбиркорлик корхона ва ташкилотларининг сони Урганч шаҳрида 3228 та, Хива шаҳрида 1294 та, Хива туманида 1301 та, Урганч туманида 1361 та, Хонқа туманида 929 та, Янгиариқ туманида 796 та, Ҳазорасп туманида 802 та, Гурлан туманида 664 та, Қўшкўпир туманида 684 та, Боғот туманида 557 та, Шовот туманида 535 та ва Янгибозор туманида 425 тани ташкил қилди.

Янги ташкил этилган кичик бизнес субъектлари сонининг иқтисодий фаолият турлари бўйича тақсимланиши

2018 йил январь–декабрь ҳолатига (жамига нисбатан фоизда)

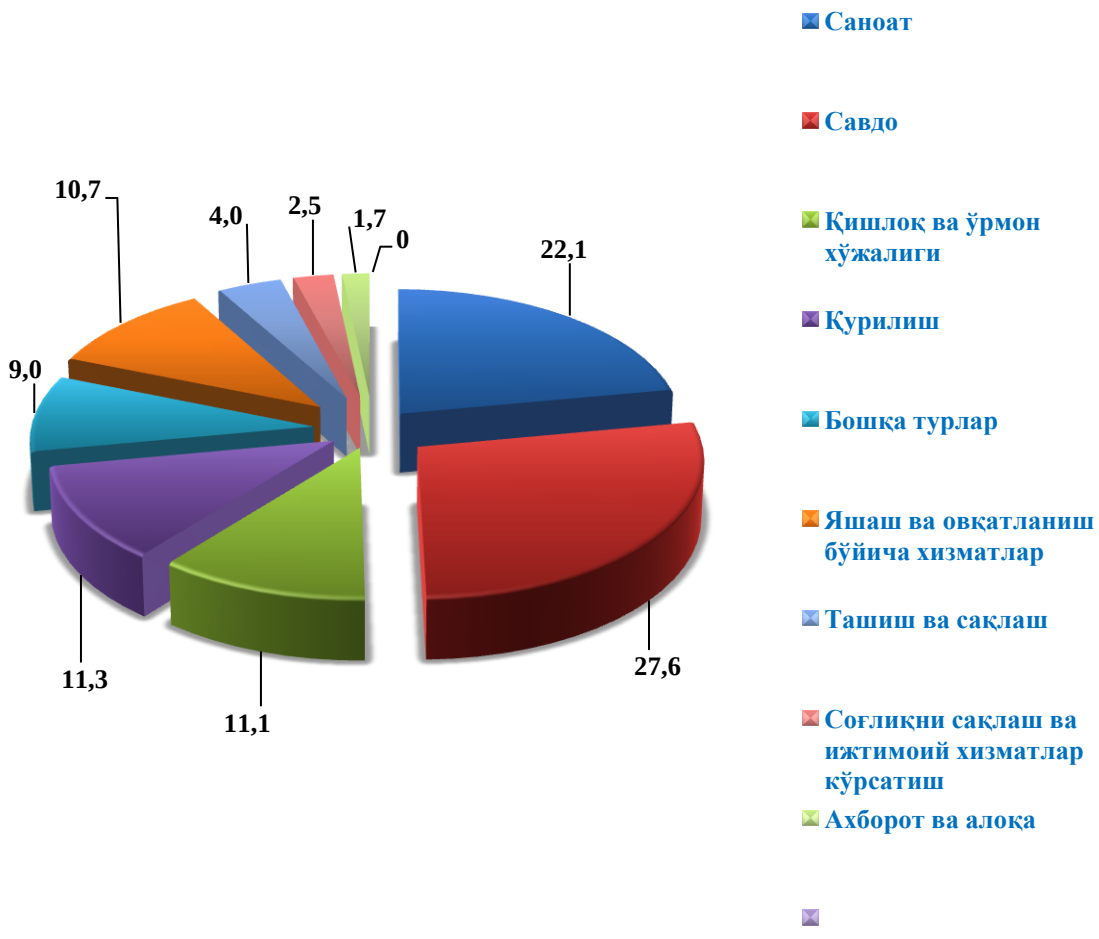

Энг кўп кичик бизнес субъектлари савдо соҳасида (жами ташкил этилган субъектларнинг 27,6 фоизи), саноат тармоғида (22,1 фоиз), қурилишда (11,3 фоиз), қишлоқ,ўрмон ва балиқчилик хўжалигида (11,1 фоиз) ташкил этилган.

2018 йилнинг январь-декабрида кичик тадбиркорлик субъектларининг сони (ҳар 1000 аҳолига, бирликда) ҳудудлар бўйича энг кўп кўрсаткич Урганч шаҳрида 20,5 бирликда, Янгибозор туманида 16,2 бирликда, Янгиариқ туманида 14,7 бирликда, Хива туманида 14,3 бирликда, Хива шаҳрида 13,7 бирликда, Урганч туманида 12,2 бирликда, Гурлан туманида 10,7 бирликда бўлиб, ўртача кўрсаткич 8-10 бирлик оралиғида Ҳазорасп, Боғот, Қўшкўпир, Шовот ва Хонқа туманларида ушбу кўрсаткич паст бўлиб қолмоқда.

2018 йилнинг январь-декабрида ҳудудлар бўйича кичик тадбиркорлик субъектларининг сони
(ҳар 1000 аҳолига, бирликда)

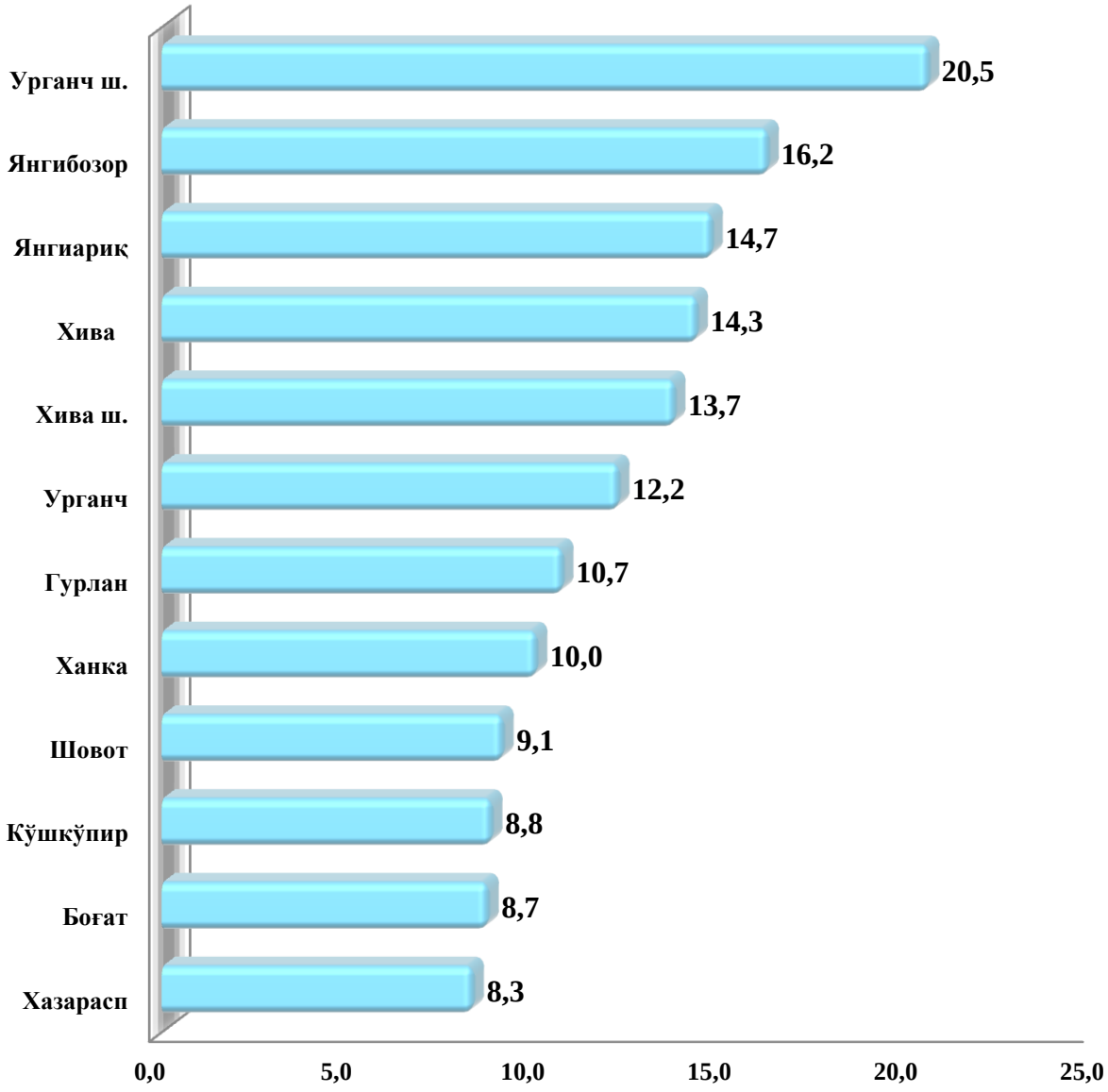

Кичик корхоналар ва микрофирмалар сони
(бирлик, фермер ва деҳқон хўжаликларисиз)

	2019 йил 1 январь ҳолатига рўйхатга олинган	*2018 йил январь-декабрида*	
		ташкил топди	*тугатилди*
Вилоят бўйича:	**12576**	**2009**	**786**
шаҳарлар:			
Урганч	3228	542	182
Хива	1294	180	44
туманлар:			
Боғот	557	105	94
Гурлан	664	100	82
Қўшкўпир	684	137	34
Урганч	1361	244	68
Ҳазорасп	802	140	36
Хонқа	929	153	37
Хива	1301	130	56
Шовот	535	118	52
Янгиариқ	796	97	70
Янгибозор	425	63	31

2018 йил январь-декабрь ойларида вилоятда рўйхатга олинган янги кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектлари сони 2009 тани ташкил топган бўлиб, бу кўрсаткич Урганч шаҳрида 542 та, Урганч туманида 244 та,Хива шахрида 180 та, Ҳонқа туманида 153 та, Қўшкўпир туманида 137 та, Ҳазорасп туманида 140 та, Хива туманида 130 та, Шовот туманида 118 та, Янгиариқ туманида 97 та, Гурлан туманида 100 та, Боғот туманида 105 та ва Янгибозор туманида 63 тани ташкил қилди.

2018 йил январь-декабрда ялпи ҳудудий маҳсулотнинг 75,9 фоизи (2017 йил январь-декабрда 78,9 фоиз) кичик бизнес субъектлари томонидан ишлаб чиқарилди.

2018 йилнинг январь-декабрда кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектлари томонидан:

- саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1879,7 млрд. сўмни (жами саноат ишлаб чиқаришининг 31,7 фоизи) ёки 2017 йилнинг январь-декабрига нисбатан ўсиш суръати 101,7 фоизни ташкил қилди;

- 12524,1 млрд. сўмлик қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликларининг ишлаб чиқарилган (кўрсатилган хизматлар) ташкил қилиб, ўсиш суръати 98,9 фоизни (қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликлари ялпи маҳсулотининг 99,4 фоизи) ташкил қилди;

- 1496,6 млрд. сўмлик инвестициялар (умумий инвестициялар ҳажмининг 50,2 фоизи) ўзлаштирилди ва 2017 йилнинг январь-декабрига нисбатан 117,2 фоизни ташкил қилди;

- 1546,3 млрд. сўмлик қурилиш ишлари (қурилиш ишлари умумий ҳажмининг 88,4 фоизи) бажарилди ва 2017 йилнинг январь-декабрига нисбатан 103,3 фоизни ташкил қилди;

- автомобиль транспорти юк айланмасининг 4,1 фоизга (вилоят жами автомобиль транспорти юк айланмасининг 90,9 фоизи), йўловчи айланмасининг эса 2,9 фоизга (умумий йўловчи айланмасининг 96,5 фоизи) кўпайиши таъминланди;

-чакана товар айланмаси умумий ҳажмининг 70,6 фоизи ёки 3675,6 млрд. сўми (ўсиш 100,8 фоиз) ва хизматлар умумий ҳажмининг, мос равишда 68,4 фоизи ёки 3013,8 млрд. сўми (ўсиш 103,9 фоиз) шакллантирилди;

- 52,3 млн АҚШ доллари (умумий экспорт ҳажмининг 67,5 фоизи) миқдорида маҳсулотлар (товар ва хизматлар) экспорт қилинди. 157,4 млн. АҚШ доллари (умумий импорт ҳажмининг 95,8 фоизи) миқдорида маҳсулотлар (товар ва хизматлар) импорт қилинди.

Кичик тадбиркорлик субъектлари маҳсулоти (ишлар, хизматлар) умумий ҳажмидаги хусусий тадбиркорликнинг (фуқаролар мулки) улуши

(2018 йилнинг январь-декабрь)

	Кичик тадбиркорлик субъектлари маҳсулоти (иш, хизмат) ҳажми, млрд.сўм	*Кичик тадбиркорлик субъектлари маҳсулоти (иш, хизмат) ҳажмида хусусий сектор улуши, % ҳисобида*
Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги	12524,1	99,4
Саноат	1879,7	31,7
Қурилиш	1546,3	88,4
Чакана савдо	3675,6	70,6
Юк ташиш, *млн тн.*	33,7	93,7
Йўловчи ташиш, *млн.киши*	357,7	94,4
Экспорт, *млн. АҚШ долл.*	52,3	67,5
Импорт, *млн. АҚШ долл.*	157,4	95,8

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг улуши

(*фоизда)*

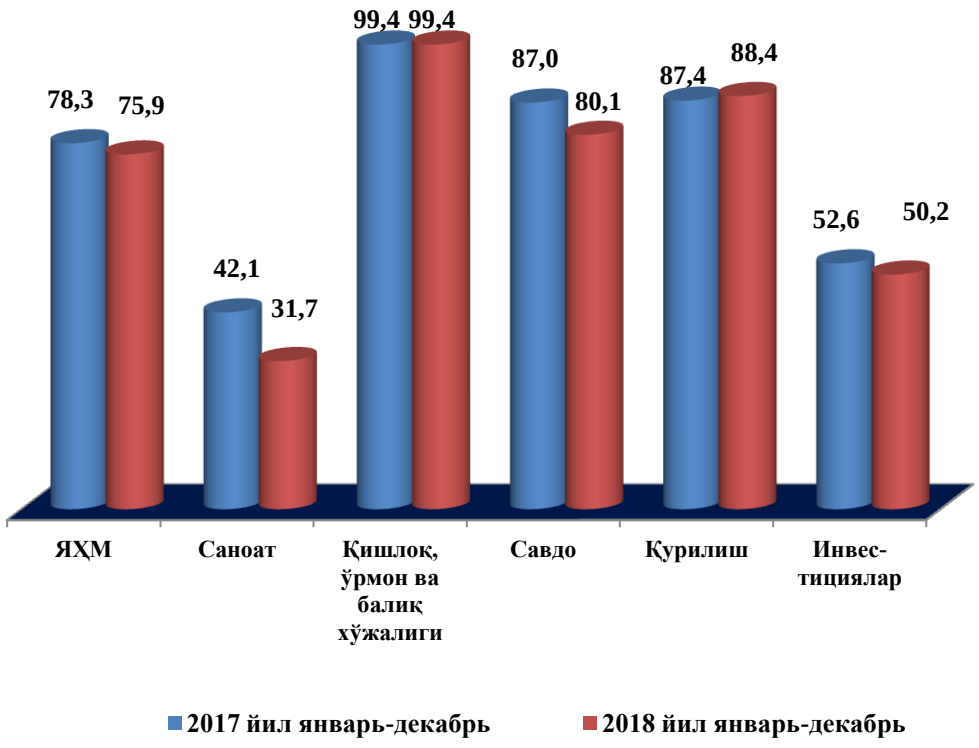

VI. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАРИ

Фойда. Ҳисобот маълумотларига кўра, 2018 йилнинг январь-ноябрь ойларида иқтисодиёт тармоқларида корхона ва ташкилотлар томонидан 95,7 млрд.сўм миқдорда якуний молиявий натижа олинди.

2017 йилнинг шу даврига нисбатан солиштирганимизда, фойда ҳажми 120,6 % кўпайган.

2018 йилнинг январь-ноябрь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича якуний молиявий натижалари[1)]

	Фойда, зарар (-), млрд.сўм	*2017 йилнинг январь-ноябрига нисбатан %да*
Жами	**95,7**	**120,6**
Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш	-	-
Ишлаб чиқарадиган саноат	46,1	153,4
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	-3,1	-
Қурилиш	3,6	144,8
Савдо	32,8	121
Ташиш ва сақлаш	6,6	121,6
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	-	-
Ахборот ва алоқа	0,01	51,4
Молиявий ва суғурта фаолияти	-	-
Кўчмас мулк билан операциялар	7,8	30,3
Профессионал, илмий ва техник фаолият	0,3	40,2
Бошқариш бўйича фаолият ва ёрдамчи хизматлар кўрсатиш	-	-
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	-	-
Бошқалар	1,6	183,1

[1)] *Бюджет ва бошқа нотижорат ташкилотлар, маҳсулот ишлаб чиқарувчи қишлоқ хўжалик корхоналари, фермер ва деҳқон хўжаликлари, суғурта ташкилотлари, банклар, кичик корхоналар ва микрофирмаларсиз.*

2018 йилнинг январь-ноябрь ойларида ҳудудлар кесимида якуний молиявий натижалари

	Фойда, зарар (-), млрд.сўм	*2017 йилнинг январь-ноябрига нисбатан % да*
Хоразм вилояти	**95,7**	**120,6**
Урганч шаҳар	60,9	110,0
Хива шаҳар	0,4	35,6
туманлар:		
Богот	0,8	164,4
Гурлан	0,9	186
Қўшкўпир	2,8	159,2
Урганч	17,1	199,4
Ҳазорасп	6,4	89,6
Хонка	2,7	133,5
Хива	0,9	522,6
Шовот	0,6	176,5
Янгиарик	1,0	108,3
Янгибозор	1,0	119,1

Туманлар кесимида фойданинг асосий қисми Урганч шаҳри - 60,9 млрд. сўм (жами фойданинг 63,6 %), Урганч тумани – 17,1 млрд. сўм (17,9 %), Ҳазорасп – 6,4 млрд. сўм (6,7%) ва Қўшкўпир тумани - 2,8 млрд. сўм (3,0%) га тўғри келади.

2018 йилнинг январь-ноябрида иқтисодий фаолият турлари бўйича зарар кўрган корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари

	Корхоналар сони	*Зарар суммаси*	
		млн.сўм	*жамига нисбатан % да*
Жами	**3**	**5854,1**	**100,0**
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	2	3397,9	58,0
Ташиш ва сақлаш	1	2456,2	42,0

2018 йилнинг январь-ноябрида иқтисодий фаолият турлари бўйича зарарларнинг тақсимланиши

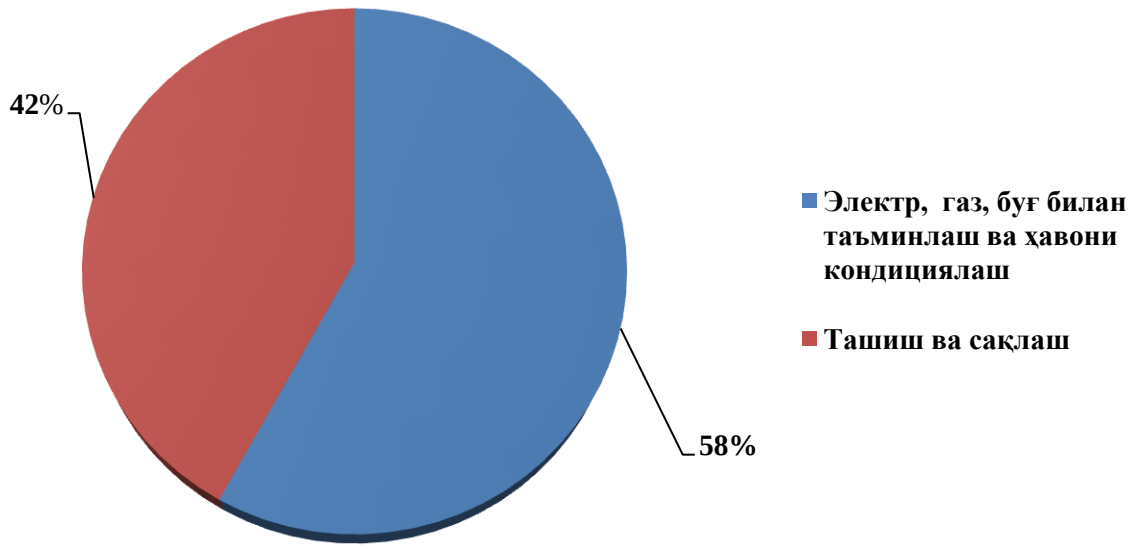

Зарарлар. 2018 йилнинг январь-ноябрь ойларида 3 та корхона ва ташкилотлар 5854,1 млн. сўм зарарга йўл қўйди.

Зарарнинг асосий қисми **электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш** 3397,9 млн. сўм, **ташиш ва сақлаш** 2456,2 млн. сўм хизматларига тўғри келади.

2018 йилнинг январь-ноябрида ҳудудлар кесимида зарар кўрган корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари

	Корхоналар сони	*Зарар кўрган корхоналарнинг улуши, % да*	*Зарар суммаси, млн.сўм*
Хоразм вилояти	**3**	**100,0**	**5854,1**
Урганч шахар	3	100,0	5854,1

2018 йил 1 декабрь ҳолатигазарар кўрган корхона ва ташкилотларнинг барчаси Урганч шаҳрига тўғри келмоқда.

Корхона ва ташкилотларнинг дебиторлик қарздорлиги ҳолати[1)]

2018 йил 1 декабрь ҳолатига дебитор қарздорликнинг умумий хажми 451,5 млрд.сўмни ташкил қилди, шундан муддати ўтган – 8,1 млрд.сўм ёки жами қарздорликнинг 1,8 фоизини ташкил қилди.

[1)] *Бюджет ва бошқа нотижорат ташкилотлар, маҳсулот ишлаб чиқарувчи қишлоқ хўжалик корхоналари, фермер ва деҳқон хўжаликлари, суғурта ташкилотлари, банклар, кичик корхоналар ва микрофирмаларсиз.*

2018 йилнинг январь-ноябрь ойларида ҳудудлар кесимида якуний дебитор қарздорлик натижалари

	Дебитор қарздорлик (-), млрд.сўм	*2017 йилнинг январь-ноябрига нисбатан % да*
Хоразм вилояти	**451,5**	**65,2**
Урганч шаҳар	352,2	65,4
Хива шаҳар	1,4	0,0
туманлар:		
Боғот	5,1	41,8
Гурлан	1,0	76,0
Қўшкўпир	3,1	61,4
Урганч	34,8	65,8
Ҳазорасп	2,6	4,9
Хонқа	12,7	74,7
Хива	3,4	57,9
Шовот	29,1	16,1марта
Янгиариқ	1,7	41,4
Янгибозор	4,4	11,7 марта

Муддати ўтган дебитор қарздорлик 2017 йилнинг 1 декабрига нисбатан солиштирганимизда 2,1 марта ошган, жами дебитор қарздорликдаги улуши 34,8% камайган.

Туманлар кесимида дебитор қарздорлик асосий қисми Урганч шаҳри - 352,2 млрд. сўм (жами дебитор қарздорликнинг 78,0 %), Урганч тумани – 34,8 млрд. сўм (7,7 %), Шовот – 29,1 млрд. сўм (6,4%) ва Хонқа тумани - 12,7 млрд. сўм (2,8%)га тўғри келади.

VII. КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ ФАОЛИЯТИНИНГ УМУМИЙ ТАВСИФИ

Барчамизга маълумки, Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш ва ҳисобга қўйиш тартибини тубдан такомиллаштириш,замонавий ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш асосида уларнинг давлат органлари билан ўзаро муносабатларида бевосита мулоқот қилмайдиган шаклларидан фойдаланишни жадал рағбатлантирилмоқда.

Бугунги кунда ушбу борада қонунчиликда муҳим қарорлар қабул қилиниб, тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш ва ҳисобга қўйиш тартибини тубдан такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар комплекси маъқулланиб, ушбу чора-тадбирларда тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш ва ҳисобга қўйишни автоматлаштирилган тизими босқичма-босқич ишлаб чиқилиб ҳаётга тадбиқ қилинмоқда.

Амалга оширилаётган ислоҳотлар ва жамиятимизда рўй бераётган муҳим ўзгаришлар тадбиркорлик субъектлари томонидан ўз фаолиятларини мустақил бошлашига ва бизнесини ривожлантиришига муҳим пойдевор бўлади.

Бу ўз навбатида, тадбиркорларнинг ва мамлакатимизга кириб келаётган инвестицияларни янада кўпайишига ва айни дамда қўшимча иш ўринларини вужудга келишига, фуқароларнинг турмуш даражасини янада оширишига хизмат қилади.

Изоҳ тариқасида:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 25 декабрдаги "Корхоналар ва ташкилотларнинг ягона давлат регистри тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида"ги 274-сонли қарорига мувофиқ тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказувчи орган томонидан тақдим этилган билдиришномага асосан Корхоналар ва ташкилотларнинг ягона давлат регистри базаси юритилади.

Корхоналар ва ташкилотлар ягона давлат регистри маълумотларига кўра 2019 йилнинг 1 январь ҳолатига рўйхатга олинган юридик шахслар сони (фермер ва деҳқон хўжаликларисиз) 15675 тага етди, бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1492 тага ёки 10,4 % ошган ва фаолият кўрсатаётганлари сони эса 14837 тани ташкил қилди бу эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1163 тага ёки 8,5 % га ошган.

Рўйхатдан ўтган корхоналар ва ташкилотларнинг асосий улуши Урганч шаҳрида (25,1 %), Урганч тумани (10,2 %), Хива тумани (9,6 %), Хива шаҳри (9,0 %) ҳиссаларига тўғри келади.

Рўйхатга олинган ва фаолият кўрсатаётган корхоналар ва ташкилотларнинг ҳудудлар бўйича тақсимланиши

(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

	Рўйхатга олинган		Фаолият кўрсатаётган	
	бирлик	жамига нисбатан % да	бирлик	жамига нисбатан % да
Хоразм вилояти	**15765**	**100,0**	**14837**	**100,0**
Урганч ш.	3956	25,1	3576	24,1
Хива ш.	1421	9,0	1368	9,2
туманлар:				
Боғот тумани	783	5,0	757	5,1
Гурлан тумани	890	5,6	859	5,8
Қўшкўпир тумани	924	5,9	896	6,0
Урганч тумани	1623	10,3	1529	10,3
Ҳазорасп тумани	1115	7,1	1081	7,3
Хонқа тумани	1184	7,5	1161	7,8
Хива тумани	1509	9,6	1408	9,5
Шовот тумани	773	4,9	683	4,6
Янгиариқ тумани	999	6,3	952	6,4
Янгибозор тумани	588	3,7	567	3,8

Маълумот тариқасида:

Охирги 5 йилликка эътибор берадиган бўлсак, вилоятимизда 2014 йилларда давлат рўйхатидан ўтган тадбиркорлик субъектлар сони 10867 тани (фермер ва деҳқон хўжаликларсиз) ташкил этган бўлса, бугунги кун ҳолатига 15765 та бўлиб 4898 тага кўпайганини кузатиш мумкин.

Рўйхатдан ўтган субъектларнинг ҳудудлар бўйича улуши, %

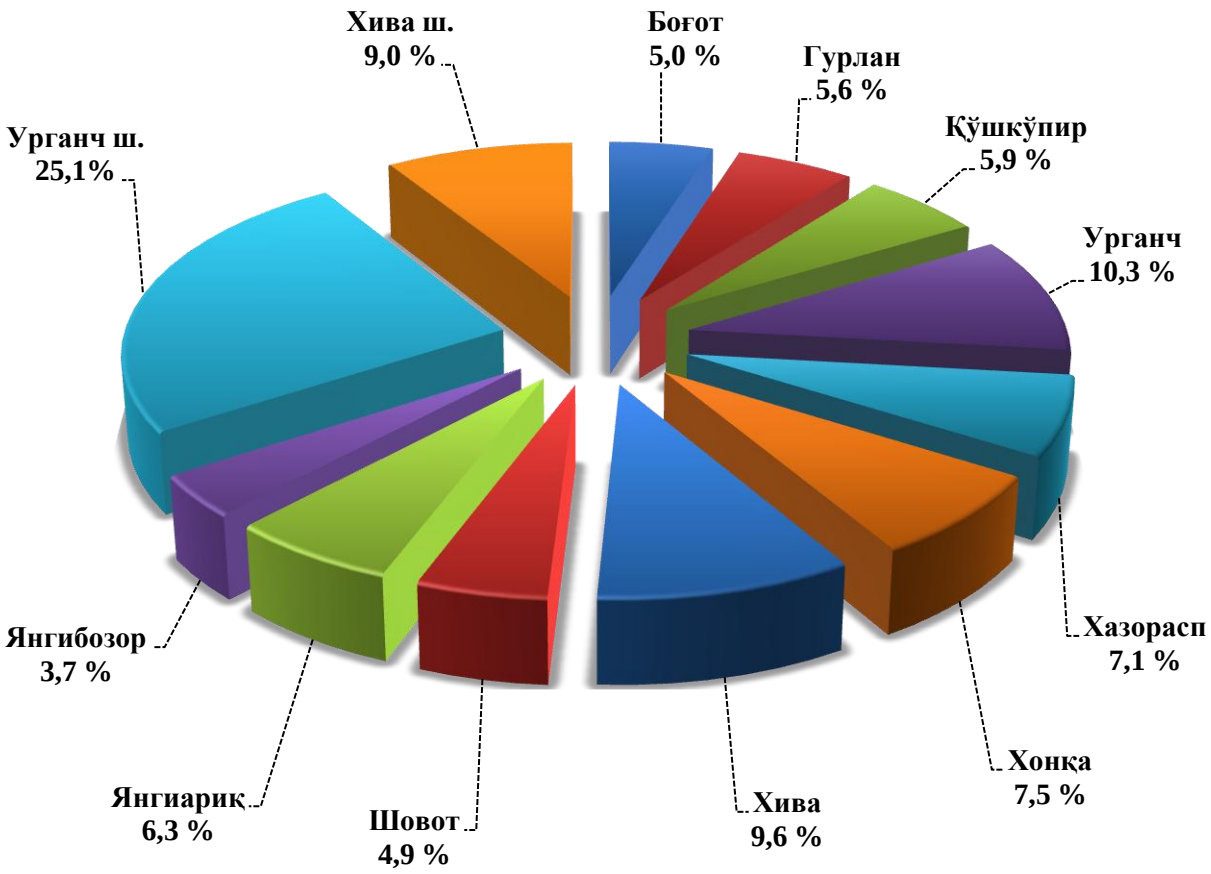

Иқтисодий фаолият турлари бўйича рўйхатга олинган корхоналар ва ташкилотларнинг асосий қисми савдо (жами рўйхатга олинган юридик шахсларнинг 23,9 %), саноат (16,1 %), қурилиш (10,1 %), қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги (7,7 %) соҳаларига тўғри келади.

Рўйхатга олинган ва фаолият кўрсатаётган корхоналар ва ташкилотларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича тақсимланиши

(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

	Рўйхатга олинган		*Фаолият кўрсатаётган*	
	бирлик	*жамига нисбатан % да*	*бирлик*	*жамига нисбатан % да*
Жами	**15765**	**100,0**	**14837**	**100,0**
шу жумладан:				
қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги	1220	7,7	1146	7,7
саноат	2537	16,1	2402	16,2
қурилиш	1596	10,1	1486	10,0
савдо	3766	23,9	3550	23,9
ташиш ва сақлаш	607	3,9	574	3,9
яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	958	6,1	873	5,9
ахборот ва алоқа	241	1,5	222	1,5
соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	345	2,2	337	2,3
бошқа турлари	4495	28,5	4247	28,6

Маълумот тариқасида:

Фаолият кўрсатаётган корхоналарни иқтисодий фаолият турлари бўйича энг катта улуши савдо соҳасига 3550 та корхона (23,9%) тўғри келади.

Фаолият кўрсатаётган корхоналар ва ташкилотларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича улуши, фоизда
(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

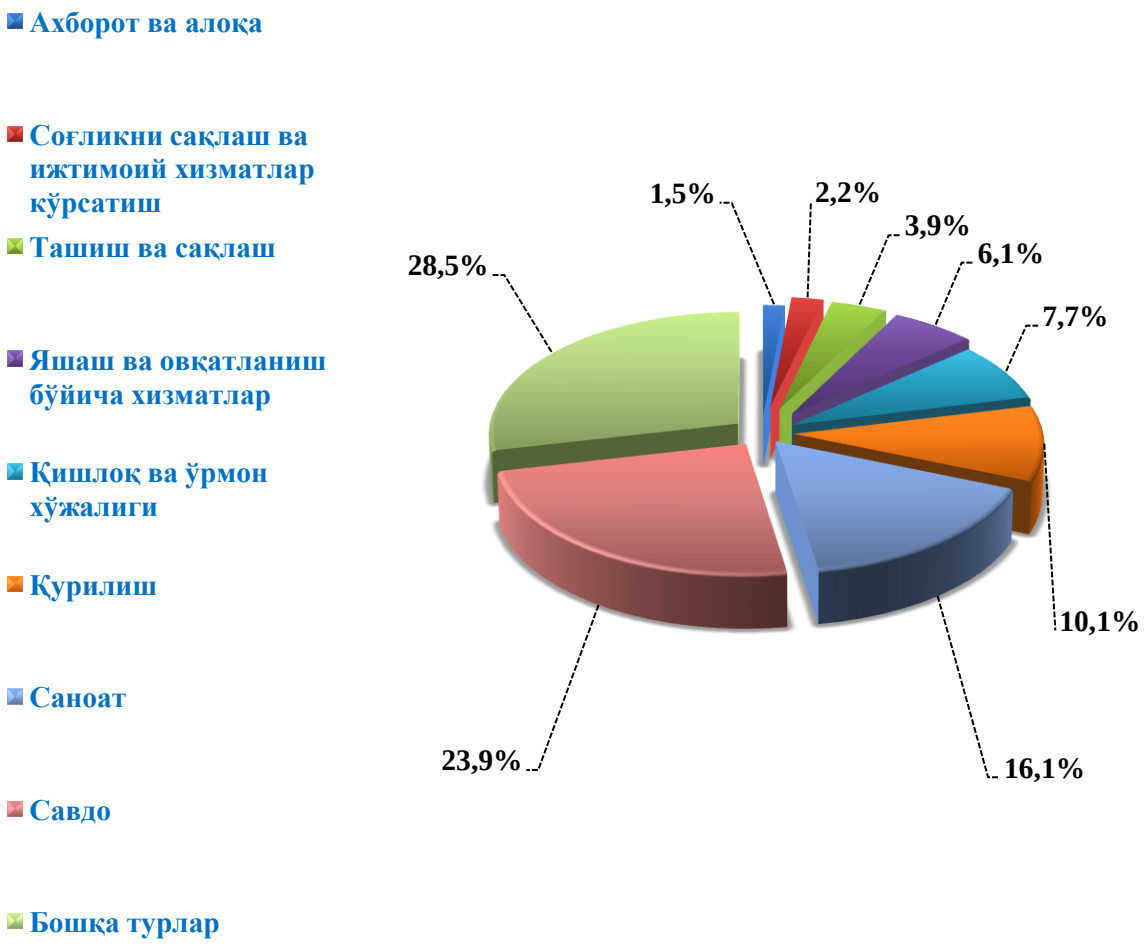

Корхоналар ва ташкилотларнинг умумий сонида фаолият кўрсатаётган субъектларнинг улуши 94,1 % ни, шу билан бирга жами корхоналар ва ташкилотларнинг умумий сонига нисбатан фаолият кўрсатмаётганларнинг улуши 5,9 % ни ташкил этганлигини кўрсатмоқда ва бу кўрсаткич йил бошига нисбатан таққослаганда 1,7 % га ошган.

Корхоналар ва ташкилотларнинг умумий сонидан фаолият кўрсатаётганлар ва фаолиятсизларнинг улуши, %

(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

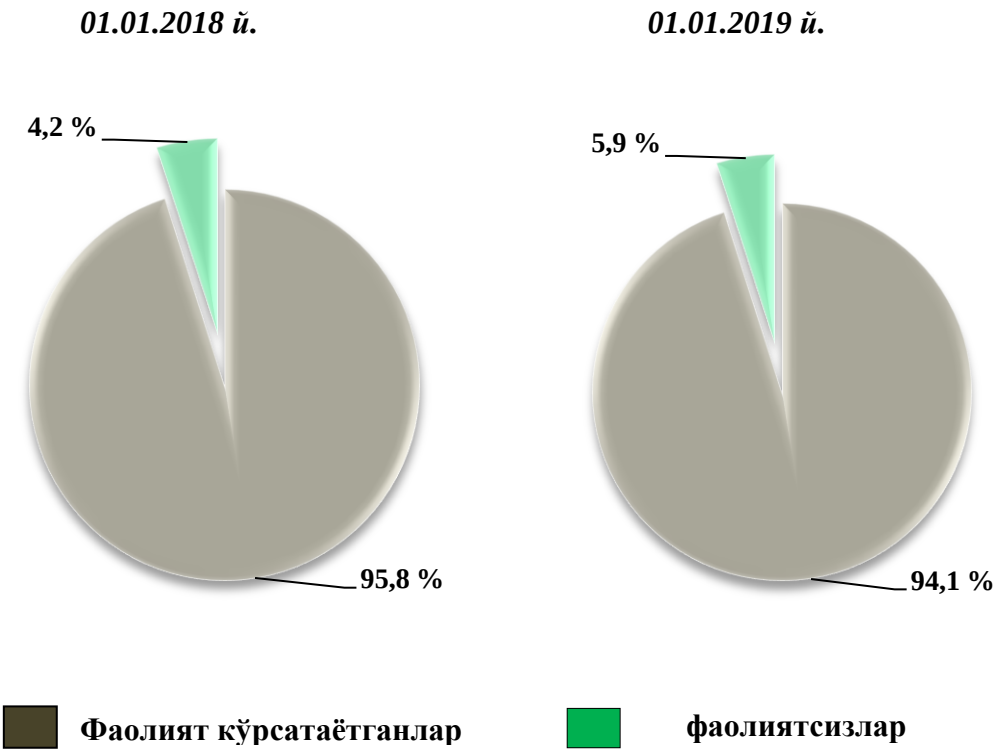

2019 йил 1 январь ҳолатига 11887 та тижорат шаклидаги корхоналар ва ташкилотлар фаолият кўрсатаётган бўлиб, шундан хусусий корхоналар – 4068 та, оилавий корхоналар – 1229 та, масъулияти чекланган жамиятлар –6304 ва 286 тани бошқа тижорат корхоналари ташкил этади.

Мисол тариқасида:

2014-2018 йиллар мобайнида фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектлари сони (фермер ва деҳқон хўжаликларсиз) 10449 дан 11815 тага ёки 13,1 % га ошган.

Фаолият кўрсатаётган юридик шахслар-хўжалик юритувчи субъектларнинг ташкилий ҳуқуқий шакллари бўйича тақсимланиши, *бирликда*

(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

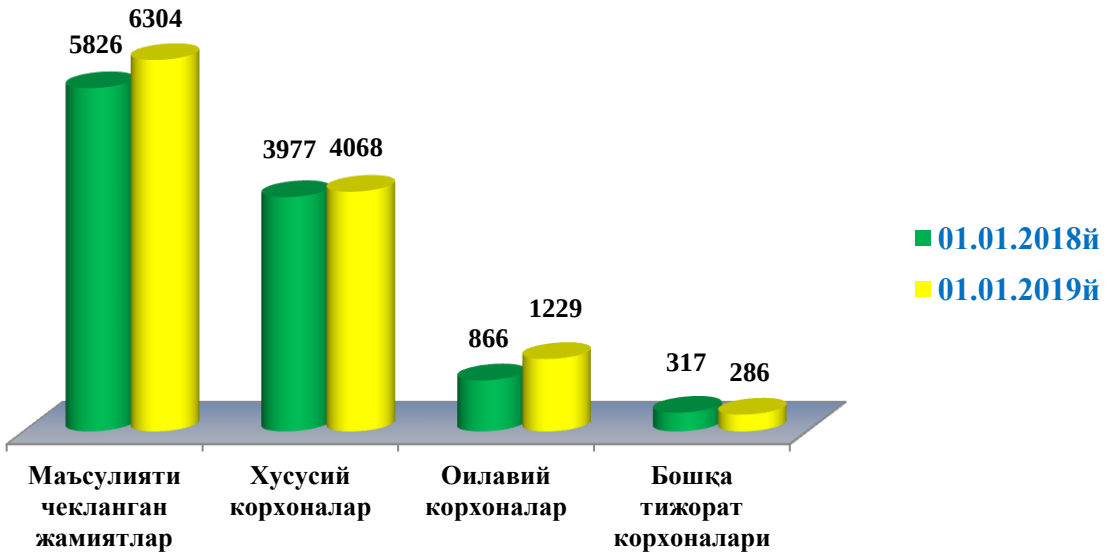

Таъкидлаш жоизки, мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган юридик шахслар-хўжалик юритувчи субъектларнинг ташкилий ҳуқуқий шакллари бўйича асосий қисми масъулияти чекланган жамиятлари хиссасига тўғри келади. Бу кўрсаткичлар йилдан йилга ўсиб бормоқда ва бу маълумотларни статистик рақамларда кузатиш мумкин.

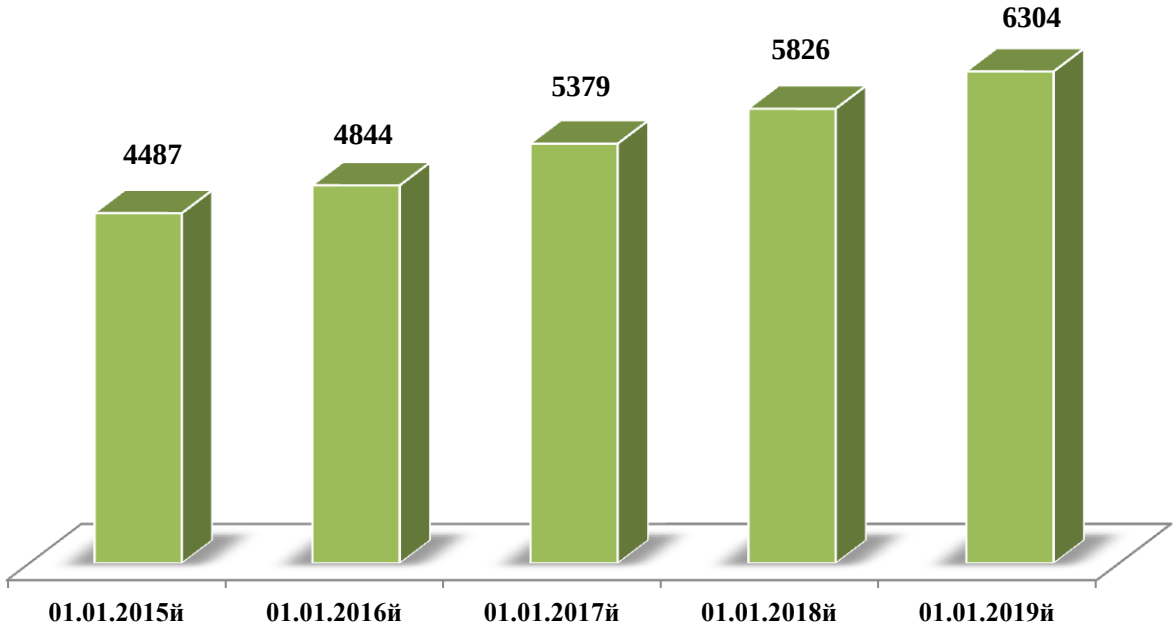

2018 йилнинг январь-декабрь ойларида жами 2299 та янги корхоналар ва ташкилотлар рўйхатга олинган бўлиб, ёки 2017 йилнинг шу даврига нисбатан 35,5 % кўпроқ. Янги ташкил этилган корхоналар ва ташкилотларнинг асосий қисми Урганч шаҳри (590 та), Урганч тумани (270 та), Хива шаҳри (210 та), Хонка тумани (186 та) ва Хива тумани (153 та) ҳиссаларига тўғри келади. Энг ками эса Янгибозор (80 та), Гурлан (107 та), Янгиариқ (121 та) туманларига тўғри келади.

Ҳудудлар бўйича янги ташкил этилган корхоналар ва ташкилотларнинг сони,

(бирликда)

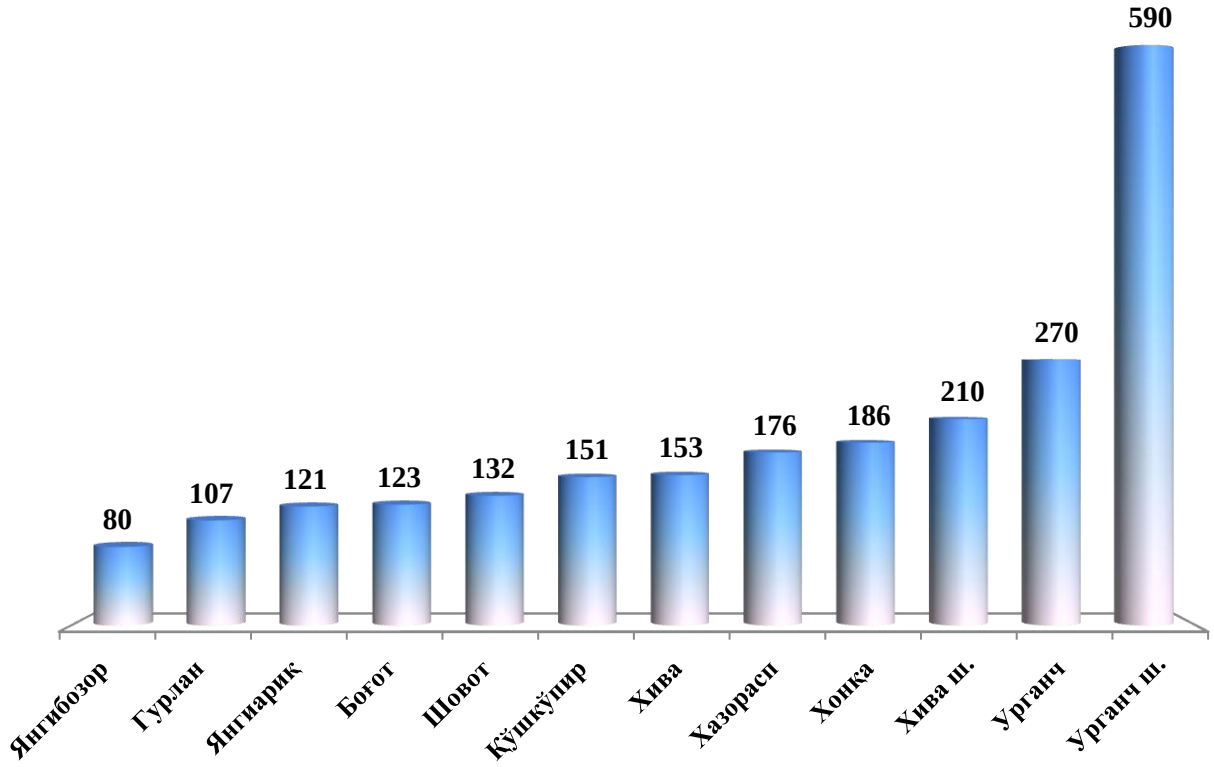

Иқтисодий фаолият турлари бўйича янги ташкил этилган корхоналар ва ташкилотларнинг улуши савдода 24,2 %, саноатда 19,4 %, қурилишда 9,9% ва қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалигида 9, 9 % ни ташкил этади.

Маълумот тариқасида:

Вилоятимизда янги ташкил этилган тадбиркорлик субъектлар сони (фермер ва деҳқон хўжаликларсиз) 2014 йилда 1201 та, 2015 йилда 1292 та, 2016 йилда 1506 та, 2017 йилда 1695 та ва бугунги кун ҳолатига 2299 тани ташкил қилди.

Янги ташкил этилган корхоналар ва ташкилотларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича улуши, %

(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

2019 йил 1 январь ҳолатига вилоятимизда фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектларининг сони 11815 тани ташкил қилган. Бу кўрсаткич 2017 йил шу даврига нисбатан 8,3 % га ошган.

Фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектларининг асосий қисми, яъни 2909 таси (жами субъектларнинг 24,6 %) Урганч шаҳрига, 1271 таси (10,8 %) Урганч тумани, 1245таси (10,5 %) Хива шаҳри ҳамда 1214 таси (10,3 %) Хива туманлари ҳиссаларига тўғри келади. Энг кам фаолият кўрсатаётганлар эса 410 таси (3,5 %) Янгибозор, 453 таси (3,8 %) Шовот, 537 таси (4,5 %) Боғот, 648 таси (5,5 %) Гурлан туманлари ҳиссаларига тўғри келади.

Фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектларининг ҳудудлар бўйича сони

	2018 йил 1 январь ҳолатига		*2019 йил 1 январь ҳолатига*	
	бирлик	*жамига нисбатан % да*	*бирлик*	*жамига нисбатан % да*
Хоразм вилояти	**10900**	**100,0**	**11815**	**100,0**
Урганч ш.	2694	24,7	2909	24,6
Хива ш.	846	7,8	1245	10,5
туманлар:				
Боғот	532	4,9	537	4,6
Гурлан	607	5,6	648	5,5
Қўшкўпир	563	5,2	662	5,6
Урганч	1146	10,5	1271	10,8
Ҳазорасп	684	6,3	789	6,7
Хонқа	787	7,2	915	7,7
Хива	1496	13,7	1214	10,3
Шовот	435	4,0	453	3,8
Янгиариқ	744	6,8	762	6,4
Янгибозор	366	3,3	410	3,5

Фаолият кўрсатаётган жами 11815 та кичик тадбиркорлик субъектларининг 3529 таси (29,9 %) – савдода, 2377 таси (20,1 %) - саноатда, 1476 таси (12,5 %) - қурилишда, 1124 таси (9,5 %) - қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалигида, 860 таси (7,3 %) - яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар соҳасида, 568 таси (4,8 %) - ташиш ва сақлашда, 270таси (2,3 %) - соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатишда, 205таси (1,7 %) - ахборот ва алоқа соҳасида, шунингдек 1406 таси (11,9%) - бошқа фаолият турлари ҳиссаларига тўғри келади. Шундан кўриниб турибдики, фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектларининг асосий қисми саноат ва савдо фаолият турларига тўғри келади. Шунингдек, энг кам улуши эса соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар ҳамда ахборот ва алоқа фаолият турларига тўғри келади.

Фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектларининг иқтисодий фаолият турлари бўйича улуши, %
(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

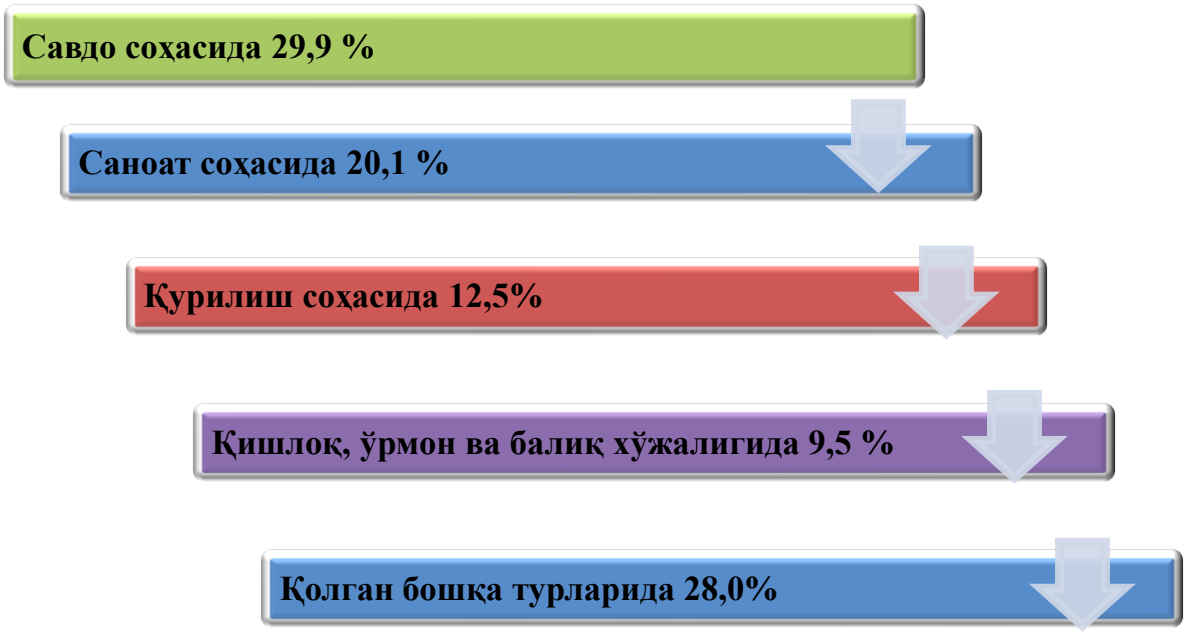

Кичик тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш асосида уларнинг ишлаб чиқариш фаолиятини самарали ташкил этиш бўйича ишлар етарли даражада ташкил этилмаганлиги сабабли фаолият кўрсатмаётган кичик тадбиркорлик субъектларининг жами рўйхатга олинганларнинг умумий сонига нисбатан улуши юқори бўлмоқда. Жумладан, 2019 йилнинг1 январь ҳолатига Урганч шаҳрида жами рўйхатдан ўтган кичик тадбиркорлик субъектларининг умумий сонида фаолият кўрсатмаётганларнинг улуши 9,8 % ни (319 та) ташкил қилган, Урганч туманида эса рўйхатдан ўтганларнинг жами сонида 6,6 % ни (90 та) ташкил қилиб, уларнинг сони ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 316 тага ўсган.

Ҳисобот даврида 786 та корхоналар ва ташкилотлар фаолияти тугатилган бўлиб, улардан 237 таси (жами фаолияти тугатилганларнинг 30,2 %) ихтиёрий тугатиш тартибини қўллаш орқали тугатилган.

Хорижий капитал иштирокидаги корхоналар. 2019 йил 1 январь ҳолатига фаолият кўрсатаётган хорижий капитал иштирокидаги корхоналар сони 71 тани ташкил этди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 20 тага ёки 39,2 % га ўсган. Шунингдек, Хорижий капитал иштирокидаги фаолият кўрсатаётган корхоналардан 54 таси қўшма корхоналар, 17 таси эса хорижий корхоналар ҳисобланади.

Фаолият кўрсатаётган хорижий капитал иштирокидаги корхоналар таркибида қўшма корхоналар ва хорижий корхоналарнинг сони, бирликда

(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

Хорижий капитал иштирокидаги корхоналарнинг асосий қисми Урганч шаҳар 22 та (31,0 %), Шовот 11 та (15,5 %) ва Урганч 7 та (9,8 %) туманлари ҳиссаларига тўғри келади. Энг кам хорижий капитал иштирокида ташкил этилган корхоналар Хонқа 1 та (1,4 %), Янгибозор 1 та (1,4 %) ва Гурлан 2 та (2,8 %) туманлари ҳиссаларига тўғри келади. Бу эса мазкур ҳудудларда хорижий ҳамкорлар билан ишлашни, инвестициялар жалб этиш борасида амалга оширилиши лозим бўлган ишларни янада ривожлантиришни талаб этади.

Мамлакатимизда ишбилармонлик муҳитини жадал ривожлантириш борасида қатор ижобий ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Бугунги кунда рақобатбардошлик муҳитини яратиш мақсадида чет эллик сармоядорларга юртимиз бозорига кириб келишлари ўз фаолиятларини олиб боришлари учун қулай шарт-шароитлар яратилмоқда. Бунинг натижасида кейинги йилларда хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар йилдан йилга сони кенгайиб бораётганлигини статистик рақамларда ўз аксини топган.

Фаолият кўрсатаётган хорижий капитал иштирокидаги корхоналарнинг ҳудудлар бўйича сони ва улуши
(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

	бирлик	*Жамига нисбатан % да*
Хоразм вилояти	**71**	**100,0**
Урганч ш.	22	31,0
Хива ш.	6	8,5
туманлар:		
Боғот	6	8,5
Гурлан	2	2,8
Қўшкўпир	5	7,1
Урганч	7	9,8
Ҳазорасп	2	2,8
Хонқа	1	1,4
Хива	4	5,6
Шовот	11	15,5
Янгиариқ	4	5,6
Янгибозор	1	1,4

Фаолият кўрсатаётган 71 та хорижий капитал иштирокидаги корхоналарни иқтисодий фаолият турлари бўйича олиб қарайдиган бўлсак, 42 таси (59,2 %) саноат, 12 таси (16,9 %) савдо, 4 таси (5,6 %) яшаш ва овқатланиш бўйича хизматларда, 4 таси (5,6 %) қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалигида, 3 таси (4,2 %) қурилишда,2 таси (2,8 %) ташиш ва сақлашда, 1 таси (1,5 %) соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш ҳамда 3 таси (4,2 %) бошқа фаолият турлари ҳиссаларига тўғри келади. Шундан кўриниб турибдики, фаолият кўрсатаётган хорижий капитал иштирокидаги корхоналарнинг асосий қисми саноат ва савдо фаолият турига тўғри келади. Шунингдек, энг кам улуши эса соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар ҳамда ахборот ва алоқа фаолият турларига тўғри келади.

Фаолият кўрсатаётган хорижий капитал иштирокидаги корхоналарнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича сони ва улуши

(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

	бирлик	*Жамига нисбатан % да*
Жами	**71**	**100,0**
шу жумладан:		
саноат	42	59,2
савдо	12	16,9
қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги	4	5,6
яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	4	5,6
қурилиш	3	4,2
ташиш ва сақлаш	2	2,8
соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	1	1,5
бошқа турлари	3	4,2

2018 йилнинг январь-декабрь ойларида хорижий капитал иштирокидаги рўйхатдан ўтган янги корхоналарнинг сони 23 тани ташкил қилган. Бу кўрсаткич эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 13 тага кўпайган ёки 2,3 марта ошган.

Бунда, Россия Федерацияси резидентлари капитали иштирокида – 5 та, Туркия Республикаси – 5 та, Туркманистон Республикаси – 5 та, Қозоғистон Республикаси – 2 та, Хитой Халқ Республикаси-2 та ва 4 таси бошқа республикалар билан янги корхоналар рўйхатдан ўтган. Шунингдек, 2018 йилда Афғонистон Ислом Республикаси, Ҳиндистон Республикаси, Германия Федератив Республикаси, Украина, Озарбайжон Республикаси ва бошқа давлатлар резидентлари қўшма фаолиятга қизиқиш билдирдилар.

23 та янги ташкил этилган хорижий капитал иштирокидаги корхоналарнинг асосий қисми Урганч шаҳри (9 та), Боғот, Гурлан, Қўшкўпир, Урганч, Хива, Шовот, Янгиариқ (2 та), туманлари ҳиссаларига тўғри келади. Хорижий капитал иштирокидаги корхоналарнинг умуман ташкил этмаган туманларлар қаторига Ҳазорасп, Хонқа, Янгибозор ва Хива шаҳрини киритиш мумкин.

Янги ташкил этилган хорижий капитал иштирокидаги корхоналарнинг ҳудудлар кесимидаги сони ва улуши

(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

	бирлик	*Жамига нисбатан % да*
Хоразм вилояти	**23**	**100,0**
Урганч ш.	9	39,1
Хива ш.	-	-
туманлар:		
Боғот	2	8,7
Гурлан	2	8,7
Қўшкўпир	2	8,7
Урганч	2	8,7
Ҳазорасп	-	-
Хонқа	-	-
Хива	2	8,7
Шовот	2	8,7
Янгиариқ	2	8,7
Янгибозор	-	-

Янги ташкил этилган хорижий капитал иштирокидаги корхоналарни иқтисодий фаолият турлари бўйича кўрадиган бўлсак, асосан саноатда 9 та, савдода 5 та, қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалигида 3 та, қурилишда 1 та ва бошқа фаолият турларида 3 та хорижий капитал иштирокидаги корхоналар янги ташкил этилган.

Янги ташкил этилган хорижий капитал иштирокидаги корхоналарнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича сони, *бирликда*

(2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

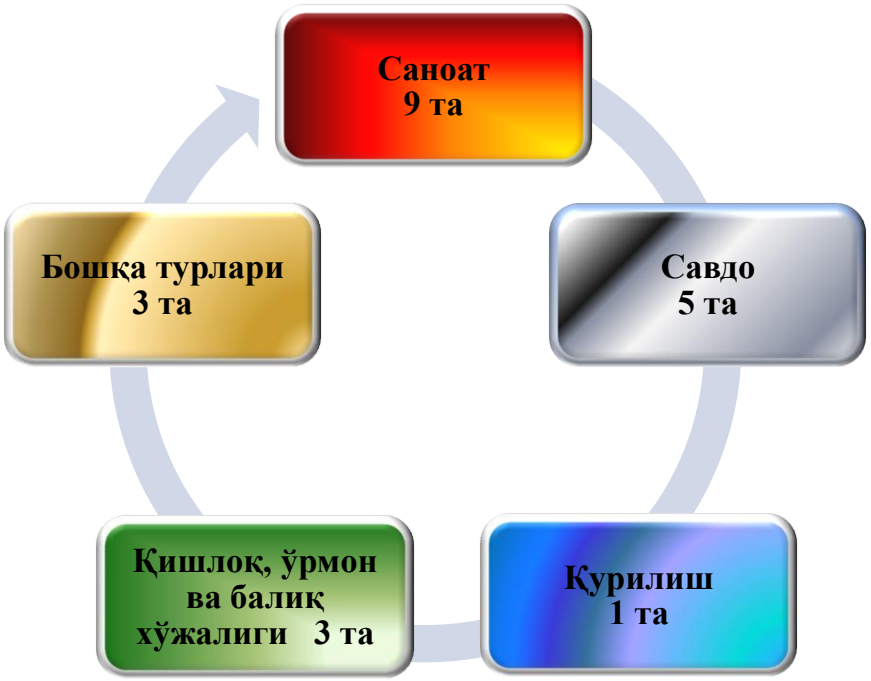

Шу билан бирга, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ҳажмларини кенгайтиришда етарли даражада ишлар тўғри йўлга қўйилмаганлиги сабабли, айрим ҳудудларда хорижий инвеститцияларни жалб қилишда беқарорлик сақланиб қолмоқда. Жумладан , 2019 йил 1 январь ҳолатига 2 та хорижий капитал иштирокидаги корхоналар фаолият кўрсатмаётган корхоналар рўйхатида турибди. Булар Урганч шаҳри (1 та), Гурлан (1 та) туманларидадир.

Ўзбекистон Республикасининг Қонунчилик палатаси томонидан 2012 йил 26 апрелда қабул қилинган 327-сонли “Оилавий тадбиркорлик тўғрисида”ги қонуни кучга киргандан бошлаб, Республикамизда оилавий корхоналар фаолиятини ташкил этишда, корхона ҳуқуқини муҳофаза қилишда ва фаолиятини юритишда сезиларли ўзгаришлар амалга оширилди. Бунинг натижасида, оилавий корхоналар сони кўпайиб мамлакатимиз иқтисодиёти ривожланишида ижобий улушига эга бўлиб бормоқда.

Оилавий корхоналар. Юридик шахс сифатида давлат рўйхатидан ўтган оилавий корхоналар сони - 2019 йил 1 январь ҳолатига 1301 тани ташкил этиб, улардан 1229 таси ёки 94,5 % фаолият юритади. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан давлат рўйхатидан ўтганларнинг ҳамда фаолият кўрсатаётганларнинг умумий сонига нисбатан ўртача 43,5 % га ошганлигини таъкидлаш лозим.

Оилавий корхоналар сонининг ўсиш динамикаси,

бирликда (2019 йилнинг 1 январь ҳолатига)

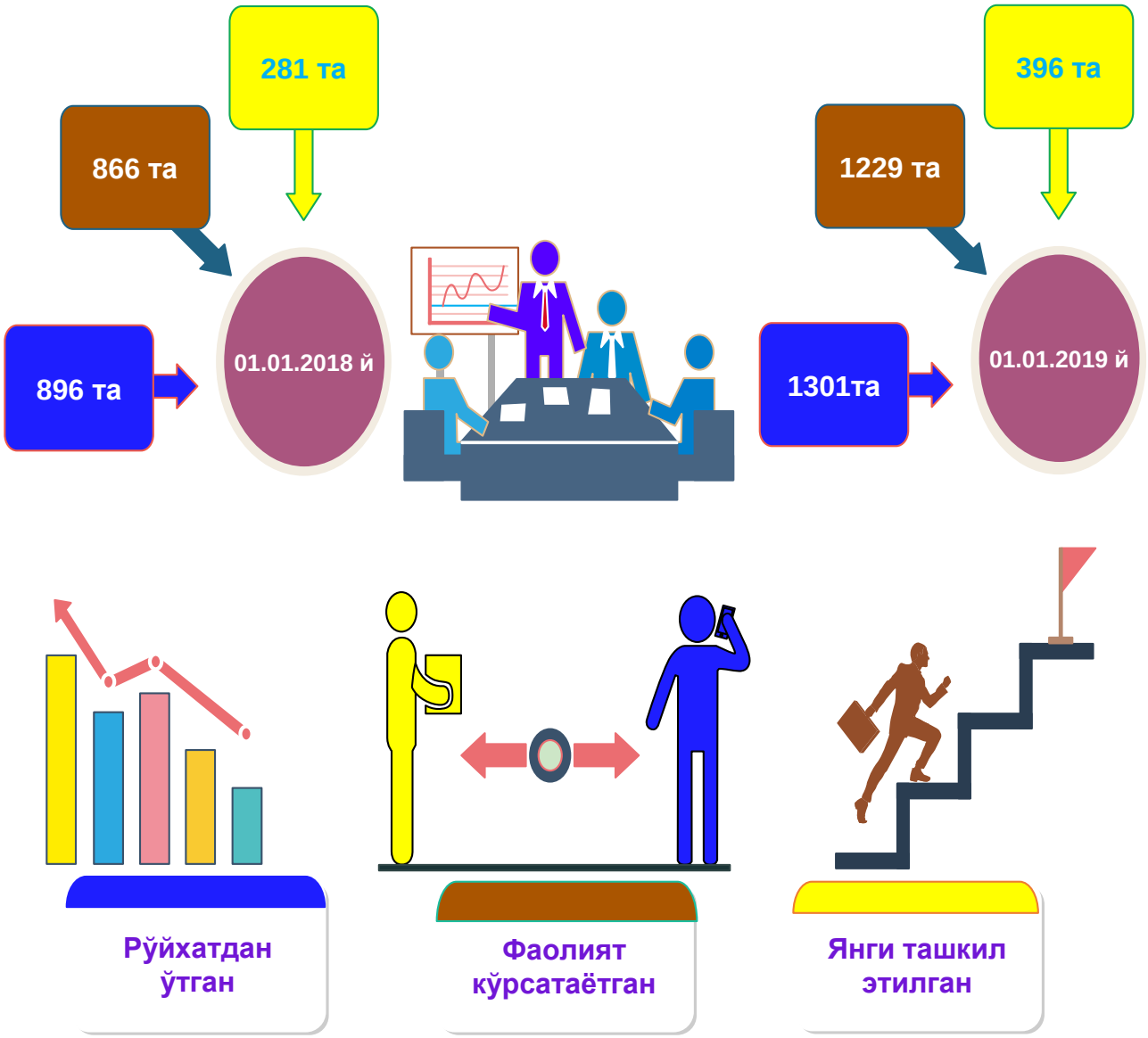

VIII. ХИЗМАТЛАР

2018 йил январь-декабрь ойларида бозор хизматлари ишлаб чиқаришнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича ҳажми 4403,5 млрд. сўмни ташкил қилди ва 2017 йил январь-декабрь ойларига нисбатан ўсиш 108,5 фоизни ташкил этди.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича бозор хизматлари ишлаб чиқариш

(2018 йилнинг январь-декабрь ойлари учун)

	Млрд. сўм	*Ўсиш суръати, %*	*Жамига нисбатан %*
Хизматлар – жами	**4403,5**	**108,5**	**100,0**
шу жумладан асосий турлари бўйича:			
алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари	300,9	111,5	6,8
молиявий хизматлар	583,0	135,1	13,3
транспорт хизматлари	1233,6	103,4	28,0
шу жумладан: автотранспорт хизматлари	1184,4	102,9	26,9
яшаш ва овқатланиш хизматлари	106,1	103,7	2,4
савдо хизматлари	1201,0	103,6	27,3
кўчмас мулк билан боғлиқ хизматлар	147,6	102,7	3,4
таълим соҳасидаги хизматлар	193,8	122,8	4,4
соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар	79,8	112,0	1,8
ижара хизматлари	103,0	107,6	2,3
компьютерлар ва маиший товарларни таъмирлаш бўйича хизматлар	160,7	105,3	3,7
шахсий хизматлар	137,6	102,5	3,1
меъморчилик, муҳандислик изланишлари, техник синовлар ва таҳлил соҳасидаги хизматлар	44,8	104,2	1,0
бошқа хизматлар	111,6	108,1	2,5

Кўрсатилган бозор хизматлари умумий ҳажмида юқори ҳажм транспорт хизматлари (1233,6 млрд. сўм), савдо хизматлари (1201,0 млрд. сўм), молиявий хизматлар (583,0 млрд. сўм), алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари (300,9 млрд.сўм) га тўғри келади.

Энг кичик ҳажм меъморчилик, муҳандислик изланишлари, техник синовлар ва таҳлил соҳасидаги хизматлар (44,8 млрд. сўм), соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар (79,8 млрд. сўм), ижара хизматлари (103,0 млрд. сўм) га тўғри келади.

Шунингдек, молиявий хизматлар (135,1%), таълим соҳасидаги хизматлар (122,8 %), соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар (112,0 %) ва алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари (111,5 %) ўсиш суръатлари юқори бўлди.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича хизматлар таркиби
(2018 йил январь-декабрь ойлари учун)

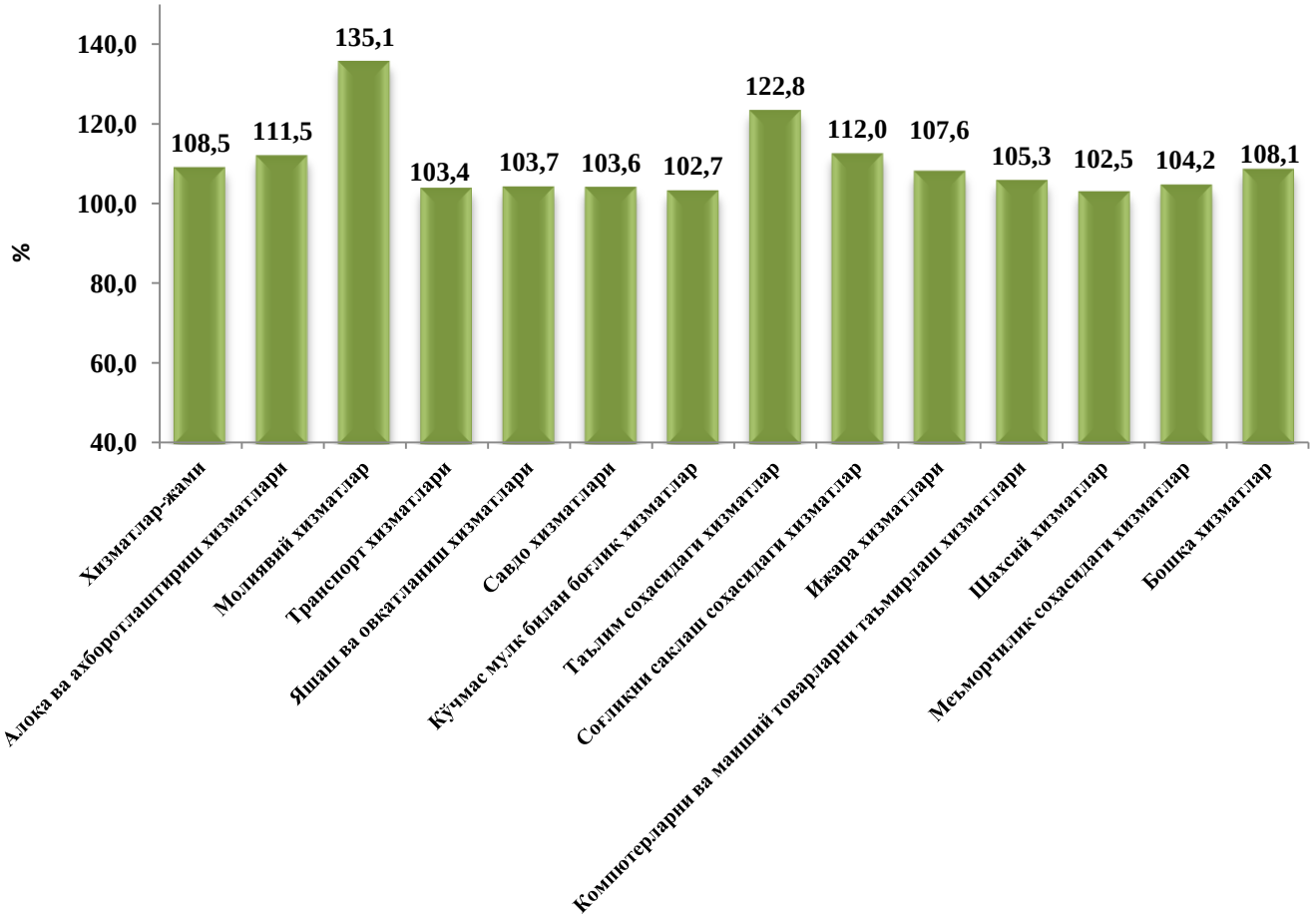

Хизматлар таркибида транспорт хизматлари – 28,0 % улуш билан етакчи ўринни эгаллайди. Юклар ва йўловчиларни ташиш бўйича хизматлар ҳажмининг ошиш омиллари янги бино ва иншоотларни қуриш ва реконструкция қилиш, саноат зоналарини ташкил этиш ва кенгайтириш, савдо тармоқларини кенгайтириш, туризм фаолиятини ривожлантириш ҳисобланади.

2018 йил январь-декабрь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича хизматлар таркиби

Энг кам улуш

- Шахсий хизматлар 3,1 %

- Бошқа хизматлар 2,5 %

- Ижара хизматлари 2,3 %

- Яшаш ва овқатланиш хизматлари 2,4 %

- Соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар 1,8 %

- Меъморчилик соҳасидаги хизматлар1,0 %

Энг катта улуш

- Транспорт хизматлари 28,0 %

- Савдо хизматлари 27,3 %

- Молиявий хизматлар 13,3 %

- Алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари 6,8 %

- Таълим соҳасидаги хизматлар 4,4 %

- Компьютерлар ва маиший товарларни таъмирлаш 3,7 %

- Кўчмас мулк билан боғлиқ хизматлар 3,4 %

Хизматлар таркибида энг катта улушни транспорт хизматлари (28,0%), савдо хизматлари (27,3%), молиявий хизматлар (13,3 %) ва алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари (6,8 %) тўғри келади.

Хизматлар умумий ҳажмида паст улушлар меъморчилик, муҳандислик изланишлари, техник синовлар ва таҳлил соҳасидаги хизматлар (1,0%), шунингдек соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар (1,8 %) га тўғри келган.

Хизматлар соҳасини ривожлантириш ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётини шакллантиришнинг энг муҳим шартларидан бири ҳисобланади. Бугунги кунда вилоятда олиб борилаётган бозор ислоҳотлари жамиятни ривожлантиришнинг энг муҳим ижтимоий-иқтисодий вазифаларини ҳал қилишда хизмат кўрсатиш соҳасининг ролини оширишга катта таъсир кўрсатади. Хизматларнинг хилма-хиллиги аҳолининг катта қисмини ҳаёт сифати ва фаровонлигини яхшилаш имконини беради.

Транспорт хизматларининг умумий ҳажмида қуруқликдаги транспорт хизматлари – 98,2 % , омборга жойлаштириш хизматлар ва ёрдамчи транспорт хизматлари – 1,7 %, почта ва курьерлик хизматлари–0,1 % ни ташкил этади.

Транспорт хизматларининг таркиби

(2018 йил январь-декабрь ойлари учун)

Ахборот-коммуникация технологиялари (АКТ) ва молия-кредит муассасалари хизматлари тез ривожланаётган хизмат турлари ҳисобланади. Янги технологияларга ва бозорни

эркинлаштириш натижаларига таяниб, бу фаолият турлари ҳозирги вақтда ривожланишнинг янги босқичи сифатида пайдо бўлди ва бугунги кунда жамиятнинг технологик тараққиёти ва иқтисодиётнинг глобаллашувида ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Кўрсатилаётган хизматлар сифатини ошириш, АКТ соҳасида инновацияларни жорий этиш бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирлар натижасида янги турдаги хизматларнинг пайдо бўлиши алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари ҳажмини оширишга таъсир кўрсатади.

2018 йил январь-декабрь ойларида вилоят бўйича алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари ҳажми 300,9 млрд.сўмга тенг бўлди. 2017 йил январь-декабрь ойларига нисбатан алоқа ва ахборотлаштириш хизматларининг ўсиши 111,5 % ни ташкил этди.

Алоқа ва ахборотлаштириш хизматларининг ўсиш суръати, %

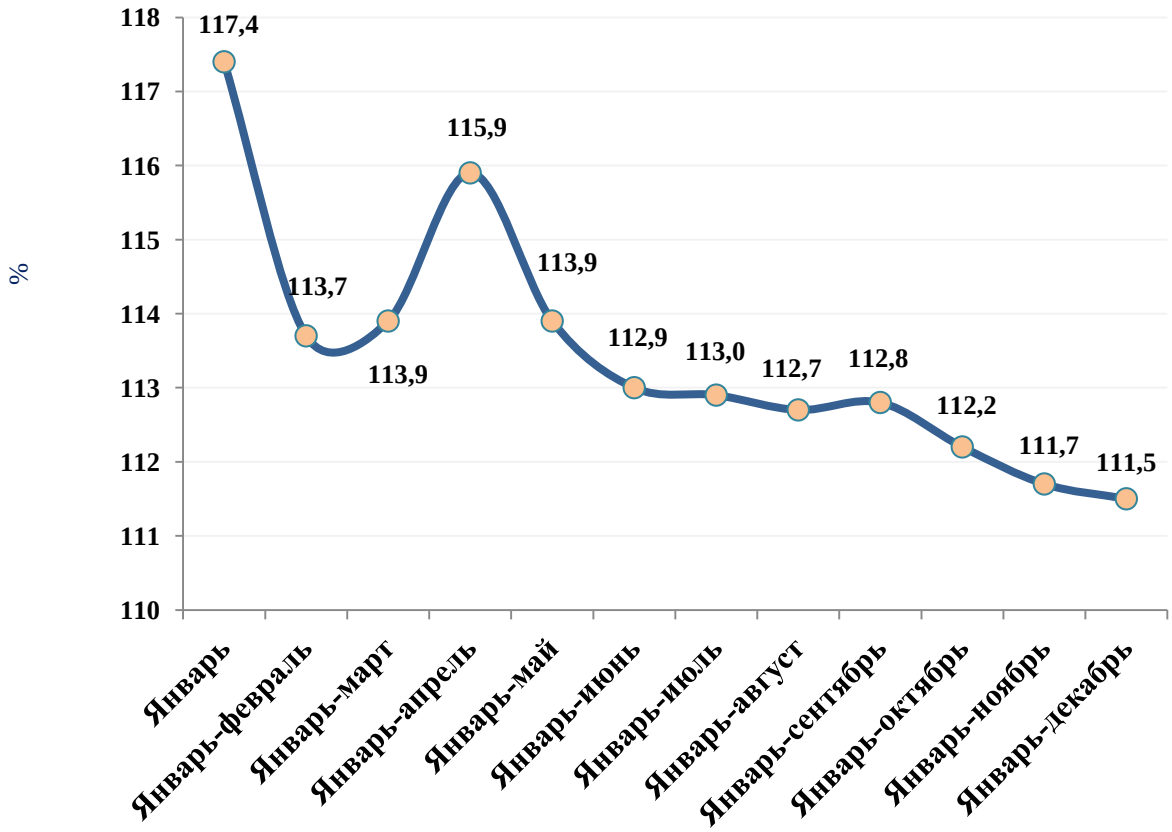

Вилоятда алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари бўйича энг юқори ўсиш суръати январь-декабрь ойида (117,4 %) қайд этилди.

Алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари таркиби, %

(2018 йил январь-декабрь ойлари учун)

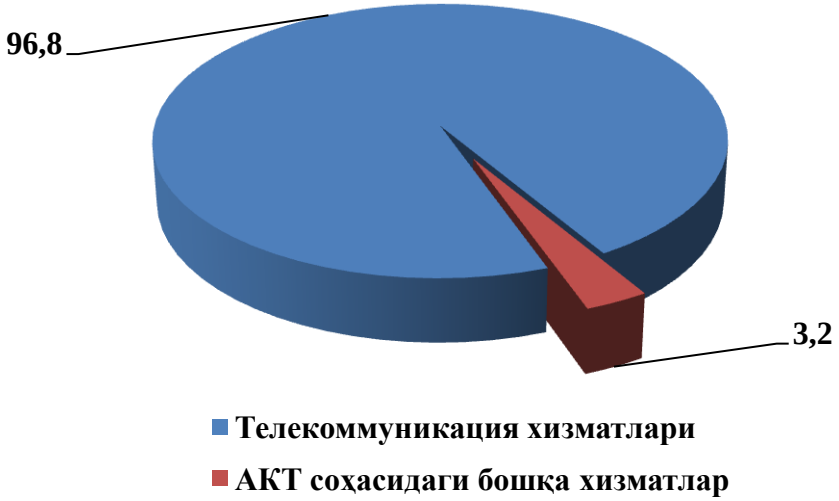

Алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари ҳажмида энг катта улуш (85,9 %) телекоммуникация хизматлари (симли ва мобиль алоқа хизматлари, Интернет, йўлдош алоқа хизматлари ва б.қ.) ҳиссасига тўғри келади.

Пул-кредит тизимини ислоҳ қилиш дастурида банк тизимини барқарорлигини таъминлаш, халқаро стандартларга мувофиқ банк фаолиятини янада такомиллаштириш, қўшимча инвестицияларни жалб қилиш, банк ва суғурта ташкилотларига кўрсатиладиган ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда янги хизмат турларини жорий этиш, молиявий хизматлар ҳажмини янада кенгайтиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Молиявий хизматларнинг ўсиш суръати, %

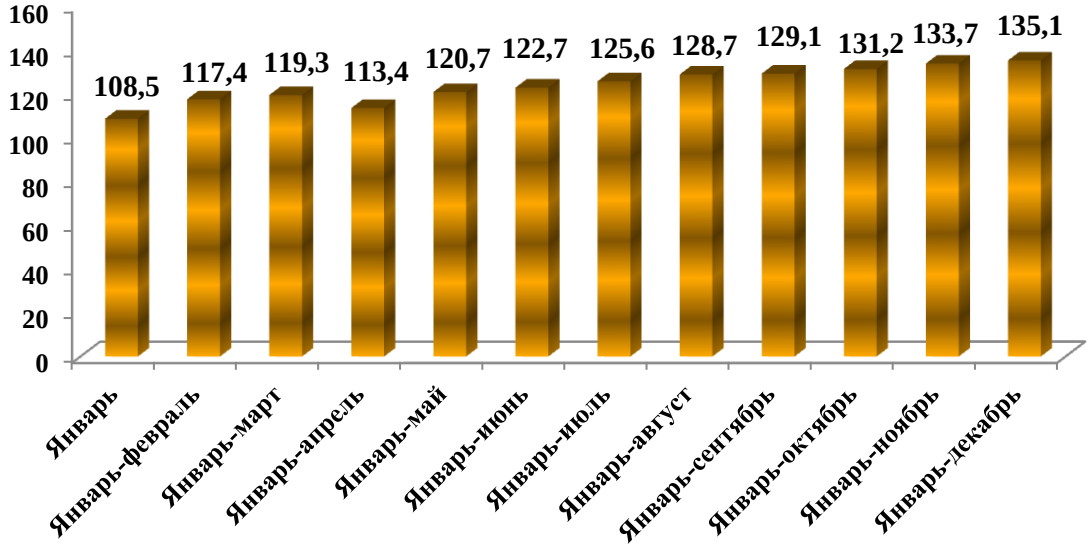

Натижада, 2018 йил январь-декабрь ойларида кўрсатилган молиявий хизматлар ҳажми 583,0 млрд. сўмга тенг бўлиб, ўсиш 35,1 % ни ташкил этди.

Молиявий хизматлар умумий ҳажмида суғурта ва нафақа таъминоти бўйича хизматлардан ташқари молиявий хизматлар улуши (89,8 %) устунлик қилмоқда. Молиявий хизматлар умумий ҳажмида суғурта хизматларининг улуши 8,8 % ни, ёрдамчи молиявий фаолият 1,4 % ни ташкил этди.

Таълим соҳасидаги хизматларнинг ўсиш суръати,%

Таълим соҳасида амалга оширилаётган туб ислоҳотлар биринчи навбатда онг ва фикрлашдаги ижобий ўзгаришларни қўллаб-қувватлаб, маънавиятни юксалтиришга ҳисса қўшади.

2018 йилнинг январь-декабрь ойларида юқори ўсиш суръатлари шунингдек таълим соҳасидаги хизматларда – 122,8 % эришилди. Таълим соҳасида кўрсатилган хизматлар ҳажми 193,8 млрд. сўмга тенг.

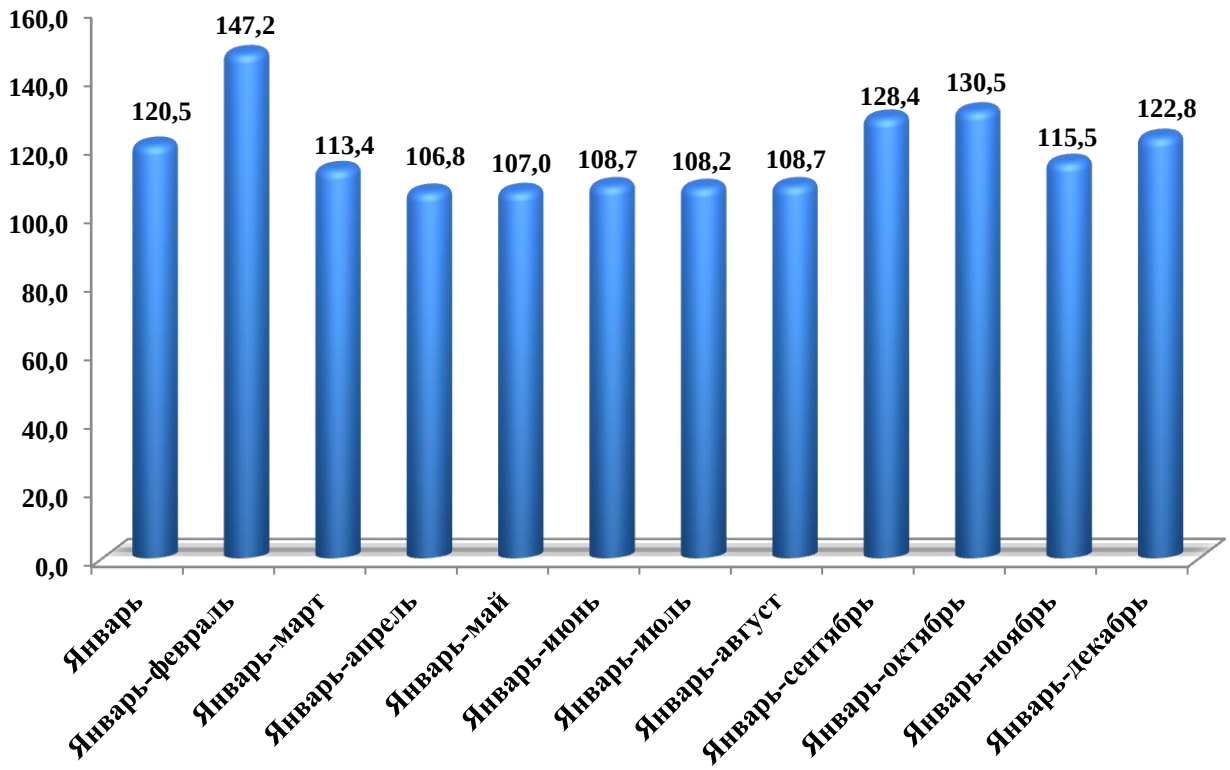

Вилоятда таълим соҳасида кўрсатилган хизматлар бўйича энг юқори ўсиш суръати февраль ойида (147,2 %) , декабрь ойида (128,4 %) ва октябрь ойида (130,5 %) қайд этилди.

Шаҳар ва туманлар кесимида хизматлар ишлаб чиқариш

	Млрд. сўм	*Ўсиш суръати, %*	*Жамига нисбатан %*
Хоразм вилояти	**4403,5**	**108,5**	**100**
Урганч шаҳри	2135,2	115,2	48,5
Хива шаҳри	142,8	105,0	3,2
туманлар:			
Боғот	203,8	102,1	4,6
Гурлан	214,3	101,8	4,9
Қўшкўпир	184,8	101,0	4,2
Урганч	362,3	106,1	8,2
Ҳазорасп	288,7	102,2	6,6
Хонқа	219,5	104,2	5,0
Хива	149,2	102,0	3,4
Шовот	192,5	101,8	4,4
Янгиарик	164,7	101,9	3,7
Янгибозор	145,9	101,9	3,3

Вилоят бўйича хизматларнинг умумий ҳажмида шаҳар ва туманларнинг улуши

(2018 йил январь-декабрь ойлари учун, *фоизда*)

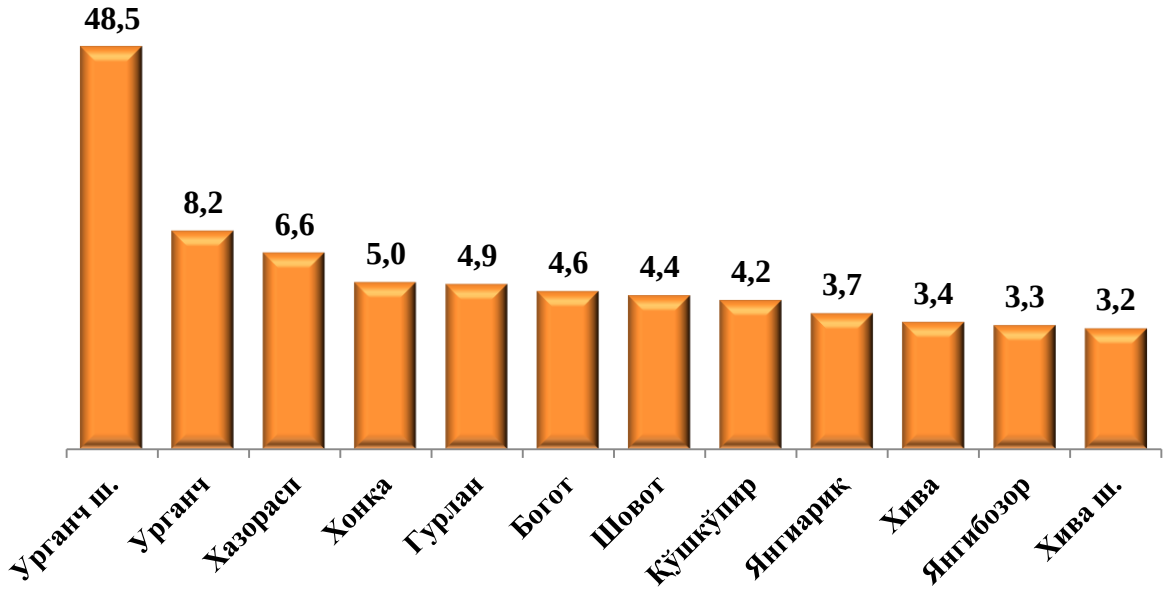

Хизматлар соҳасининг ривожланишида энг катта улуш Урганч шаҳри (48,5%), Урганч (8,2%), Ҳазорасп (6,6%), Хонқа (5,0%) туманларида кузатилмоқда.

Кўрсатилган хизматлар умумий ҳажмида энг кичик улушларни Хива шаҳри (3,2 %), Янгибозор (3,3 %), Хива (3,4 %), Янгиариқ (3,7 %) туманлари эгаллайди.

Шаҳар ва туманлар бўйича аҳоли жон бошига кўрсатилган бозор хизматларининг ҳажми ва ўсиш суръати

(2018 йил январь-декабрь ойлари учун)

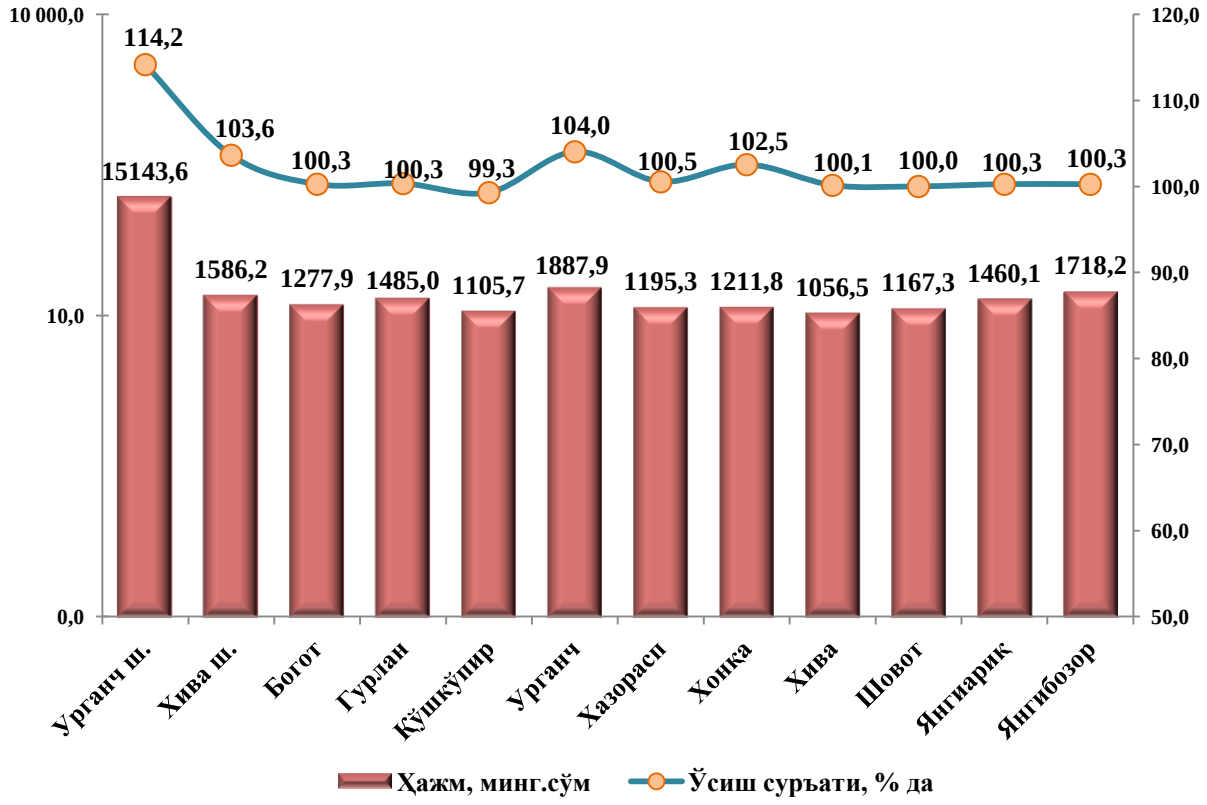

2018 йил январь-декабрь ойларида вилоят бўйича бозор хизматлари ҳажми аҳоли жон бошига 2419,2 минг сўмга тенг бўлиб, ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 106,8 % ни ташкил этди.

Аҳоли жон бошига кўрсатилган хизматлар бўйича энг юқори кўрсаткич Урганч шаҳрида (15143,6 минг сўм), Янгибозор (1718,2 минг сўм), Урганч (1887,9 минг сўм) ва Хива шаҳрида (1586,2 минг сўм) туманларига тўғри келади.

Ҳудудлар ўртасида аҳоли жон бошига кўрсатилган хизматлар бўйича энг паст кўрсаткич Хива (1056,5 минг сўм), Қўшкўпир (1105,7 минг сўм) ва Шовот (1167,3 минг сўм), туманларида кузатилди.

IX. ТРАНСПОРТ

Юк ташиш. 2018 йил январь-декабрида барча транспорт турлари томонидан 36,0 млн. тонна юк ташилган бўлиб, бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 104,1 фоизни ташкил этди. Юк айланмаси барча транспорт турлари томонидан 656,6 млн. тн-км ни ташкил қилди ва 105,8 фоизга кўпайди.

Юк ташиш ва юк айланмаси асосий кўрсаткичлари

	2018 йил январь-декабрь	*2017 йил январь-декабрга нисбатан %*
Ташилган юклар, млн. тн	36,0	104,1
шу жумладан:		
автомобиль транспортида	36,0	104,1
Юк айланмаси, млн. тн-км	656,6	105,8
шу жумладан:		
автомобиль транспортида	656,6	105,8

Автомобиль транспортида юк ташиш ҳажмининг таққосланиши, *млн.т*

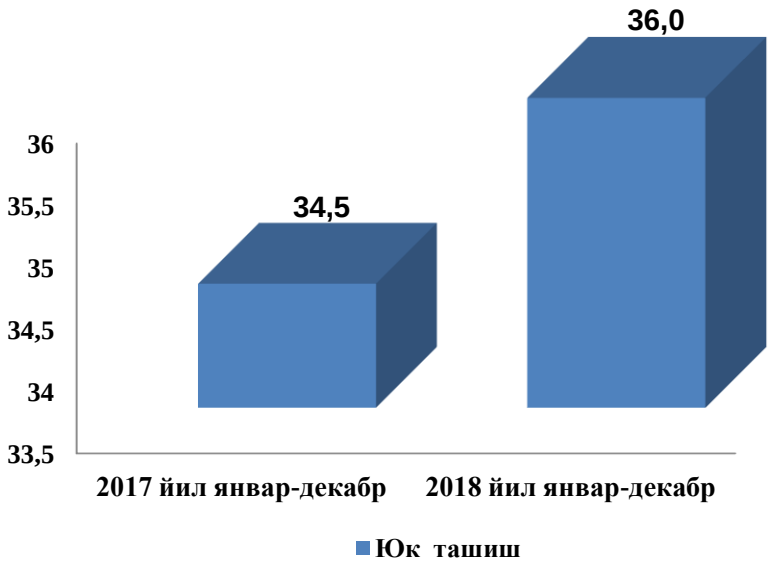

Автомобиль транспортида юк айланмасининг таққосланиши, *млн.т/км*

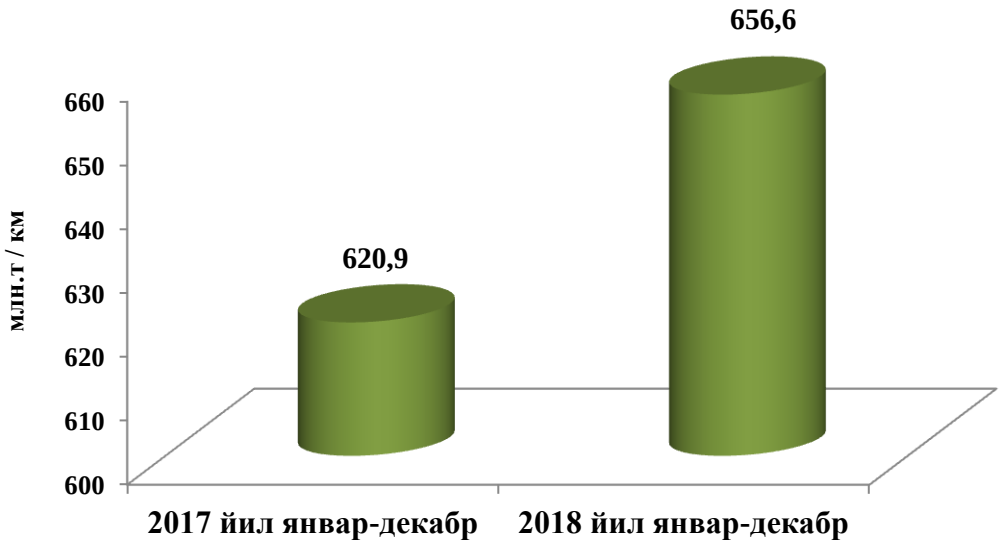

Йўловчи ташиш. 2018 йил январь-декабрь ойларида барча транспорт турлари томонидан 379,4 млн. киши ташилган бўлиб, бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 102,1 фоизга кўпайган. Йўловчи ташиш айланмаси ушбу даврда 102,4 фоизга кўпайиб, 7309,2 млн. йўловчи-км ни ташкил қилди.

Йўловчи ташиш ва йўловчи айланмаси асосий кўрсаткичлари

	2018 йил январь-декабрь	*2017 йил январь-декабрга нисбатан %*
Ташилган йўловчи, млн. йўловчи	379,4	102,1
шу жумладан:		
автомобиль транспорти	378,8	102,1
ички электртранспорти	0,6	101,2
йўловчи айланмаси, млн. йўловчи-км	7309,2	102,4
шу жумладан:		
автомобиль транспорти	7294,2	102,4
ички электртранспорти	15,0	101,2

2018 йил январь-декабрь ойларида вилоят бўйича барча турдаги транспорт воситаларида 379,4 млн. кишига хизмат кўрсатилиб, 2017 йил январь-декабрига нисбатан 102,1 фоизга ошган, шу жумладан автомобиль транспортида 378,8 млн. кишига хизмат кўрсатилган бўлиб, ўтган йилга нисбатан 102,1 фоизни ташкил қилди.

Йўловчи ташиш ҳажмининг таққосланиши,

млн.йўловчи

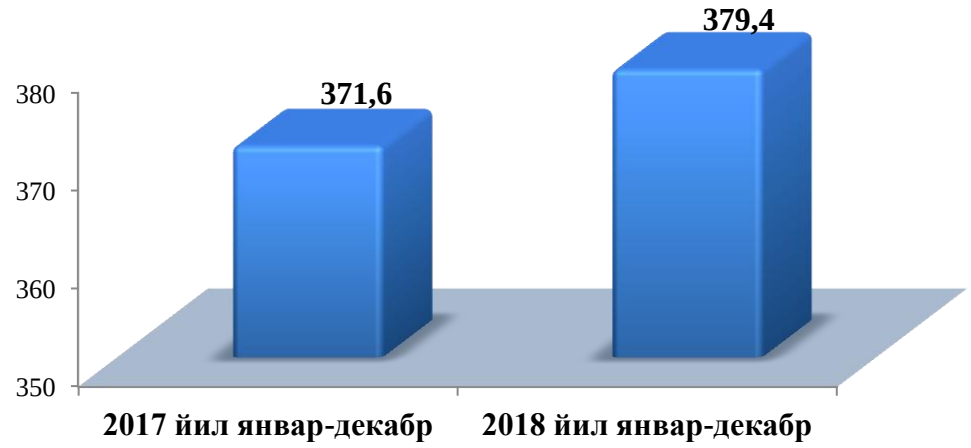

Йўловчи айланмасининг таққосланиши,

млн.йўловчи/км

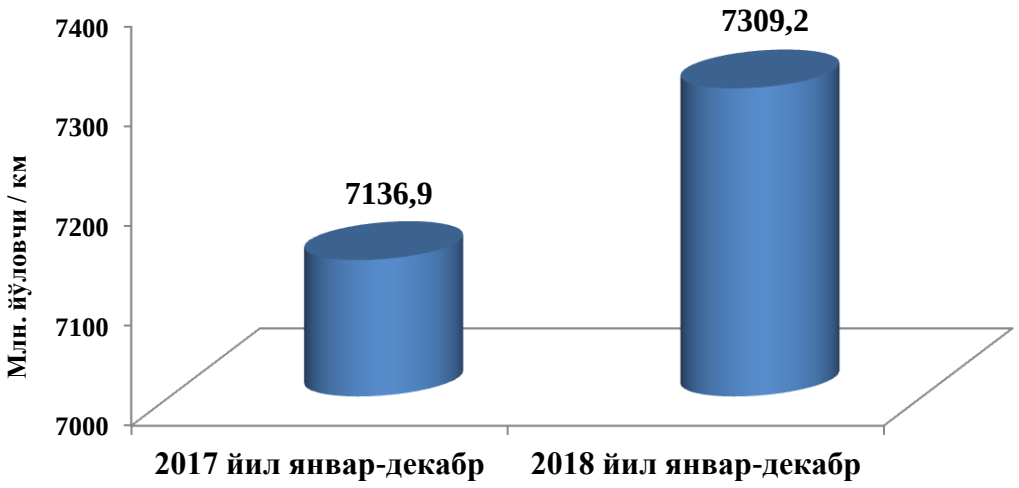

2018 йил январь-декабрь ойларида вилоят бўйича йўловчи айланмаси 7309,2 млн. йўловчи-км ни ташкил қилди ва 2017 йил январь-декабрига нисбатан 102,4 фоизга ошган, шу жумладан автомобиль транспорти йўловчи айланмаси 7294,2 млн. йўловчи-км ни ташкил қилди ва ўтган йилга нисбатан 102,4 фоизга ошди.

X. ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИ

2018 йилнинг январь–декабрида чакана савдо товар айланмаси 5209,8 млрд. сўмни ёки 2017 йилнинг шу даврига нисбатан 109,4 % ни ташкил қилди.

Йирик корхоналарнинг чакана савдо товар айланмаси 67,3 % га ўсиб, 1038,9 млрд. сўмни ва умумий чакана савдо товар айланмасидаги улуши 19,9 % ни ташкил қилди.

Кичик корхона ва микрофирмаларнинг товар айланмаси 0,7 % га ўсиб, 962,9 млрд. сўмга етди, умумий чакана савдо товар айланмасидаги улуши эса 18,5 % ни ташкил қилди.

Умумий товар айланмаси ҳажмининг 3208,0 млрд. сўми якка тартибдаги тадбиркорлар ва жисмоний шахсларнинг ҳисобига тўғри келди ва ўсиш суръати 2017 йилнинг шу даврига нисбатан 0,8 % га кўпайди. Ушбу секторнинг жами чакана савдо товар айланмаси ҳажмидаги улуши 61,6 % га тенг бўлди.

Чакана савдо товар айланмаси таркиби

(2018 йилнинг январь–декабрь ҳолатига)

2018 йилнинг январь–декабрида чакана савдо товар айланмаси таркиби давлат ва нодавлат шакллари бўйича қуйидагича ифодаланади.

Давлат мулки 1,1 млрд.сўмни ёки 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 100,3% ни ва умумий чакана савдо товар айланмасидаги улуши 0,02 % ни ташкил қилди.

Нодавлат мулки 5208,7 млрд.сўмни ёки 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 109,4 % ни ва умумий чакана савдо товар айланмасидаги улуши 99,98 % ни ташкил қилди.

Чакана савдо товар айланмаси умумий ҳажмида энг катта улуш Урганч шаҳри 35,3%, Ҳазорасп тумани 11,5% ҳисобига тўғри келади. Шунингдек: Хива туман 2,7%, Янгибозор туман 3,2%, Хива шаҳри 4,3% ва Қўшкўпир тумани 4,4%, энг паст кўрсаткични қайд этди.

Худудларнинг жами чакана товар айланмасидаги улуши, *% ҳисобида*

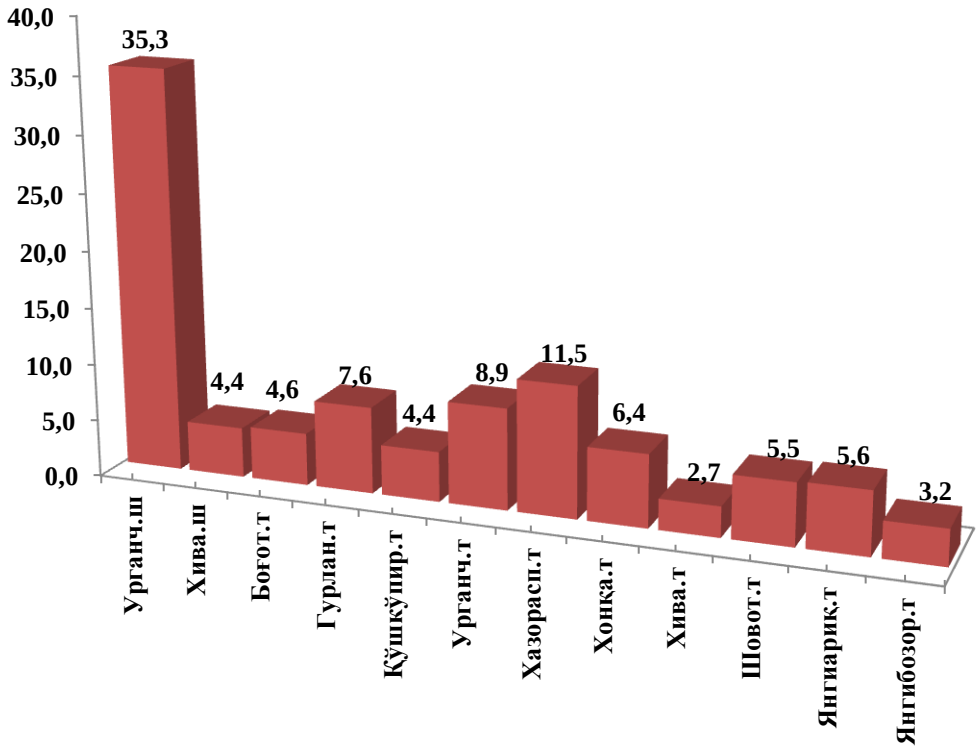

2018 йилнинг январь-декабрь ойларида йирик корхоналарнинг чакана савдо товар айланмасида ўсиш суръати 67,3 % ни ташкил этди. Ўз навбатида, Урганч шаҳрида (2017 йилнинг шу даврига нисбатан 48,4 % га), Хонқа тумани (10,5 % га), Хива шаҳри (9,0 % га), юқори ўсиш суръатлари кузатилди.

Овқатланиш ташкилотларининг чакана товар айланмаси ҳажми 82,8 млрд. сўмни ташкил этди ва 3,9 % га ўсди. Чакана савдо товар айланмасининг умумий ҳажмида овқатланиш корхоналарининг улуши 1,6 % ни ташкил этди. Умумий овқатланиш ташкилотлари савдо айланмаси умумий ҳажмида энг катта улуш Урганч шаҳри 46,7%, Урганч тумани 21,3 %ҳисобига тўғри келди.Шунингдек, Янгиариқ тумани 1,3 % ва Қўшкўпир тумани 1,7% улуш билан энг паст кўрсаткични қайд этди.

Чакана товар айланмаси

(умумий овқатланишни қўшган ҳолда)

	Жами		Аҳоли жон бошига	
	млрд. сўм	2017 йил январь-декабрга нисбатан % да	минг сўм	2017 йил январь-декабрга нисбатан % да
Вилоят бўйича жами:	**5209,8**	**109,4**	**2862,2**	**107,7**
Урганч шаҳар	1841,1	123,0	13057,7	121,9
Хива шаҳар	224,7	106,9	2496,8	105,2
туманлар:				
Боғот	240,6	103,1	1508,4	101,3
Гурлан	394,3	101,6	2732,7	100,2
Қўшкўпир	229,5	104,3	1373,5	102,6
Урганч	464,0	102,4	2417,9	100,4
Ҳазорасп	600,6	102,7	2487,0	101,0
Хонқа	331,1	107,4	1828,4	105,7
Хива	139,7	102,4	989,6	100,6
Шовот	286,9	102,0	1739,8	100,2
Янгиариқ	292,4	102,0	2592,2	100,3
Янгибозор	164,8	102,3	1940,9	100,6

Чакана савдо товар айланмаси (овқатланиш ташкилотларини қўшган ҳолда) аҳоли жон бошига 7,7 % га ошиб, 2862,2 минг сўмни ташкил этди (2017 йил январь-декабрь ойларида 2204,9 минг сўмни ташкил қилган эди). Ўртача жон бошига товар айланмасининг энг юқори кўрсаткичларни Урганч шаҳри (13057,7 минг сўм), Гурлан туманида (2732,7 минг сўм) ва Янгиариқ туманида (2592,2 минг сўм), энг паст кўрсаткичларни эса Хива туманида (989,6 минг сўм), Қўшкўпир туманида (1373,5 минг сўм) қайд этди.

Чакана савдо айланмасида
йирик корхоналар ва кичик тадбиркорликнинг улуши,%

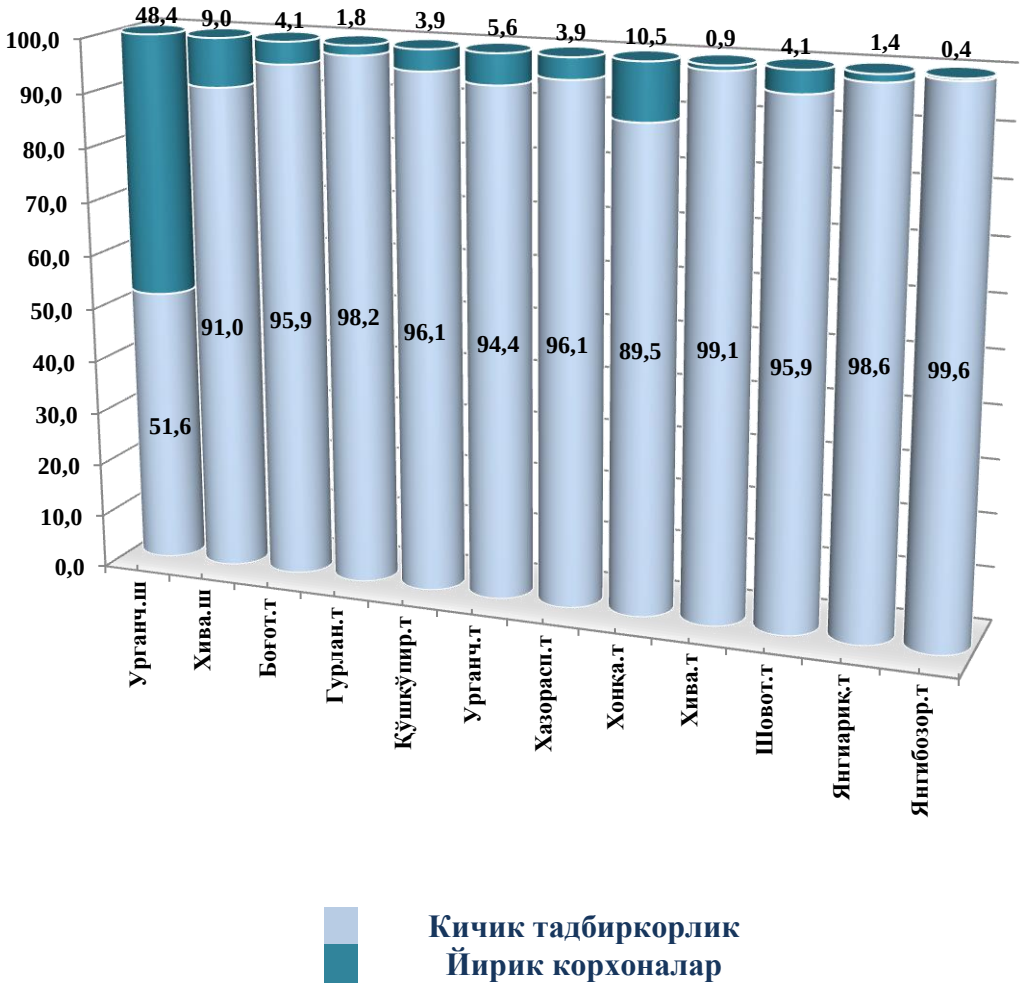

2018 йилнинг январь–декабрида улгуржи савдо товар айланмаси 1226,0 млрд. сўмни ёки 2017 йилнинг шу даврига нисбатан 113,6 % ни ташкил қилди.

Йирик корхоналарнинг улгуржи савдо товар айланмаси 33,3 % га ўсиши кузатилиб, ҳажми 572,0 млрд. сўмни ташкил этганини кўриш мумкин.

Кичик корхона ва микрофирмаларнинг улгуржи савдо товар айланмаси 0,6 % га ошиб, 654,0 млрд. сўмга етди ва умумий улгуржи савдо товар айланмасидаги улуши эса 53,3 % ни ташкил қилди.

Ҳудудлар кесимида улгуржи савдо ҳажми

	Жами	*Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан %да*	*Йирик корхоналар*	*Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан %да*	*Кичик корхоналар*	*Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан %да*
Вилоят бўйича жами:	**1226,0**	**113,6**	**572,0**	**133,3**	**654,0**	**100,6**
Урганч шаҳар	404,6	90,7	157,7	78,3	246,9	100,8
Хива шаҳар	38,5	102,0	0,3	8,3 м	38,2	101,3
туманлар:						
Боғот	20,6	100,8	0,2	54,7	20,4	101,6
Гурлан	14,5	101,0	0,1	49,3	14,4	102,0
Қўшкўпир	3,6	101,2	0,2	63,7	3,4	104,1
Урганч	591,7	145,8	411,2	187,2	180,5	96,9
Ҳазорасп	23,0	100,8	1,0	67,0	22,0	103,1
Хонқа	60,7	101,5	0,5	10,8	60,2	108,9
Хива	24,5	101,4	0,2	81,1	24,3	101,6
Шовот	20,9	100,5	0,3	57,3	20,6	101,6
Янгиариқ	12,8	100,9	0,2	57,6	12,6	101,9
Янгибозор	10,5	102,1	0,2	2,7 м	10,3	101,1

XI. ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ

Вилоятнинг ташқи савдо айланмаси 2018 йилнинг январь–декабрида 241,7 млн. АҚШ долларини, жумладан экспорт – 77,5 млн. АҚШ долларини, импорт – 164,2 млн. АҚШ долларини ташкил этди.

Ташқи савдо сальдоси – минус 86,7 млн. АҚШ долларини, шу жумладан МДҲ давлатлари билан минус -6,5 млн. АҚШ долларини ва бошқа давлатлар билан минус -80,2 млн. АҚШ долларини ташкил этди.

Вилоятнинг ташқи савдо айланмаси
(2018 йилнинг январь–декабрида)

	Млн. АҚШ доллари	*2017 йилнинг январь–декабрга нисбатан % да*	*Жамига нисбатан % да*
Ташқи савдо айланмаси	**241,7**	**94,4**	**100,0**
МДҲ давлатлари	94,5	125,3	39,1
бошқа давлатлар	147,2	81,5	60,9
Экспорт	**77,5**	**63,1**	**100,0**
МДҲ давлатлари	43,9	94,3	56,6
бошқа давлатлар	33,6	44,0	43,4
Импорт	**164,2**	**123,2**	**100,0**
МДҲ давлатлари	50,5	175,4	30,8
бошқа давлатлар	113,6	108,8	69,2
Сальдо	**-86,7**	**x**	**x**
МДҲ давлатлари	-6,5	x	x
бошқа давлатлар	-80,2	x	x

Январь-декабрь ойларида МДҲ ва бошқа давлатларнинг вилоятда ташқи савдо айланмасидаги улуши, (%)

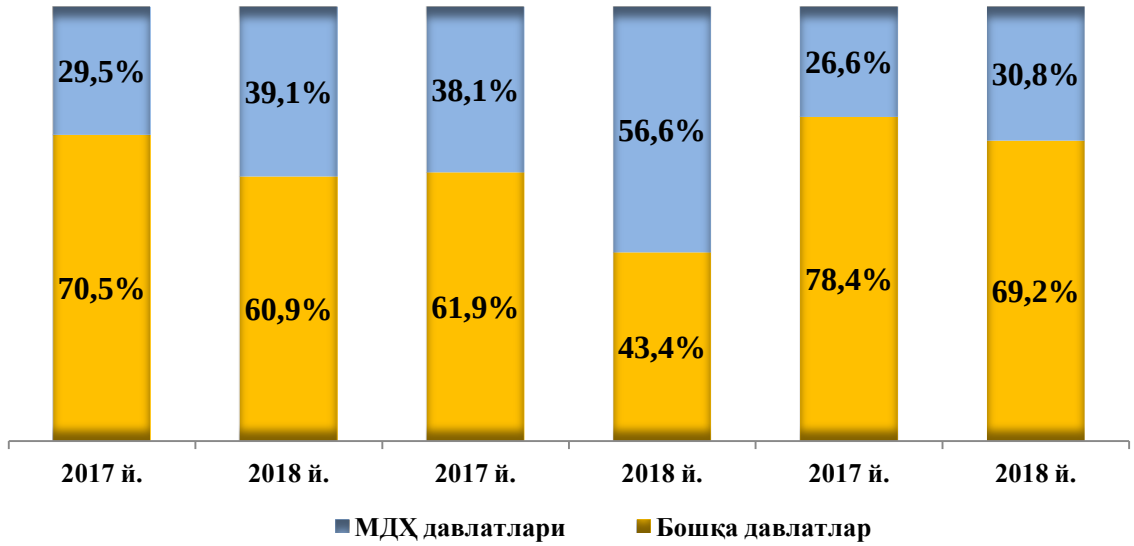

Вилоят резидентлари томонидан ташқи савдо операциялари асосан Осиё (жами товар айланмасидаги улуши 52,5 %), Европа (46,0 %) ва Америка (0,1 %) давлатлари билан амалга оширилган бўлиб, жами савдо айланмасининг 98,6 % ини ташкил қилди.

Вилоят ташқи савдо айланмасининг қитъалар бўйича тақсимланиши
(2018 йилнинг январь–декабрида)

	Экспорт	Импорт	Ташқи савдоайланмаси	
			2017йилнинг январь–декабрга нисбатан% да	Жамига нисбатан % да
Жами[1)]	**77482,5**	**164205,4**	**94,4**	**100,0**
шу жумладан:				
Европа	39669,2	71623,7	101,5	46,0
Осиё	34821,9	92149,3	87,2	52,5
Америка	103,4	432,5	69,1	0,2
Африка	0,2	-	1,5	-
Австралия ва Океания	5,1	-	11,8	-

МДҲ давлатлари орасида ташқи савдо айланмасида асосий хамкорлар Россия, Қозоғистон, Беларусь, Украина, Қирғизистон, Тожикистон давлатлари ҳисобланиб, уларнинг жами ташқи савдо айланмасидаги улуши 53,5 % ни ташкил қилди, бошқа давлатлар орасида эса Хитой, Туркия, Корея Республикаси, Афғонистон, Германия, АҚШ, Латвия, Эрон, Франция, Ҳиндистон давлатларининг улуши 60,3 % ни ташкил қилди.

Вилоят ташқи савдо айланмасида юқори улушга эга давлатлар

(*млн. АҚШ доллари*)

Давлатлар	*Ташқи савдо айланмаси*	*Экспорт*	*Импорт*	*Ташқи савдо айланмаси*	
				улуши, %	*ўзгариш суръати, %*
Хитой	65,5	7,9	57,6	27,1	91,7
Россия	72,0	36,8	35,2	29,8	134,6
Туркия	18,4	8,9	9,5	7,6	169,5
Германия	9,3	0,09	9,2	3,8	2,7м
Эрон	16,9	9,9	7,0	6,9	61,7
Қозоғистон	8,1	1,3	6,8	3,4	63,4

Вилоятимизда ташқи савдони қўллаб-қувватлаш ҳамда МДҲ давлатлари билан ушбу соҳадаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш бўйича олиб борилаётган чора-тадбирлар натижасида 2018 йил январь-декабрь ойларида ташқи савдо айланмасида МДҲ давлатларининг улуши 39,1 % ни ташкил этди ҳамда ташқи савдо айланмаси ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 125,3 % га ошди. Бошқа хорижий давлатларнинг вилоят ташқи савдо айланмасидаги улуши 2017 йилнинг январь-декабрь ойларида 70,5 % ни ташкил қилган бўлса, жорий йилнинг ушбу даврида эса ташқи савдо айланмасидаги улуши 60,9 % га етди.

2018 йилда товар ва хизматларнинг ойлик экспорт-импорт кўрсаткичлари динамикаси

(млн. АҚШ доллари)

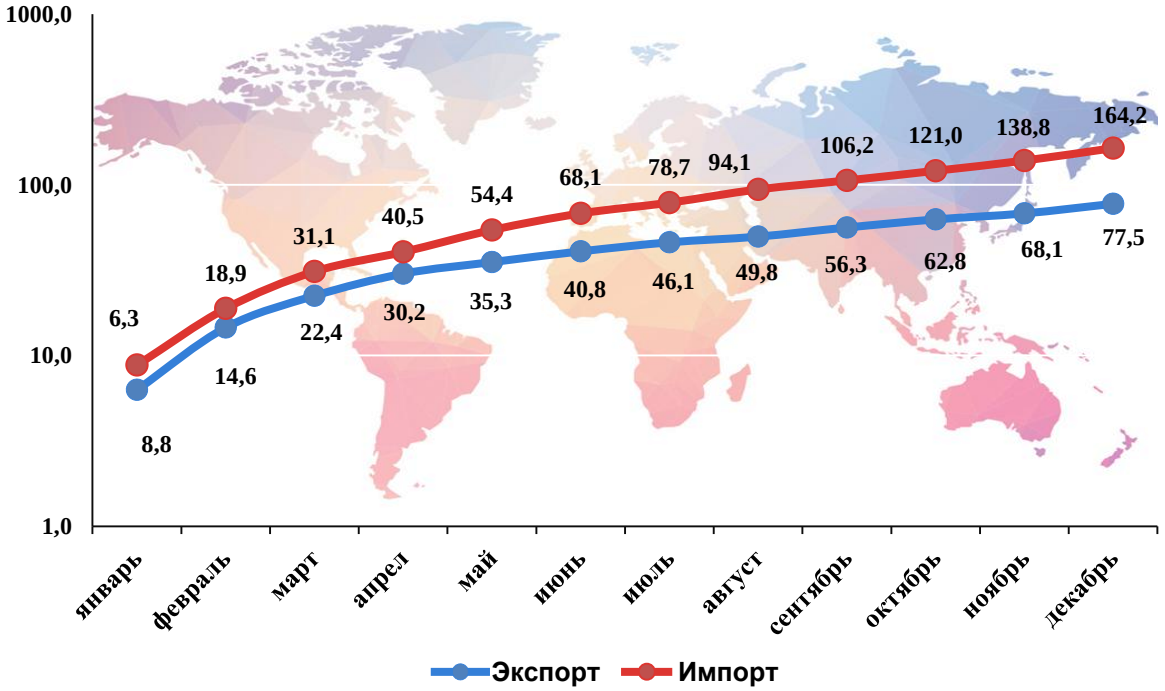

Товар ва хизматлар экспортининг ўсиш суръатлари динамикаси

(*ўтган ойга нисбатан,%)*

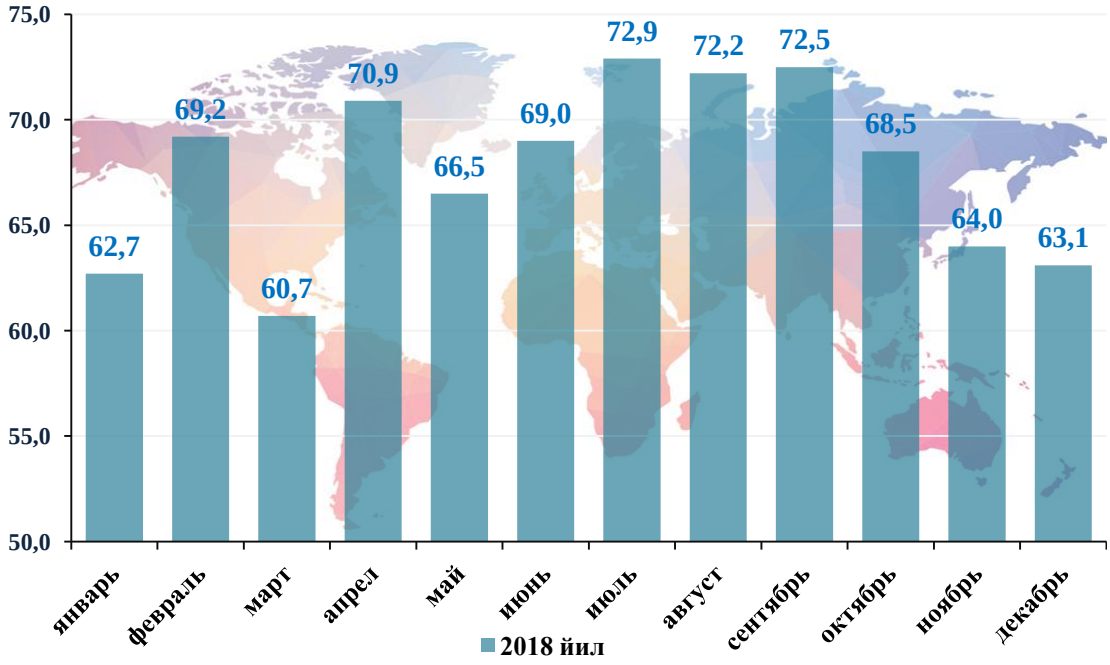

Шунингдек, товар ва хизматлар экспорти ўсиш суръатларининг таҳлилига асосан, 2018 йилнинг декабрь ойида экспорт қилинган товар ва хизматлар ноябрь ойига нисбатан 0,9 %га камайган.

2018 йилда товарлар ва хизматлар экспорти динамикаси

(*ойлар кесимида, млн. АҚШ доллари*)

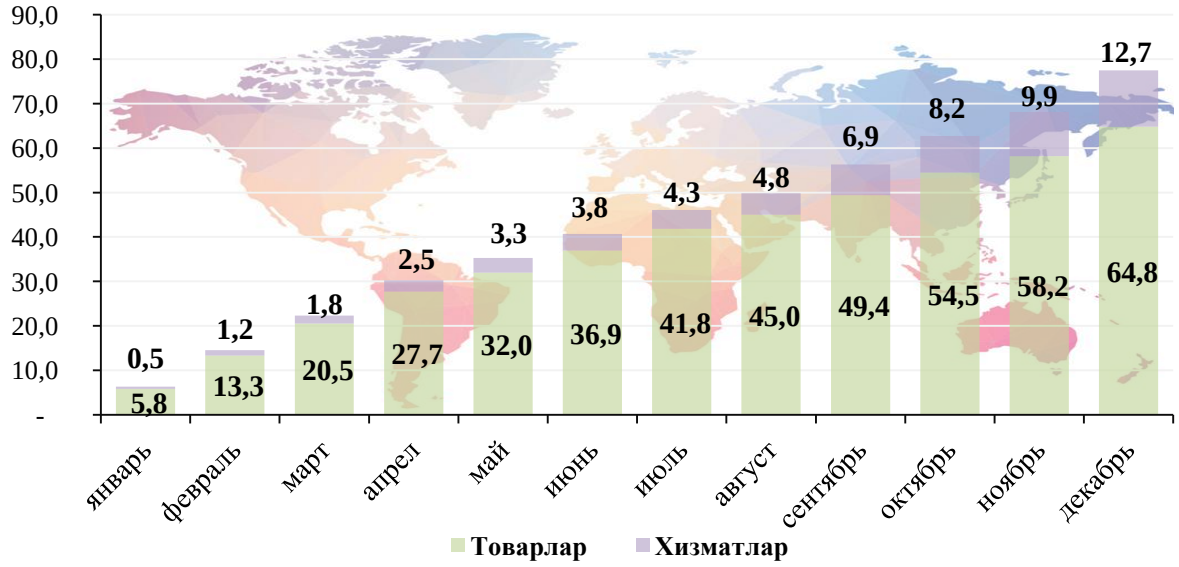

Экспорт таркиби

	Жами			*МДҲ давлатлари*			*Бошқа давлатлар*		
	млн. АҚШ долл.	*ўтган йилга нисбатан, %*	*умумий ҳажмга нисбатан, %*	*млн. АҚШ долл.*	*ўтган йилга нисбатан, %*	*умумий ҳажмга нисбатан, %*	*млн. АҚШ долл.*	*ўтган йилга нисбатан, %*	*умумий ҳажмга нисбатан, %*
Экспорт	77,5	63,1	100,0	44,0	94,4	100,0	33,5	44,0	100,0
Пахта толаси	10,8	20,5	13,9	0,2	63,2	0,5	10,6	20,1	31,6
Озиқ-овқат маҳсулотлари	5,1	35,9	6,6	3,7	29,5	8,4	1,4	11,5	4,2
Кимё маҳсулотлари ва буюмлари	1,0	97,6	1,3	0,6	138,7	1,4	0,4	65,9	1,2
Энергия манбаалари ва нефть маҳсулотлари	0,01	-	0,01	-	-	-	0,01	-	0,02

Қора ва рангли металлар	0,03	4,5	0,03	-	-	-	0,03	4,5	0,08
Машина ва асбоб -ускуналар	1,4	28,5м	1,8	0,08	193,8	0,2	1,3	239,2 м	3,9
Хизматлар	12,7	127,8	16,4	9,3	150,7	21,1	3,4	89,8	10,1 м
Бошқалар	46,5	105,4	60,0	30,1	109,1	68,4	16,4	99,3	48,9

Экспорт қилинаётган товар ва хизматларнингойлар кесимидаги ўсиш суръатлари бўйича қуйида келтирилган маълумотлардан шуни кўришимиз мумкинки, жорий йилнинг январь-декабрь ойлари давомида энг юқори ўсиш суръатлари апрель, июль, август, декабрь ойларида кузатилган.

Товар ва хизматлар экспорти таркиби
(*млн.АҚШ доллари*)

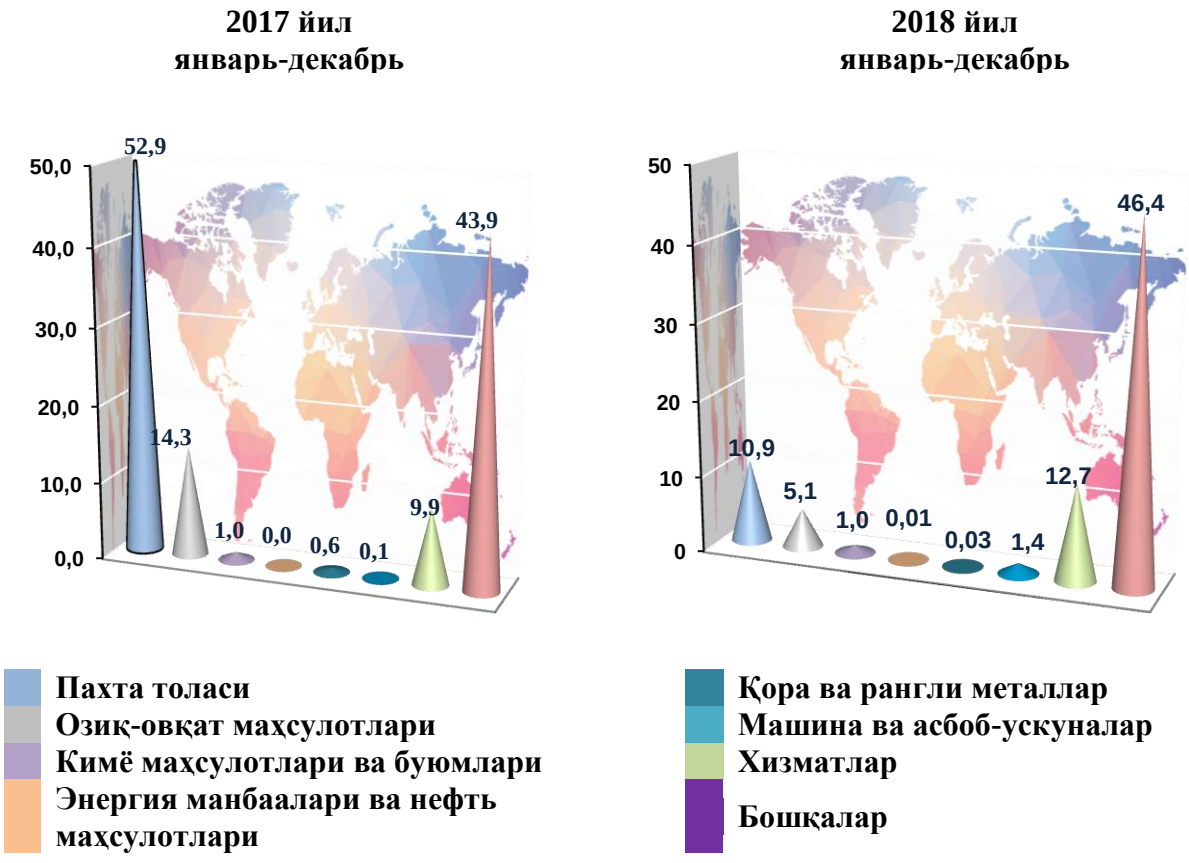

Товар ва хизматлар импорти таркиби
(*млн.АҚШ доллари*)

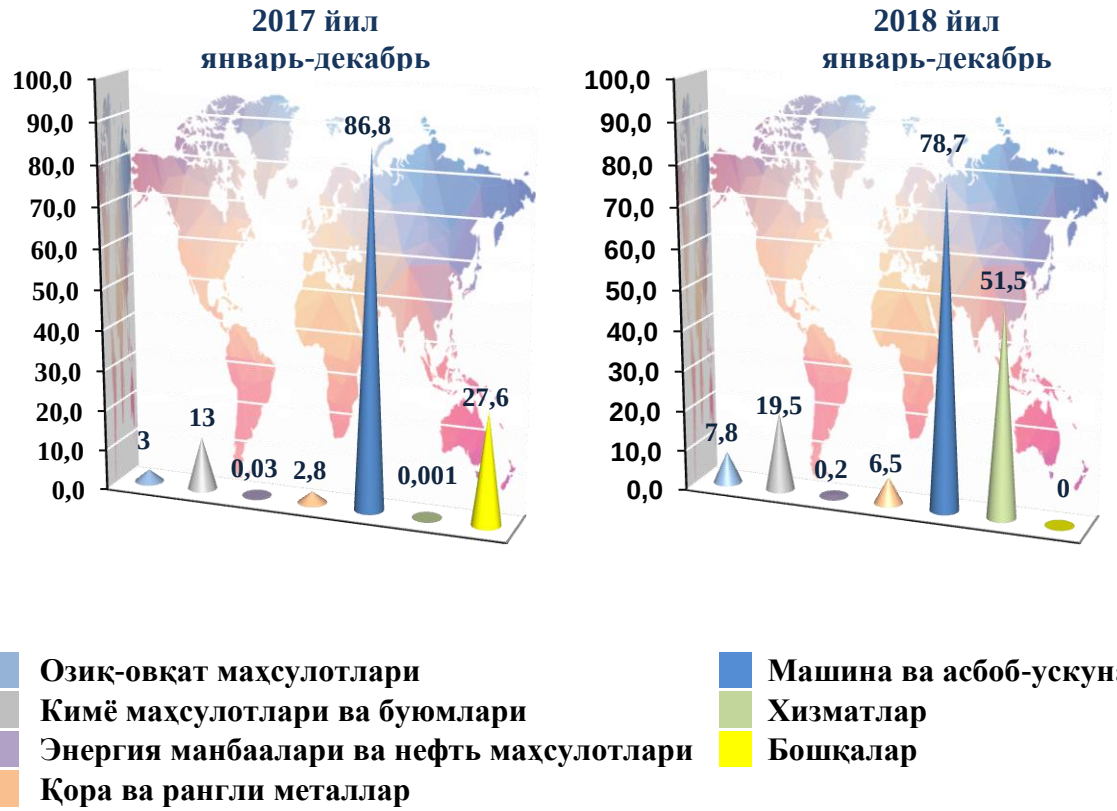

Импорт таркиби

	Жами			*МДҲ давлатлари*			*Бошқа давлатлар*		
	млн. АҚШ долл.	*ўтган йилга нисбатан, %*	*умумий ҳажмга нисбатан, %*	*млн. АҚШ долл.*	*ўтган йилга нисбатан, %*	*умумий ҳажмга нисбатан, %*	*млн. АҚШ долл.*	*ўтган йилга нисбатан, %*	*умумий ҳажмга нисбатан, %*
Импорт	164,2	123,2	100,0	50,5	175,4	100,0	113,7	108,8	100,0
Озиқ-овқат маҳсулотлари	7,8	2,5 м	4,8	5,5	2,9 м	10,9	2,3	197,5	2,0
Кимё маҳсулотлари ва буюмлари	19,5	150,0	12,0	5,9	177,5	11,9	13,6	140,4	12,0

Энергия манбаалари ва нефть маҳсулотлари	0,2	6,5 м	0,1	0,1	-	0,1	0,05	176,1	0,04
Қора ва рангли металлар	6,5	2,3 м	3,4	4,3	2,4м	8,5	2,2	2,0 м	1,9
Машина ва асбоб-ускуналар	78,7	90,7	48,1	6,1	2,7 м	12,0	72,6	85,9	63,9
Бошқалар	51,5	186,5	31,6	28,5	145,3	56,6	23,0	2,8 м	20,2

Импорт қилинган товар ва хизматларнинг ойлар кесимидаги ўсиш суръатлари бўйича қуйида келтирилган маълумотлардан шуни кўришимиз мумкинки, жорий йилнинг январь-декабрь ойлари давомида энг юқори ўсиш суръатлари февраль, март, август, ноябрь ойларида кузатилган.

Товарлар ва хизматлар импортининг ўсиш суръатлари динамикаси
(ўтган ойга нисбатан, %)

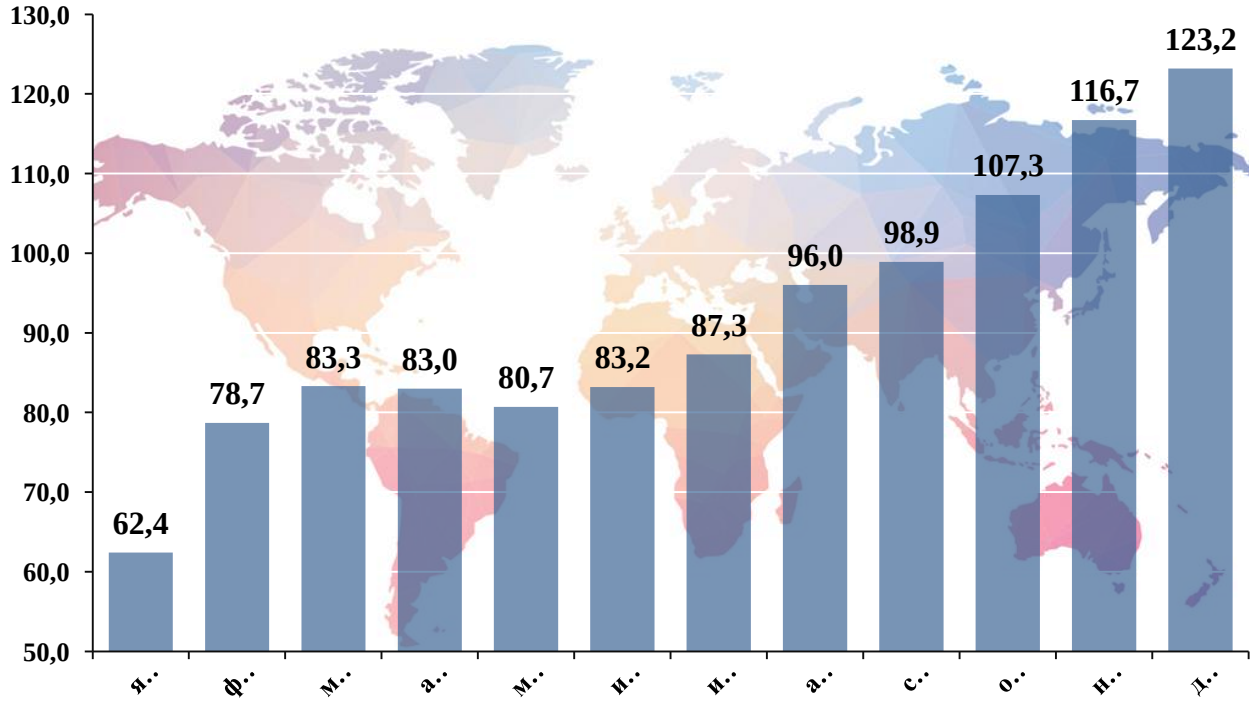

Шунингдек, товар ва хизматлар импорти ўсиш суръатларининг таҳлилига асосан, 2018 йилнинг декабрь ойида импорт қилинган товар ва хизматлар ноябрь ойига нисбатан 6,5 % га кўпайган.

Вилоят импортида асосий
ҳамкор давлатларнинг улуши
(январь-декабрь)

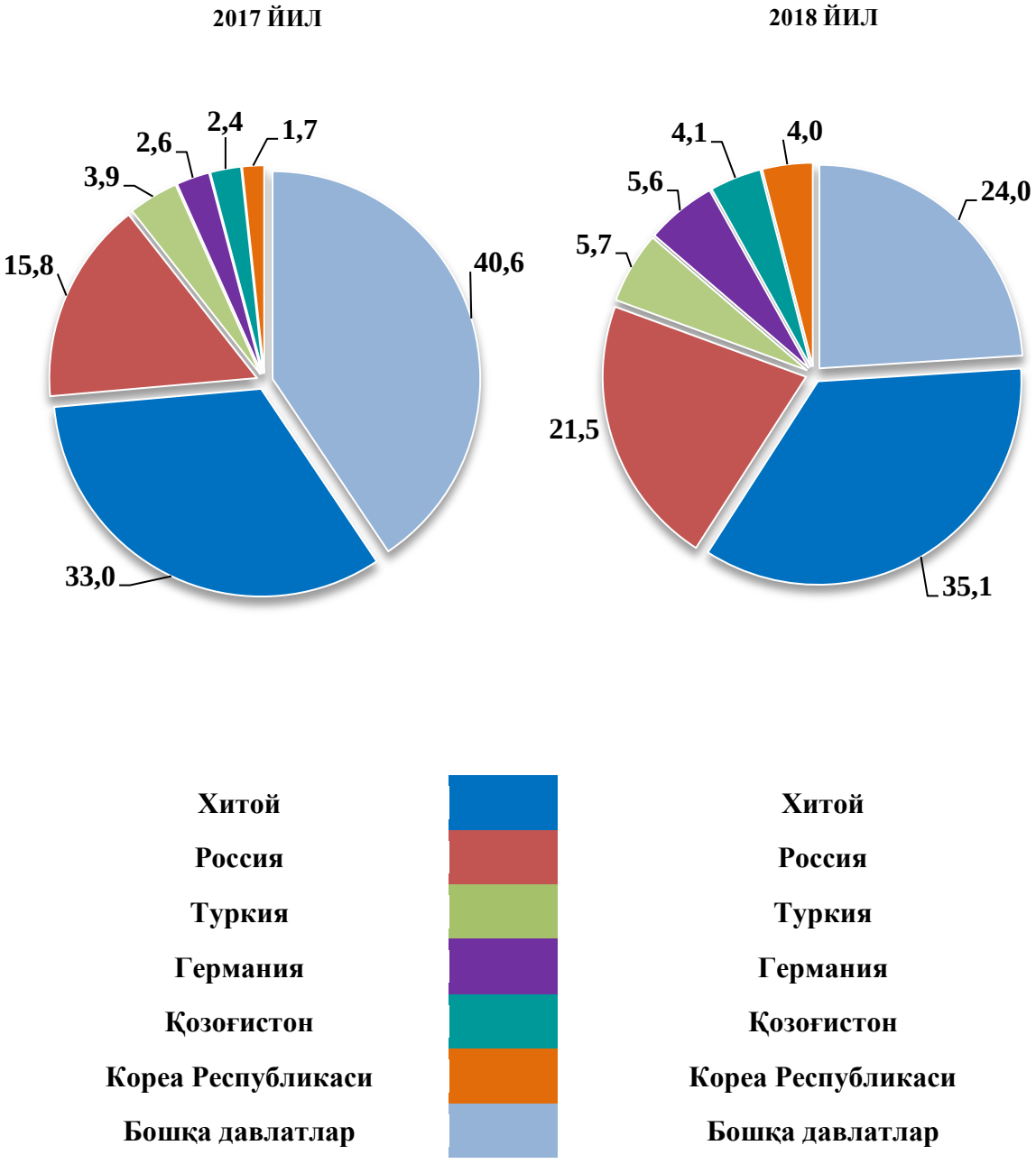

2018 йилнинг январь-декабрь ойларида вилоятга 81 дан ортиқ хорижий давлатлардан товар ва хизматлар импорти амалга оширилган. Шулардан 5 та энг йирик бўлган Россия Федерацияси, Хитой Халқ Республикаси, Корея Республикаси, Қозоғистон ва Туркия ҳамкор давлатларидан жами импорт ҳажми 124,8 млн. АҚШ долларига тенг. Бу эса умумий импорт ҳажмининг 76,1 % ини ташкил қилади.

Хоразм вилоятида ҳудудлар кесимида 2018 йил январь-декабрь ойларида экспорт ҳажми (млн АҚШ долл.)

	Экспорт			Жамига нисбатан % улуши
	2018 йил	2017 йил	Ўтган йилга нисбатан, %	
Хоразм	**77,5**	**122,7**	**63,1**	**100,0**
шаҳарлар:				
Урганч ш.	14,4	15,8	91,1	18,6
Хива ш	4,9	8,9	55,1	6,3
туманлар:				
Боғот	8,9	19,3	46,1	11,4
Гурлан	7,4	9,9	74,7	9,5
Қўшкўпир	1,1	5,9	18,6	1,4
Урганч	5,6	4,7	114,9	6,9
Ҳазорасп	0,9	7,1	12,7	0,9
Хонқа	2,0	10,4	19,2	2,6
Хива	1,1	0,4	2,7м	1,4
Шовот	22,4	25,3	88,5	28,9
Янгиариқ	1,5	9,1	16,5	1,9
Янгибозор	1,1	5,7	19,2	1,4

1) *Ҳудудлар бўйича тақсимланмайдиган ҳажмни қўшган ҳолда*

Хоразм вилоятида ҳудудлар кесимида 2018 йил январь-декабрь ойларида импорт ҳажми *(млн АҚШ долл.)*

	Импорт			*Жамига нисбатан % улуши*
	2018 йил	*2017 йил*	*Ўтган йилга нисбатан, %*	
Хоразм	**164,2**	**133,2**	**123,2**	**100,0**
шаҳарлар:				
Урганч ш.	71,2	36,1	197,2	43,4
Хива ш	3,1	2,3	134,8	1,8
туманлар:				
Боғот	9,8	3,2	3,0 м	6,0
Гурлан	4,9	1,0	4,9 м	2,9
Қўшкўпир	3,9	1,4	2,7 м	2,4
Урганч	19,2	11,1	173,0	11,7
Ҳазорасп	13,1	7,4	177,0	8,0
Хонқа	10,1	7,2	140,3	6,2
Хива	4,8	2,3	2,0 м	2,9
Шовот	6,6	42,7	15,5	4,0
Янгиариқ	5,6	0,9	6,2 м	3,4
Янгибозор	0,9	-	-	0,5

Вилоятимизда ташқи иқтисодий фаолиятни ривожлантириш борасида амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотлар ва дунё мамлакатлари билан олиб борилаётган мустаҳкам алоқалар натижасида вилоятимизнинг экспорт салоҳияти ошиб бормоқда.

Шунингдек, ҳукуматимиз томонидан бир қатор солиқ, божхона имтиёзларининг яратилиши, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ва рақобатбардош маҳсулотларни ишлаб чиқарилиши миллий маҳсулотларимизни ташқи бозорларда мустаҳкам ўрин эгаллашлари учун замин яратмоқда.

XII. ДЕМОГРАФИК ҲОЛАТ

Дастлабки маълумотларга кўра, 2019 йилнинг 1 январь ҳолатига вилоятда доимий аҳоли сони 1835,5 минг кишини ташкил қилди ва йил бошидан 30560 кишига ёки 1,7 фоизга кўпайди.

Доимий аҳоли сони

(2019 йил 1 январь ҳолатига, минг киши ҳисобида)

Шаҳар ва туманлар	*Жами аҳоли*[1)]	*шу жумладан:*	
		шаҳар аҳолиси[1)]	*қишлоқ аҳолиси*[1)]
Вилоят бўйича:	**1835,5**	**610,1**	**1225,4**
шаҳарлар:			
Урганч шаҳар	141,8	141,8	-
Хива шаҳар	90,7	90,7	-
туманлар:			
Боғот	160,9	28,2	132,7
Гурлан	145,4	62,0	83,4
Қўшкўпир	168,5	43,2	125,3
Урганч	193,7	26,0	167,7
Ҳазорасп	243,5	52,8	190,7
Хонқа	182,7	62,8	119,9
Хива	142,6	16,6	126,0
Шовот	166,4	43,2	123,2
Янгиариқ	113,7	27,0	86,7
Янгибозор	85,6	15,8	69,8

2019 йилнинг 1 январь ҳолатига вилоятда шаҳарда яшовчи доимий аҳоли сони 610,1 минг кишини ёки вилоят доимий аҳоли сонининг 33,2 фоизини, қишлоқ жойларида

[1)] дастлабки маълумот

яшовчи доимий аҳоли сони эса 1225,4 минг кишини ёки вилоят доимий аҳоли сонининг 66,8 фоизини ташкил қилди.

Туғилиш. 2018 йилнинг январь-декабр ойларида туғилганлар сони 40037 кишини ташкил қилди ва 2017 йилнинг шу даврига (37619 киши) нисбатан 2418 тага кўпайди. Туғилиш коэффициенти мос равишда 22,0 промиллени ташкил қилди ва 2017 йилнинг шу даврига (21,0 промилле) нисбатан 1,0 промиллега купайди.

Аҳолининг табиий ҳаракати коэффициентлари
(1 январ ҳолатига,1000 аҳоли сонига нисбатан)

	Туғилганлар		*Ўлганлар*		*Аҳолининг табиий ўсиши*	
	2018й.	*2019й.*[1)]	*2018й.*	*2019й.*[1)]	*2018й.*	*2019й.*[1)]
Вилоят бўйича:	**21,0**	**22,0**	**4,6**	**4,5**	**16,4**	**17,5**
шаҳарлар:						
Урганч шаҳар	20,2	20,2	6,8	6,2	13,4	14,0
Хива шаҳар	20,2	21,6	4,9	5,0	15,3	16,6
туманлар:						
Боғот	21,7	22,5	4,5	4,2	17,2	18,3
Гурлан	19,6	20,9	4,6	4,4	15,0	16,5
Қўшкўпир	21,6	23,4	4,2	4,3	17,4	19,1
Урганч	19,4	20,3	4,6	4,5	14,8	15,8
Ҳазорасп	21,8	23,1	4,6	4,5	17,2	18,6
Хонқа	21,4	22,7	4,3	4,5	17,1	18,2
Хива	21,3	22,6	4,5	3,9	16,8	18,7
Шовот	22,3	23,2	4,5	4,1	17,8	19,1
Янгиариқ	19,3	20,1	4,2	4,2	15,1	15,9
Янгибозор	21,6	21,7	4,5	4,2	17,1	17,5

[1)] дастлабки маълумот

Туманлар кесимида туғилганлар сони ва коэффициенти

(2018 йил январь–декабрь)

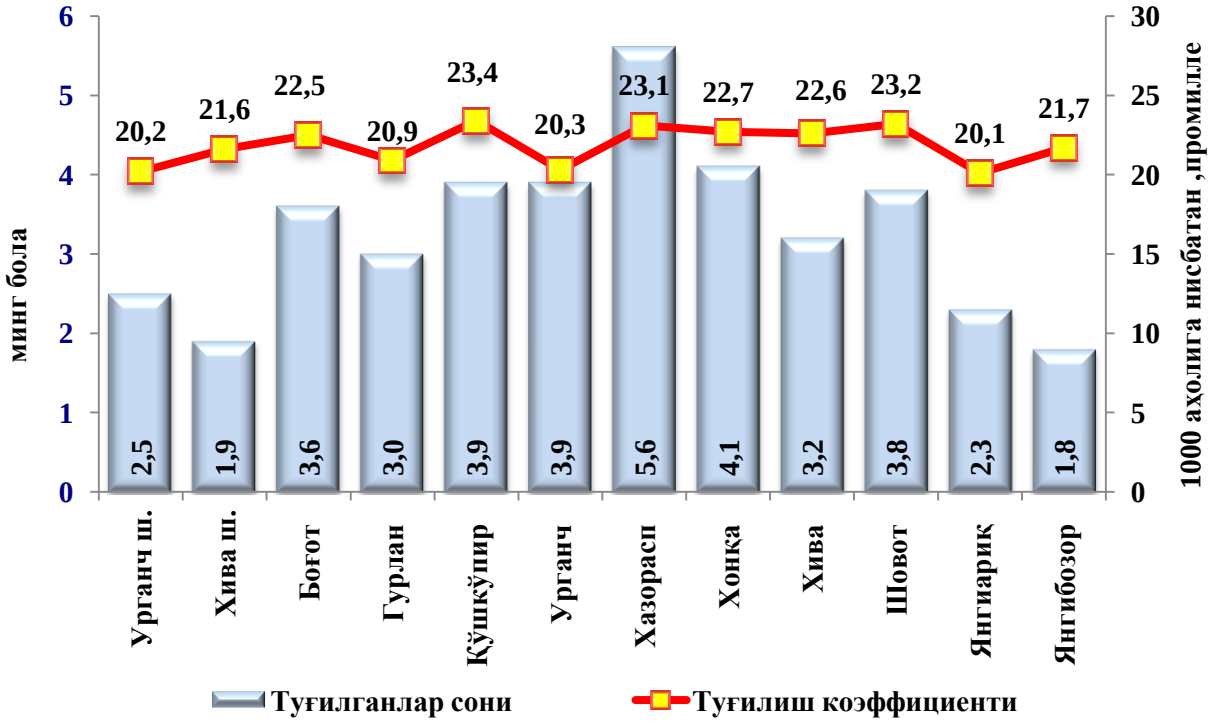

Туғилиш коэффициенти 2017 йилнинг мос даврига нисбатан Қўшкўпир (21,6 промилледан 23,4 промиллега), Хива шаҳар (20,2 промилледан 21,6 промиллега), Гурлан (19,6 промилледан 20,9 промиллега), Хазорасп (21,8 промилледан 23,1 промиллега) ва Хонқа (21,4 промилледан 22,7 промиллега) туманларида кўпайиш кузатилди.

Вилоят бўйича 2018 йил декабрь ва октябрь ойларида энг кўп туғилиш, яъни 4,7 ва 5,0 минг бола қайд этилганлиги кузатилди.

Туманлар кесимида вафот этганлар сони ва коэффициенти

(2018 йил январь–декабрь)

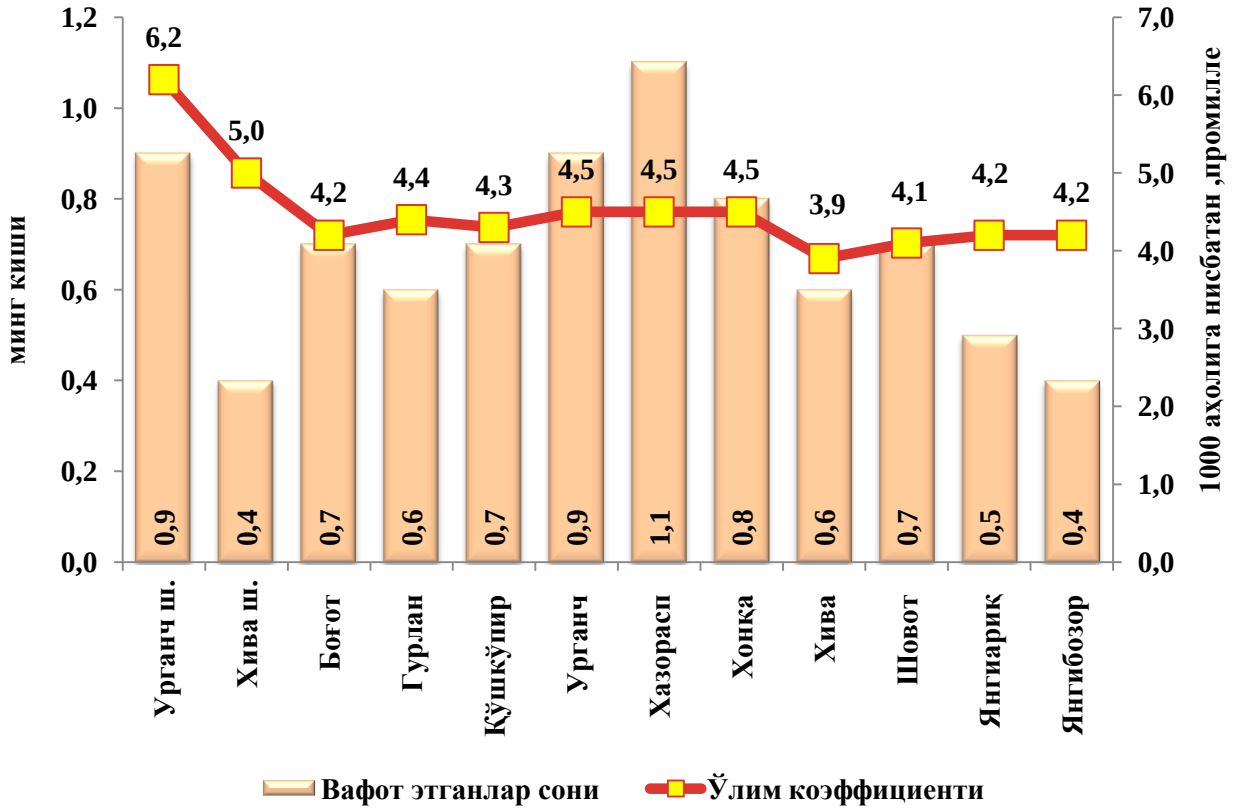

Ўлим коэффициенти 2017 йилнинг мос даврига нисбатан сезиларлидаражада камайиши Урганч шаҳар (6,8 промилледан 6,2 промиллега), Хива тумани (4,5 промилледан 3,9 промиллега), Боғот тумани (4,5 р промилледан 4,2 промиллега) Шовот тумани (4,5 промилледан 4,1 промиллега) ва Янгибозор туманида (4,5 промилледан 4,2 промиллега) кузатилди.

Вилоят бўйича 2018 йил июль ойида энг кўп вафот этганлар, яъни 0,9 минг киши қайд этилганлиги кузатилди.

Аҳолининг табиий ҳаракати 2018 йил январь-декабрь ойларида

(ҳар 1000 кишига нисбатан)

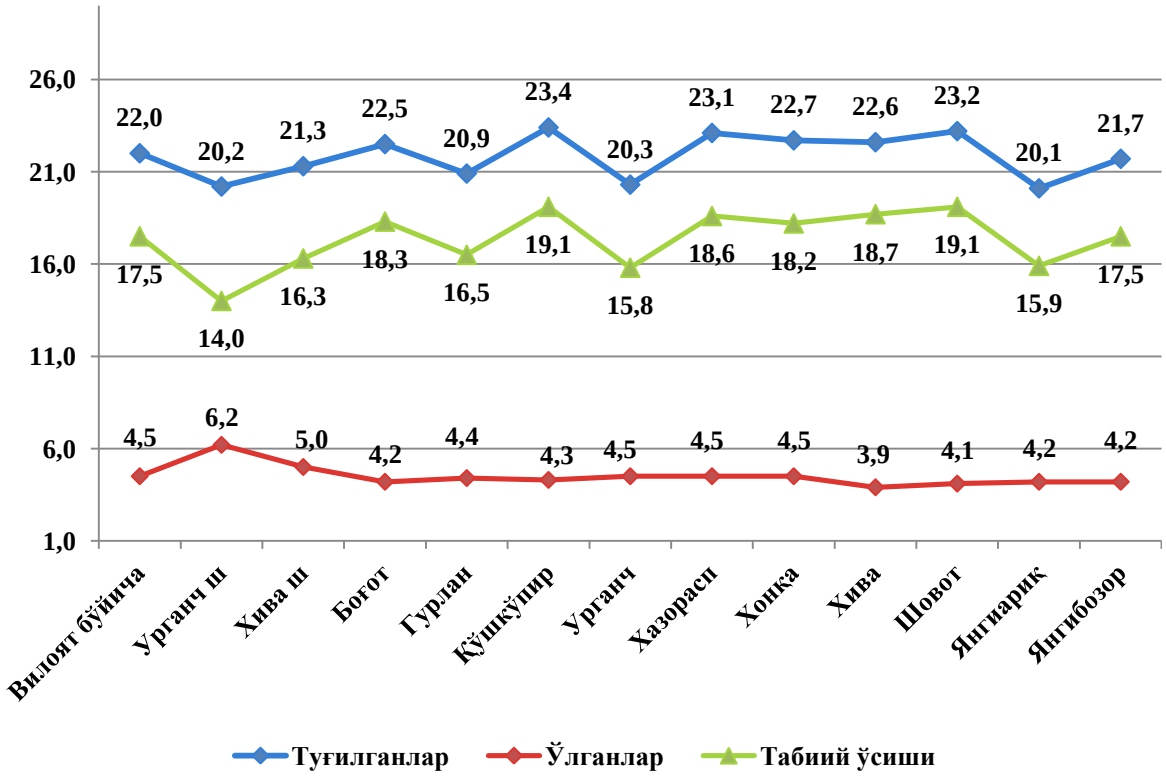

Аҳолининг табиий ҳаракати

(2019 йил 1 январь ҳолатига,1000 аҳоли сонига нисбатан)

	киши			*ҳар 1000 кишига*	
	2018 й.	*2019 й.*[1)]	*ўсиш, камайиш*	*2018 й.*	*2019 й.*[1)]
Туғилганлар	37619	40037	2418	21,0	22,0
Ўлганлар	8324	8173	-151	4,6	4,5
шу жумладан: бир ёшгача болалар	611	509	-102	16,0	13,3
Табиий ўсиш	29295	31864	2569	16,4	17,5
Никоҳлар сони	16397	16032	-365	9,2	8,8
Ажралишлар сони	1325	1025	-300	0,7	0,6

[1)] дастлабки маълумот

Вилоятнинг Қўшкўпир (21,6 дан 23,4 промиллега), Хазорасп (21,8 дан 23,1 промиллега), Хонқа (21,4 дан 22,7 промиллега), Шовот (22,3 дан 23,2 промиллега) туманларида туғилиш даражасининг кўпайиши кузатилди.

Ўлим даражаси. 2018 йилнинг январь-декабрида ўлганлар сони 8173 кишини ташкил қилди ва 2017 йилнинг шу даврига (8324 киши) нисбатан 151 тага камайди. Мос равишда ўлим коэффициенти 4,5 промиллени ташкил қилди (2017 йил январ-декабрида 4,6 промилле).

Ўлганлар сонининг камайиши Урганч шаҳрида (6,8 дан 6,2 промиллега), Боғот (4,5дан 4,2 промиллега), Гурлан (4,6 дан 4,4 промиллега), Хива (4,5 дан 3,9 промиллега), Шовот (4,5 дан 4,1 промиллега) туманларида кузатилди.

Ўлганларнинг умумий сонидан 60,2 фоизи қон айланиш тизими касалликларидан, 10,7 фоизи – ўсма касалликларидан, 5,3 фоизи – бахтсиз ҳодиса, заҳарланиш ва **жароҳатлардан, 4,9 фоизи – овқат ҳазм қилиш органлари касалликларидан, 3,3 фоизи** – нафас олиш органлари касалликларидан ва 15,6 фоизи бошқа касалликлардан вафот этган.

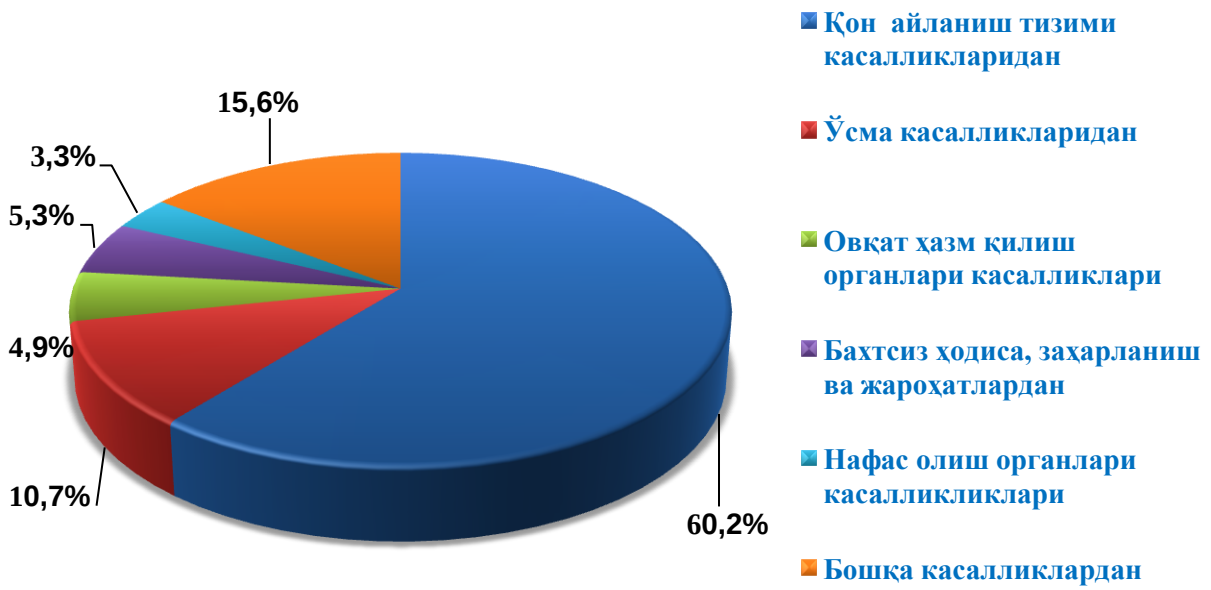

Дастлабки маълумотларга кўра, 2018 йилнинг январь-декабрь ойларида бир ёшга тўлмаган 509 та болалар ўлими кузатилди. Болалар ўлими коэффициенти 1000 туғилган болаларга нисбатан 13,3 промиллени (ўтган йилнинг шу даврида 16,0 промилле) ташкил қилди.

Бир ёшгача ўлган болаларнинг умумий сонидан 64,8 фоизи перинатал даврда юзага келадиган ҳолатлардан, 7,7 фоизи – нафас олиш органлари касалликларидан, 16,9 фоизи – туғма аномалиялардан, 3,9 фоизи инфекция ва паразитар ва 6,7 фоизи бошқа касалликлардан вафот этган.

Никоҳлар ва ажралишлар. 2018 йилнинг январь-декабрида ФҲДЁ органларида 16032 та никоҳлар ва 1025 та ажралишлар рўйхатга олинди. Минг аҳолига нисбатан 8,8 та никоҳ (2017 йилнинг тегишли даврида 9,2 та) ва 0,6 та ажралишлар (2017 йилнинг тегишли даврида 0,7 га) тўғри келади.

Тузилган никоҳлар сонининг камайиши Боғот (10,0 дан 9,2 промиллега), Гурлан (9,1 дан 8,7 промиллега), Урганч (8,5дан 7,8 промиллега), Хазорасп (10,2дан 9,3 промиллега), Хонқа (9,1 дан 8,5 промиллега) туманларида кузатилди.

Вилоятда никоҳдан ажралишлар сони 2017 йилнинг тегишли даврига нисбатан Урганч шаҳрида 0,8 промиллега, Қўшкўпир туманида 0,4 промиллега, Ҳазорасп туманида 0,2 промиллега, Хива туманида 0,3 промиллега камайиши кузатилди.

Тузилган никоҳлар ва никоҳдан ажралишлар сони

(январь-декабрь ойларида,1000 аҳолисонига нисбатан)

	Тузилган никоҳлар		*Никоҳдан ажралишлар*	
	2018 й	*2019 й*[1)]	*2018 й*	*2019 й*[1)]
Вилоят бўйича:	**9,2**	**8,8**	**0,7**	**0,6**
шаҳарлар:				
Урганч шаҳар	9,5	9,1	1,9	1,1
Хива шаҳар	7,8	7,2	0,6	0,6
туманлар:				
Боғот	10,0	9,2	0,4	0,4
Гурлан	9,1	8,7	0,7	0,6
Қўшкўпир	9,1	8,5	0,9	0,5
Урганч	8,5	7,8	0,9	0,8
Ҳазорасп	10,2	9,3	0,7	0,5
Хонқа	9,1	8,5	0,5	0,4
Хива	8,1	9,0	0,5	0,2
Шовот	9,2	9,1	0,7	0,6
Янгиариқ	8,6	9,5	0,6	0,5
Янгибозор	9,3	9,9	0,6	0,5

2018 йил январь-декабрь ҳолатига никоҳ ва ажрим коэффициенти

(ҳар 1000 аҳолига, промилле)

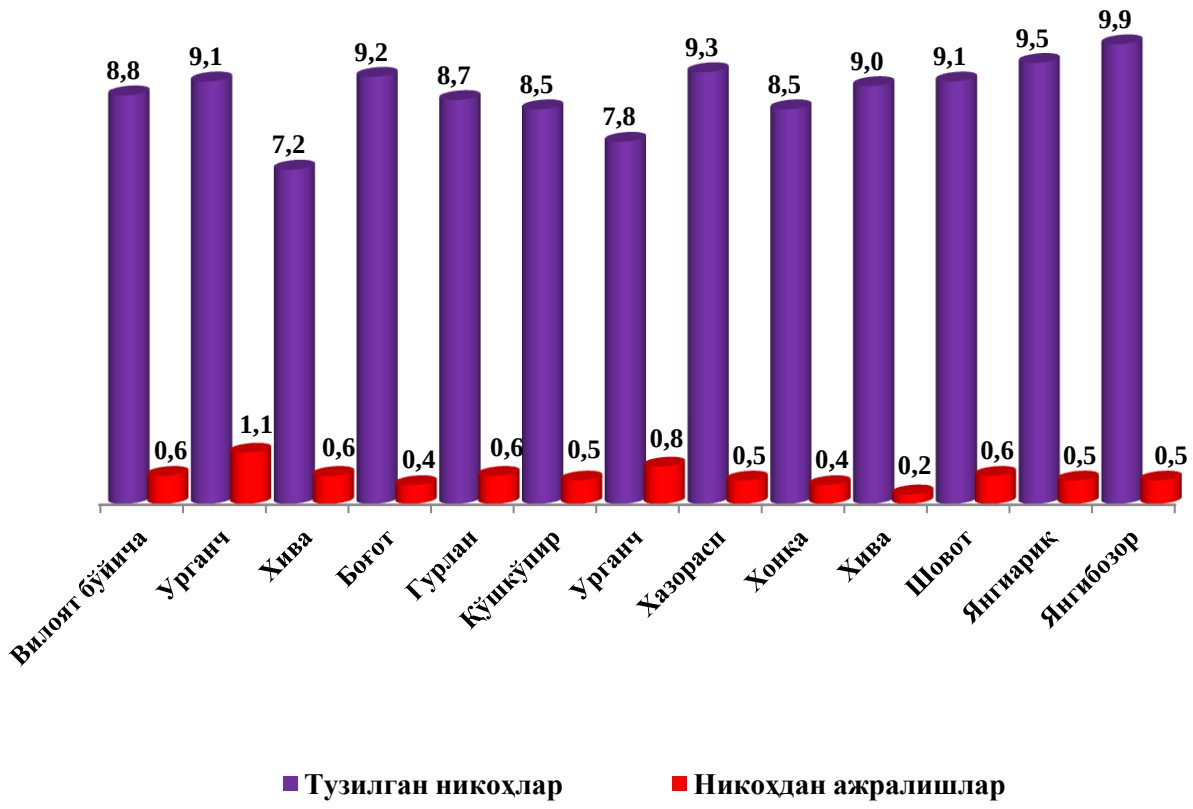

Миграция. Дастлабки маълумотларга кўра, 2018 йилнинг январь-декабрь ойларида вилоят бўйича кўчиб келганлар сони 6308 кишини, шу давр мобайнида кўчиб кетганлар сони эса 7612 кишини ташкил қилди. Миграция қолдиғи минус 1304 кишига (2018 йилнинг шу даврида - минус 1091 киши) тенг бўлди. Энг катта минус қолдиқлар Урганч шаҳрида (минус 375), Қўшкўпир туманида (минус 279) Ҳазорасп туманида (минус 375), Шовот туманида (минус 208), Гурлан туманида (минус 190), кузатилди.

	Доимий аҳоли сони	*Ер майдони минг кв.км*	*Аҳоли зичлиги, киши*
Вилоят бўйича жами	**1835,5**	**6,05**	**303,4**
Урганч шаҳар	141,8	0,03	4726,7
Хива шаҳар	90,7	0,03	3023,3
туманлар:			
Боғот	160,9	0,44	365,7
Гурлан	145,4	0,44	330,5
Қўшкўпир	168,5	0,54	312,0
Урганч	193,7	0,45	430,4
Ҳазорасп	243,5	2,06	118,2
Хонқа	182,7	0,43	424,9
Хива	142,5	0,43	331,4
Шовот	166,4	0,46	361,7
Янгиарик	113,7	0,40	284,3
Янгибозор	85,6	0,34	251,8

Аҳоли зичлиги.2018 йил январь-декабрь ойларида вилоят бўйича аҳоли зичлиги 1 кв.км га 303,4 кишига тўғри келади, шаҳар ва туманлар кесимида зич жойлашган худудлар Урганч шаҳар 4726,7 киши, Хива шаҳар 3023,3 кишини ташкил қилса ва аксинча Ҳазорасп тумани 118,2 киши, Янгибозор тумани 251,8 кишига тўғри келади.

XIII. ЎРТАЧА ОЙЛИК НОМИНАЛ ҲИСОБЛАНГАН ИШ ҲАҚИ

Иш ҳақи. 2018 йил январь-декабрь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича иш ҳақи таҳлили қуйидагиларни кўрсатмоқда:

таълимда 1031 та муассасада 56476 нафар (жами ишловчиларга нисбатан улуши 47,5 %ни) ходим ишлаган бўлиб, уларга ҳисобланган иш ҳақи фонди 868600105,0 минг сўмни (жами иш ҳақи фондидаги улуши 40,9 % ни) ташкил этган. Таълим соҳасида ишловчиларга ҳисобланган ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи 1281665,5 сўмни ташкил этиб, 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 30,8 %га ўсди;

саноатда 30 та корхонада 11409 нафар (жами ишловчиларга нисбатан улуши- 9,6 % ни) ходим ишлаган бўлиб, уларга ҳисобланган иш ҳақи фонди 303182211,4 минг сўмни (жами иш ҳақи фондидаги улуши 14,3 % ни) ташкил этган. Саноат соҳасида ишловчиларга ҳисобланган ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи 2214495,9 сўмни ташкил этиб, 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 32,1%га ўсди;

соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатишда 66 та муассасада 21621 нафар (жами ишловчиларга нисбатан улуши 18,2 % ни) ходим ишлаган бўлиб, уларга ҳисобланган иш ҳақи фонди 323688058,2 минг сўмни (жами иш ҳақи фондидаги улуши 15,2 % ни) ташкил этган. Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш соҳасида ишловчиларга ҳисобланган ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи 1247583,6 сўмни ташкил этиб, 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 18,0 %га ўсди;

ташиш ва сақлашда 7 та корхонада 2496 нафар (жами ишловчиларга нисбатан улуши 2,1 % ни) ходим ишлаган бўлиб, уларга ҳисобланган иш ҳақи фонди 73803758,5 минг сўмни (жами иш ҳақи фондидаги улуши 3,5 % ни) ташкил этган.

Ташиш ва сақлаш соҳасида ишловчиларга ҳисобланган ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи 2464067,8 сўмни ташкил этиб, 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 15,4 %га ўсди;

молиявий ва суғурта фаолиятида 30 та муассасада 3023 нафар (жами ишловчиларга нисбатан улуши 2,5 %ни) ходим ишлаган бўлиб, уларга ҳисобланган иш ҳақи фонди 107089842,1 минг сўмни (жами иш ҳақи фондидаги улуши 5,0 %ни) ташкил этган. Молиявий ва суғурта фаолияти соҳасида ишловчиларга ҳисобланган ўртача ойлик номинал ҳисобланган ишҳақи 2952085,2 сўмни ташкил этиб, 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 32,3 %га ўсди.

Иқтисодий фаолият турлари кесимида иш ҳақи кўрсаткичларини умумлаштириш натижасида, 2018 йил январь-декабрь ойларида Хоразм вилоятида **ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи 1488899,1сўмни** (иш ҳақига устама, мукофот, рағбатлантириш хусусиятига эга тўловлар, компенсация ва ишланмаган вақт учун ҳақ каби тўловлар киритилган, шунингдек унинг таркибида жисмоний шахслар даромад солиғи, ижтимоий суғурта ва касаба уюшмасига тўловлар ҳам мавжуд) ташкил этиб, **2017 йилнинг мос даврига нисбатан 22,8 % га ўсиши кузатилди.**

Юридик шахсларда ходимлар сони ва иш ҳақи фонди
(2018 йил январ-декабр, қишлоқ хўжалиги ва
кичик тадбиркорлик субъектларидан ташқари)

	Корхона ва ташкилотлар сони бирлик	*Ходимлар сони, киши*	*Иш ҳақи фонди, минг. сўм*	*Ўртача ойлик иш ҳақи, сўм*
Хоразм вилояти - жами	2312	118944	2125147418,8	1488899,1
шу жумладан:				
Саноат	30	11409	303182211,4	224144,0
Қурилиш	11	1 429	25829630,1	1497940,3
Савдо	21	2 094	46260204,0	1840982,3
Ташиш ва сақлаш	7	2496	73803758,5	2464067,8
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	13	60	743048,2	1032011,5
Ахборот ва алоқа	18	826	17695217,0	1785231,7
Молиявий ва суғурта фаолияти	30	3023	107089842,1	2952085,2
Таълим	1031	56476	868600105,0	1281665,5
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий	66	21621	323688058,2	1247583,6
Санъат, кўнгил очиш ва дам олиш	120	1610	22196484,6	1148886,4
Бошқа фаолият турлари	965	17 900	308136805,7	1434528,9

2018 йил январь-декабрь ойларида 2017 йилнинг мос даврига нисбатан иқтисодий фаолият турлари бўйича ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақининг юқори ўсиш суръати савдода 40,1 %, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматларда 34,9 %, бошқа фаолият турларида 33,1 %, молиявий ва суғурта фаолияти 32,3 % ,саноат 32,1 %, санъат, кўнгил очиш ва дам олиш 31,7 %, ахборот ва алоқа 29,7 % кузатилди.

Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи миқдори ва ўсиш суръати

(2018 йил январь-декабрда қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик субъектларидан ташкари), сўмда

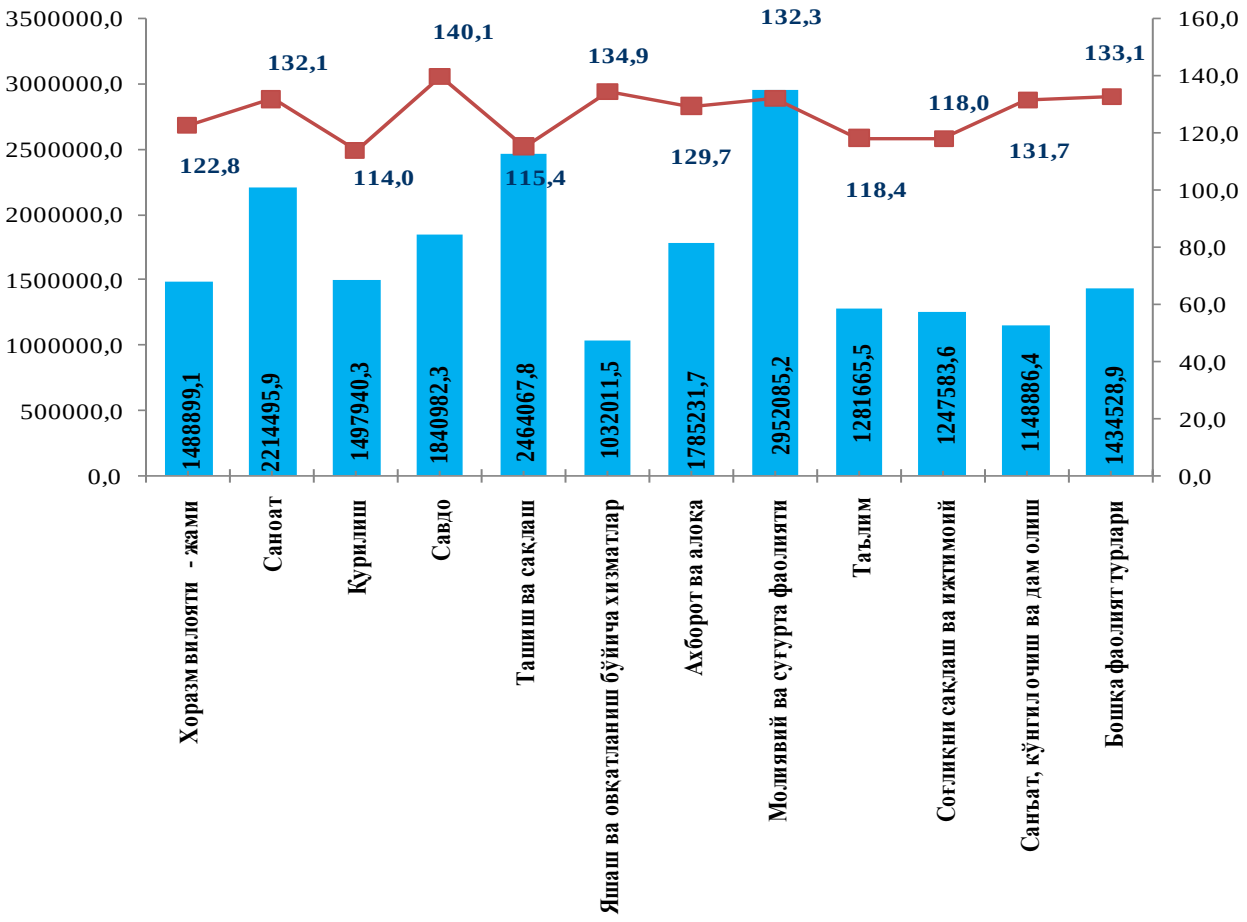

Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи кўрсаткичини вилоят ҳудудлари бўйича кўрадиган бўлсак, яъни ўртача ойлик иш ҳақининг юқори миқдори Урганч шаҳрида **1801941,3** сўмни (вилоятдаги ўртача ойлик иш ҳақига нисбатан (**121,0** %), Ҳазорасп туманида **1584192,4** сўмни (**106,4** %) ташкил этган бўлса, Гурлан туманида **1234611,2** сўмни (**82,9** %), Янгибозор туманида **1225312,9** сўмни (**82,3**%) ва Шовот туманида **1155112,2** сўмни (**77,6** %) ташкил этиб, бошқа туманларга нисбатан кам миқдорга эга бўлмоқда.

Шаҳар ва туманлар бўйича ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи

(2018 йил январь-декабрь, вилоятдаги ўртача ойлик иш ҳақига нисбатан, % да)

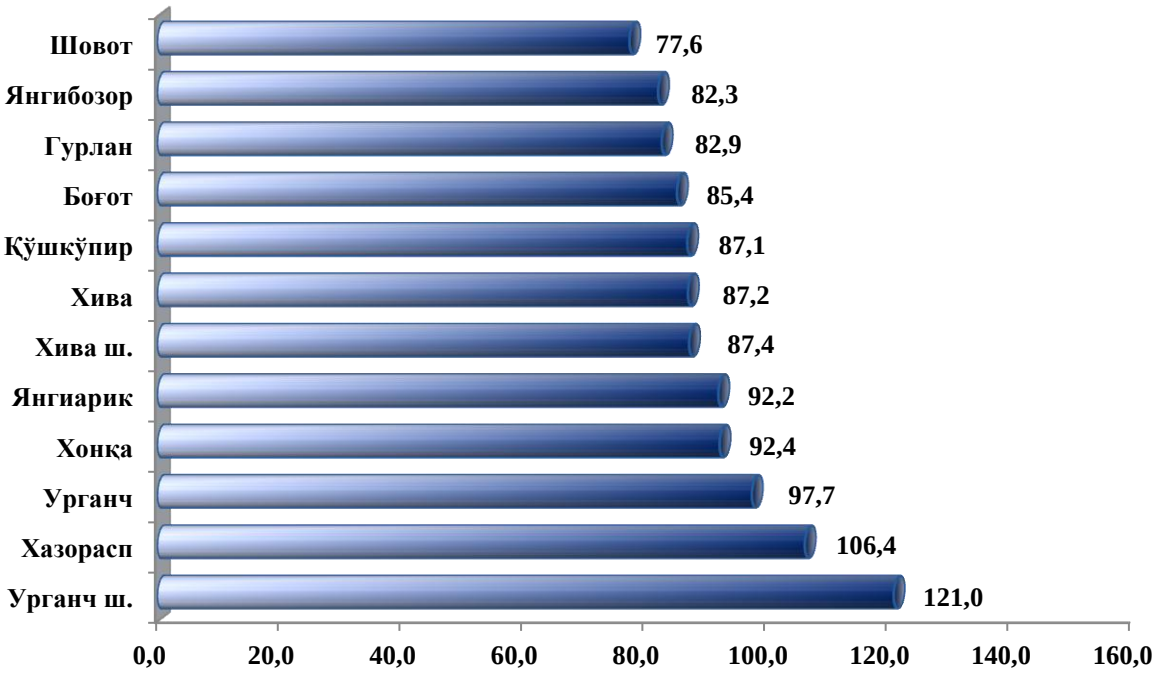

Маълумот учун: Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат Кодексига мувофиқ, муайян давр учун белгиланган меҳнат нормасини ва меҳнат вазифаларини тўлиқ бажарган ходимнинг ойлик меҳнат ҳақи қонун ҳужжатларида Меҳнатга ҳақ тўлаш ягона тариф сеткасининг биринчи разряди (2018 йил январь-декабрь ойларида 501959,5 сўмни ташкил этган) бўйича белгиланган миқдордан оз бўлиши мумкин эмаслиги кўрсатиб ўтилган.

Шахар ва туманлар кесимида ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи
(қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик
субъектларидан ташқари, сўм)

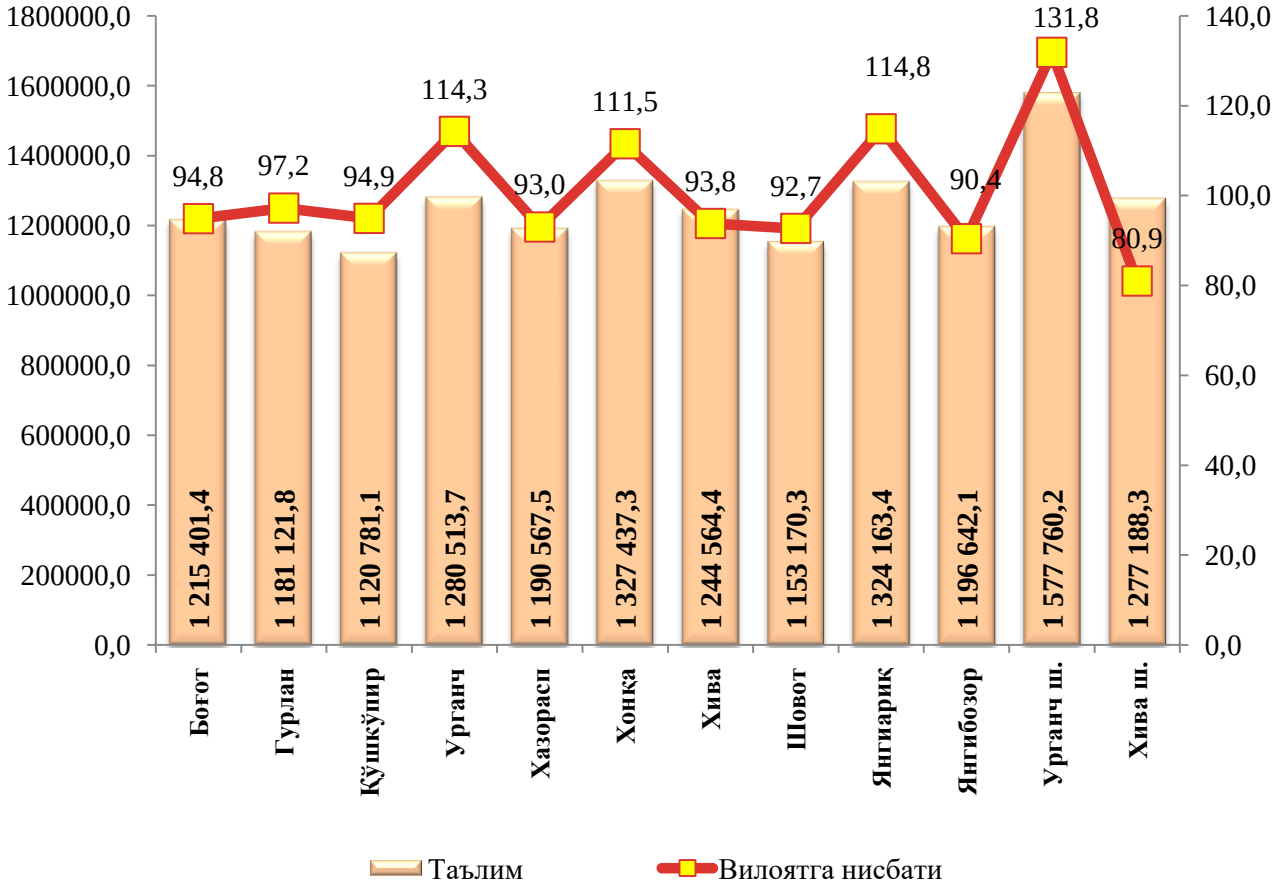

Хоразм вилояти бўйича ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи
(қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик
субъектларидан ташқари, сўм)

	Ўртача ойлик иш ҳақи, сўм (январь-декабрь)		*Ўсиш суръати, %*
	2017йил	*2018 йил*	
Хоразм вилояти - жами	1212144,1	1488899,1	122,8
шу жумладан:			
Саноат	1676268,5	2214495,9	132,1
Қурилиш	1314574,7	1497940,3	113,9
Савдо	1314166,2	1840982,3	140,1
Ташиш ва сақлаш	2136028,4	2464067,8	115,4
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	764935,3	1032011,5	134,9
Ахборот ва алоқа	1375929,9	1785231,7	129,7
Молиявий ва суғурта фаолияти	2231924,5	2952085,2	132,3
Таълим	1082483,3	1281665,5	118,4
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий	1057329,0	1247583,6	118,0
Санъат, кўнгил очиш ва дам олиш	872618,9	1148886,4	131,7
Бошқа фаолият турлари	1077984,1	1434528,9	133,1

1) дастлабки маълумот

Изоҳлар учун

СТАТИСТИК АХБОРОТНОМАСИ
2018 ЙИЛ ЯНВАРЬ-ДЕКАБРЬ

Нашрга масъул:
Статистика фаолиятини ташкил этиш
ва йиғма ахборот-таҳлилий ишлар бўлими
тел. 8(362) 224-65-02

Буюртма рақами №__ ___.___.2019й. Тираж ___ нусха

Хоразм вилояти статистика бошқармаси
Урганч ш., Ал-Хоразмий кўчаси 93-уй

веб-сайт: www.xorazmstat.uz
электрон почта:xorazmstat@umail.uz